

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

برنامه ریزی رشته

کارشناسی زبان و ادبیات عربی

Arabic Language and Literature

کارشناسی

مجری:

دکتر سمیه حسنعلیان (مدیر گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه اصفهان)

با همکاری اعضای هیئت علمی و دانش آموختگان دکتری گروه های عربی دانشگاه های ایران:

(به ترتیب الفبا: سید محمدرضا ابن الرسول، حمید احمدیان، محمد اجاقی، فاطمه اشراقی، سردار اصلانی، عبدالغنی ایروانی زاده، مریم جلالی، فرزانه حاجی قاسمی، سمیه حسنعلیان، محمد خاقانی، محمد رحیمی، علی زاهدپور، منصوره زرکوب، سید رضا سلیمان زاده، الهام سیدان، نصرالله شاملی، اصغر شهبازی، احمدرضا صاعدی، مهدی عابدی، سمیه کاظمی، عسکرعلی کرمی، نرگس گنجی، دانش محمدی، امیر صالح معصومی، حسین میرزایی نیا، وصال میمندی، ماجد نجاریان، روح الله نصیری)

ویراسته

سید محمدرضا ابن الرسول

جدول تغییرات

ردیف	عنوان درس در برنامه قبلی	تعداد واحد		عنوان درس در برنامه بازنگری شده	تعداد واحد
		نظری	عملی		
۱.	صرف (۱)	۳	۱	صرف ۱ و ۲	۲+۲
۲.	صرف (۲)	۳	۱	صرف ۳	۳
۳.	نحو (۱)	۳	۱	نحو ۱ و ۲	۲+۲
۴.	نحو (۲)	۳	۱	نحو ۳ و ۴	۲+۲
۵.	نحو (۳)	۳	۱	نحو ۵ و ۶	۲+۲
۶.	نحو (۴)	۳	۱	-	-
۷.	علوم بلاغی (معانی)	۳	۱	بلاغت ۱ و ۲	۲+۲
۸.	علوم بلاغی (بیان)	۳	۱	بلاغت ۳	۳
۹.	آشناسی زبان عربی و تجوید قرآن کریم	۲	-	آشناسی و تجوید	۲
۱۰.	خواندن متون ساده و درک مفاهیم	۲	-	خواندن متون ساده	۲
۱۱.	آشنایی با کشورهای عربی	۲	-	آشنایی با کشورهای عربی	۲
۱۲.	آزمایشگاه زبان (۱)	۲	-	آزمایشگاه زبان ۱	۲
۱۳.	آزمایشگاه زبان (۲)	۲	-	آزمایشگاه زبان ۲	۲
۱۴.	آزمایشگاه زبان (۳)	۲	-	آزمایشگاه زبان ۳	۲
۱۵.	گفت و شنود (۱)	۲	-	گفت و شنود ۱	۲
۱۶.	گفت و شنود (۲)	۲	-	گفت و شنود ۲	۲
۱۷.	گفت و شنود (۳)	۲	-	گفت و شنود ۳	۲
۱۸.	گفت و شنود (۴)	۲	-	گفت و شنود ۴	۲
۱۹.	نگارش (۱)	۲	-	نگارش ۱	۲
۲۰.	نگارش (۲)	۲	-	نگارش ۲	۲
۲۱.	نگارش (۳)	۲	-	نگارش ۳	۲
۲۲.	آیین نگارش فارسی	۲	-	آیین نگارش و ویرایش فارسی	۲
۲۳.	فن ترجمه (۱)	۲	-	فن ترجمه ۱	۳
۲۴.	فن ترجمه (۲)	۲	-	فن ترجمه ۲	۲
۲۵.	ترجمه از عربی به فارسی	۲	-	ترجمه از عربی به فارسی	۲
۲۶.	ترجمه از فارسی به عربی	۲	-	ترجمه از فارسی به عربی	۲
۲۷.	متون رسانه‌ای (۱)	۲	-	متون رسانه‌ای ۱	۲
۲۸.	متون رسانه‌ای (۲)	۲	-	متون رسانه‌ای ۲	۲
۲۹.	قرائت و ترجمه متون حقوقی	۲	-	متون حقوقی	۲
۳۰.	علوم بلاغی (بدیع)	۲	-	بدیع	۳
۳۱.	عروض و قافیه	۲	-	عروض و قافیه	۲

۳۲.	تحلیل ادبی	۲	تحلیل ادبی	۲
۳۳.	ادبیات پیش از اسلام	۲	ادبیات پیش از اسلام	۲
۳۴.	مطالعات تفسیری و ادبی در قرآن کریم	۲	تحلیل زبانی و ادبی قرآن کریم	۲
۳۵.	نهج البلاغه	۲	تحلیل زبانی و ادبی نهج البلاغه	۲
۳۶.	ادبیات صدر اسلام	۲	ادبیات دوره اسلامی و اموی	۲
۳۷.	ادبیات دوره اموی	۲	-	-
۳۸.	ادبیات دوره عباسی (۱)	۲	ادبیات دوره عباسی - نثر	۲
۳۹.	ادبیات دوره عباسی (۲) - نثر	۲	ادبیات دوره عباسی - شعر	۲
۴۰.	ادبیات دوره عباسی (۳) - شعر	۲	ادبیات دوره مملوکی و عثمانی	۲
۴۱.	ادبیات دوره مغولی، مملوکی و عثمانی		-	-
۴۲.	ادبیات دوره نهضت	۲	ادبیات معاصر - نثر	۲
۴۳.	ادبیات معاصر (۱) - نثر	۲	ادبیات معاصر - شعر	۲
۴۴.	ادبیات معاصر (۲) - شعر	۲	زبان انگلیسی تخصصی ۱	۲
۴۵.	زبان تخصصی (انگلیسی) (۱)	۲	زبان انگلیسی تخصصی ۲	۲
۴۶.	زبان تخصصی (انگلیسی) (۲)	۲	مبانی زبان شناسی	۲
۴۷.	مبانی زبان شناسی	۲	زبان شناسی عربی	۲
۴۸.	زبان شناسی عربی	۲	روش های تدریس زبان و ادبیات عربی	۲
۴۹.	روش تدریس زبان و ادبیات عربی	۲	روش تحقیق و مأخذ شناسی	۲
۵۰.	روش تحقیق	۲	لهجه های عربی	۲
۵۱.	آشنایی با لهجه های عربی	۲	اعراب قرآن و حدیث	۲
۵۲.	اعراب قرآن و حدیث	۲	تحلیل زبانی و ادبی متون حدیث و ادعیه	۲
۵۳.	متون حدیث و ادعیه	۲	ادبیات عربی در ایران	۲
۵۴.	ادبیات عربی در ایران	۲	ادبیات اندلس	۲
۵۵.	ادبیات اندلس	۲	متون نظم و نثر فارسی	۲
۵۶.	متون نظم و نثر فارسی	۲	ادبیات تطبیقی	۲
۵۷.	ادبیات تطبیقی	۲	نرم افزارهای تخصصی	۲
۵۸.	رایانه و نرم افزارهای تخصصی	۲	در زبان و ادبیات عربی	۲
۵۹.	-	-	واژه نامه های عربی	۲
۶۰.	-	-	آشنایی با زبان های سامی	۲
۶۱.	-	-	ادبیات داستانی	۲
۶۲.	-	-	ادبیات کودک	۲
۶۳.	-	-	کارآفرینی در رشته زبان و ادبیات عربی	۲

فهرست

فصل اول: مشخصات کلی برنامه درسی	۵
الف) مقدمه	۶
ب) مشخصات کلی، تعریف و اهداف	۶
پ) ضرورت و اهمیت	۷
ت) تعداد و نوع واحدهای درسی	۷
جدول ۱: توزیع واحدها	۷
ث) مهارت، توانمندی و شایستگی دانش‌آموختگان	۸
ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره	۸
فصل دوم: جدول عناوین و مشخصات دروس	۹
جدول ۲: عنوان و مشخصات دروس عمومی	۱۰
جدول ۳: عنوان و مشخصات کلی دروس پایه	۱۱
جدول ۴: عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی	۱۲
جدول ۵: عنوان و مشخصات کلی دروس اختیاری	۱۴
فصل سوم: ویژگی‌های دروس	۱۵
۱. صرف ۱	۱۶
۲. صرف ۲	۱۸
۳. صرف ۳	۲۰
۴. نحو ۱	۲۲
۵. نحو ۲	۲۴
۶. نحو ۳	۲۶
۷. نحو ۴	۲۸
۸. نحو ۵	۳۰
۹. نحو ۶	۳۲
۱۰. بلاغت ۱	۳۴
۱۱. بلاغت ۲	۳۶
۱۲. بلاغت ۳	۳۸

۴۰	۱۳. آواشناسی و تجوید
۴۲	۱۴. واژه‌نامه‌های عربی
۴۴	۱۵. خواندن متون ساده
۴۶	۱۶. آشنایی با کشورهای عربی
۴۸	۱۷. آزمایشگاه زبان ۱
۵۰	۱۸. آزمایشگاه زبان ۲
۵۲	۱۹. آزمایشگاه زبان ۳
۵۴	۲۰. گفت و شنود ۱
۵۶	۲۱. گفت و شنود ۲
۵۸	۲۲. گفت و شنود ۳
۶۰	۲۳. گفت و شنود ۴
۶۲	۲۴. نگارش ۱
۶۴	۲۵. نگارش ۲
۶۶	۲۶. نگارش ۳
۶۸	۲۷. آیین نگارش و ویرایش فارسی
۷۰	۲۸. فن ترجمه ۱
۷۲	۲۹. فن ترجمه ۲
۷۴	۳۰. ترجمه از عربی به فارسی
۷۶	۳۱. ترجمه از فارسی به عربی
۷۸	۳۲. متون رسانه‌ای ۱
۸۰	۳۳. متون رسانه‌ای ۲
۸۲	۳۴. متون حقوقی
۸۴	۳۵. بدیع
۸۶	۳۶. عروض و قافیه
۸۸	۳۷. تحلیل ادبی
۹۰	۳۸. ادبیات پیش از اسلام
۹۲	۳۹. تحلیل زبانی و ادبی قرآن کریم
۹۴	۴۰. تحلیل زبانی و ادبی نهج البلاغه
۹۶	۴۱. ادبیات دوره اسلامی و اموی
۹۸	۴۲. ادبیات دوره عباسی - نثر

۴۳. ادبیات دوره عباسی - شعر	۱۰۰
۴۴. ادبیات دوره مملوکی و عثمانی	۱۰۲
۴۵. ادبیات معاصر - نثر	۱۰۴
۴۶. ادبیات معاصر - شعر	۱۰۶
۴۷. زبان انگلیسی تخصصی ۱	۱۰۸
۴۸. زبان انگلیسی تخصصی ۲	۱۱۰
۴۹. مبانی زبان شناسی	۱۱۲
۵۰. زبان شناسی عربی	۱۱۴
۵۱. روش های تدریس زبان و ادبیات عربی	۱۱۶
۵۲. روش تحقیق و مأخذ شناسی	۱۱۸
۵۳. لهجه های عربی	۱۲۰
۵۴. آشنایی با زبان های سامی	۱۲۲
۵۵. اعراب قرآن و حدیث	۱۲۴
۵۶. تحلیل زبانی و ادبی متون حدیث و ادعیه	۱۲۶
۵۷. ادبیات عربی در ایران	۱۲۸
۵۸. ادبیات اندلس	۱۳۰
۵۹. ادبیات داستانی	۱۳۲
۶۰. ادبیات کودک	۱۳۴
۶۱. متون نظم و نثر فارسی	۱۳۶
۶۲. ادبیات تطبیقی	۱۳۸
۶۳. کارآفرینی در رشته زبان و ادبیات عربی	۱۴۰
۶۴. نرم افزارهای تخصصی در زبان و ادبیات عربی	۱۴۲

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

الف) مقدمه

زبان عربی، به عنوان زبان اول جهان اسلام، یکی از زبان‌های رسمی سازمان ملل متحد و زبان رسمی ۲۶ کشور دنیا است. شمار عربی‌زبانان جهان نزدیک نیم میلیارد نفر است (سال ۱۴۰۰ هجری شمسی) که بیشتر آنها در منطقه غرب آسیا و شمال آفریقا ساکنند. زبان عربی در نمودار پر گویشتورترین زبان‌های دنیا رتبه پنجم، و در آمار زبان رسمی بر حسب تعداد کشورها جایگاه سوم را دارد. زبان عربی، زبان قرآن و حدیث و بسیاری از آثار بر جای مانده از مسلمانان است. امروزه، آموزش و یادگیری زبان عربی برای بیشتر کشورهای جهان، به امری مهم تبدیل شده است، چه برای آنان که می‌خواهند با علوم و آداب و فرهنگ اسلامی جهان اسلام - با اهداف متفاوت - آشنا شوند و چه برای آنان که قصد تجارت با کشورهای عربی دارند.

زبان عربی در ایران از دیرباز و بنا بر اقتضای دینی و فرهنگی مورد توجه بوده، و هر چند در زمان‌های مختلف نوع تعامل حاکمان و سیاست‌مداران و فرهنگ‌دوستان و ادیبان با این زبان دستخوش تغییرات کمی و کیفی شده ولی همیشه از رواج و اعتبار خاصی برخوردار بوده است.

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های زبان عربی در ایران آن است که این زبان در کشور ما به هیچ عنوان زبانی خارجی و بیگانه نیست و یکی از زبان‌های ایران کنونی به شمار می‌آید که در بخش‌هایی از استان‌های خوزستان و فارس و دیگر استان‌ها بدان تکلم می‌کنند؛ از این رو هم قرابت فرهنگی و دینی و هم بومی‌گرایی و اصالت‌محوری اقتضا می‌کند که ایرانیان نگاهی بومی به زبان عربی داشته باشند.

می‌دانیم که اجداد ما از قرون اولیه اسلامی تا همین اواخر در بسیاری از دانش‌های زبان و ادب عربی سرآمد بودند و همواره بار اصلی ساختن پیکره علوم مرتبط با زبان عربی را بر دوش کشیده‌اند. امروزه اما نه جایگاه زبان عربی در ایران جایگاه مناسبی است و نه ایرانیان در حوزه زبان عربی و آموزش و علوم آن، جایگاه درخور یادی دارند.

دانشگاه‌های ایران نیز رویه یکسانی در آموزش زبان عربی ندارند و اهداف و سرفصل‌ها و برنامه‌های آنها به اعتراف و گواهی استادان و دانشجویان سال‌های اخیر، با نیازهای امروز چندان سازگار نیست. دانش‌آموختگان در مهارت‌های زبانی توانمند نیستند و دانش‌هایی که آموخته‌اند در حد انتظار با نیازهای جامعه، هماهنگی ندارد و طبیعی است که راهی به بازار کار نمی‌یابند و از آموخته‌هایشان بهره‌ای نمی‌برند. بنا بر این رشته زبان و ادبیات عربی نیازمند یک بازنگری اساسی در اهداف، سرفصل‌ها و برنامه‌های تخصصی دانشگاه‌ها است، برنامه‌ای که بتواند متناسب با نیاز ایران امروز، دانشجویانی کارآمدتر برای جامعه تربیت کند.

ب) مشخصات کلی، تعریف و اهداف

دوره کارشناسی رشته زبان و ادبیات عربی، یکی از دوره‌های آموزشی در نظام آموزش عالی است که نظام آموزشی آن مطابق آیین‌نامه مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی است و هدف آن تربیت افرادی است که بتوانند نیازهای مختلف کشور را از قبیل دانشگاه‌ها، وزارت آموزش و پرورش، وزارت امور خارجه، سازمان میراث فرهنگی، مؤسسات ترجمه، شرکت‌های دولتی و خصوصی در امر ترجمه و تدریس و آموزش زبان عربی برآورده سازند و علاوه بر آن پس از به پایان رساندن این دوره، آمادگی کافی برای شرکت در دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری در همین رشته و رشته‌های مرتبط

را داشته باشند و نیاز کشور در زمینه‌های مرتبط با این رشته را تأمین کنند. رشته زبان و ادبیات عربی در مقطع کارشناسی به آموزش در حوزه مهارت‌های زبانی و زبان و ادبیات می‌پردازد.

از مهم‌ترین اهداف تأسیس این رشته می‌توان به مواردی چون آشنایی با زبان قرآن و متون دینی و علمی دانشمندان اسلام، آشنایی با زبان، فرهنگ و ادبیات عربی، زمینه‌سازی برای پژوهش در موارد یادشده، آشنایی با فرهنگ و لهجه‌های عربی‌زبانان و برقراری ارتباط مؤثرتر با جهان عرب، تربیت کارشناسان خبره برای شناخت و تحلیل تأثیر متقابل زبان و ادبیات عربی و زبان و ادبیات فارسی، کمک به آموزش بهینه زبان عربی، رفع نیاز مدارس، آموزشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، تأمین نیروی انسانی مورد نیاز در بخش‌های تبلیغات، قرآن‌پژوهی و حدیث‌پژوهی، و اهتمام به زبان عربی به عنوان یک زبان زنده جهان اشاره کرد.

پ) ضرورت و اهمیت

با توجه به تخصیص ماده شانزدهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به لزوم تدریس زبان عربی در تمام دوره‌های متوسطه اول و دوم آموزش و پرورش ایران؛ ضرورت گسترش روابط کشور با کشورهای عربی همسایه، منطقه و جهان در زمینه‌های مختلف علمی، صنعتی، گردشگری، اقتصادی، فرهنگی، پزشکی؛ و با در نظر گرفتن این موضوع که زبان و ادبیات عربی یکی از قدیم‌ترین رشته‌های تحصیلی دانشگاه‌های کشور است که هر ساله دانش‌آموختگان بسیاری در مقطع کارشناسی دارد و همچنین با توجه به نیاز کشور به حوزه‌های مختلفی چون، ادبیات عربی، آموزش زبان عربی، مترجمی زبان عربی، و با عنایت به اهمیت زبان عربی در جهان امروز به عنوان یک زبان بین‌المللی، و با توجه به آمیختگی و داد و ستد دیرینه زبان فارسی با زبان عربی، و نیز اینکه این زبان یکی از زبان‌های اقوام ایرانی به شمار می‌آید، بایستگی و ارجمندی تأسیس و بروز شدن مستمر رشته زبان و ادبیات عربی آشکار می‌شود.

از نگارش سرفصل پیشین این رشته نزدیک به ۱۰ سال می‌گذرد و به همین روی پاسخگوی برخی از نیازهای امروز فراگیران نیست. همچنین بسیاری از عناوین، رئوس مطالب و منابع آن متناسب با رویکردهای نوین علمی و آموزشی نیست.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

برنامه درسی رشته زبان و ادبیات عربی مشتمل بر ۱۴۰ واحد به شرح زیر است:

جدول ۱: توزیع واحدها

نوع دروس	تعداد واحد
دروس عمومی	۲۲
دروس پایه	۲۶
دروس تخصصی	۸۲
دروس اختیاری	۱۰
رساله / پایان‌نامه	-
جمع	۱۴۰

ث) مهارت، توانمندی و شایستگی دانش‌آموختگان

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
تأمین نیاز وزارت آموزش و پرورش و مؤسسات آموزشی برای تدریس زبان عربی	آواشناسی و تجوید، واژه‌نامه‌های عربی، خواندن متون ساده، صرف، نحو، بلاغت، فن ترجمه، ترجمه از عربی به فارسی، روش تدریس زبان و ادبیات عربی
تأمین نیاز مؤسسات تجاری برای ترجمه شفاهی و کتبی	گفت و شنود، نگارش، واژه‌نامه‌های عربی، فن ترجمه، ترجمه از عربی به فارسی، ترجمه از فارسی به عربی، متون حقوقی، لهجه‌های عربی
تأمین نیاز حوزه گردشگری	آشنایی با کشورهای عربی، آزمایشگاه زبان، گفت و شنود، ترجمه از عربی به فارسی، ترجمه از فارسی به عربی، متون رسانه‌ای، لهجه‌های عربی
تأمین نیاز مؤسسات پژوهشی	مبانی زبان‌شناسی، زبان‌شناسی عربی، آشنایی با زبان‌های سامی، روش تحقیق، رایانه و نرم‌افزارهای تخصصی در زبان و ادبیات عربی، تحلیل ادبی
مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های عمومی	دروس مرتبط
آشنایی با زبان، فرهنگ و ادبیات عربی	آشنایی با کشورهای عربی، واژه‌نامه‌های عربی، خواندن متون ساده، لهجه‌های عربی، متون رسانه‌ای، ادبیات معاصر، ادبیات عربی در ایران، ادبیات تطبیقی
آشنایی با متون دینی (قرآن، حدیث و ادعیه)	آواشناسی و تجوید، تحلیل زبانی و ادبی قرآن کریم، تحلیل زبانی و ادبی نهج البلاغه، تحلیل زبانی و ادبی متون حدیث و ادعیه، ادبیات دوره اسلامی و اموی

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

تنها پذیرفته‌شدگان کنکور سراسری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌توانند در این دوره تحصیل کنند.

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول ۲: عنوان و مشخصات دروس عمومی

ردیف	گروه	نام درس	تعداد واحد		تعداد ساعات		پیش نیاز / هم نیاز
			نظری	عملی	نظری	عملی	
۱	مبانی نظری اسلامی (۴ واحد)	اندیشه اسلامی ۱ (مبدأ و معاد)	۲	-	۳۲	-	
۲		اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	-	۳۲	-	۱
۳		انسان در اسلام	۲	-	۳۲	-	
۴		حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	-	۳۲	-	
۵	اخلاق اسلامی (۲ واحد)	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۲	-	۳۲	-	
۶		اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۲	-	۳۲	-	
۷		اخلاق خانواده	۲	-	۳۲	-	
۸		آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۲	-	۳۲	-	
۹		عرفان عملی در اسلام	۲	-	۳۲	-	
۱۰	انقلاب اسلامی (۲ واحد)	انقلاب اسلامی ایران	۲	-	۳۲	-	
۱۱		آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	-	۳۲	-	
۱۲		اندیشه سیاسی امام خمینی	۲	-	۳۲	-	
۱۳	تاریخ و تمدن اسلامی (۲ واحد)	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۲	-	۳۲	-	
۱۴		تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	-	۳۲	-	
۱۵		تاریخ امامت	۲	-	۳۲	-	
۱۶	آشنایی با منابع اسلامی (۲ واحد)	تفسیر موضوعی قرآن	۲	-	۳۲	-	
۱۷		تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	-	۳۲	-	
۱۸	عمومی (۱۰ واحد)	زبان فارسی	۳	-	۴۸	-	
۱۹		زبان انگلیسی	۳	-	۴۸	-	
۲۰		تربیت بدنی ۱	-	۱	-	۳۲	
۲۱		تربیت بدنی ۲ (ورزش ۱)	-	۱	-	۳۲	
۲۲		دانش خانواده و جمعیت	۲	-	۳۲	-	

دانشجو موظف است ۲۲ واحد درس عمومی را از بین دروس جدول ۲ مطابق برنامه ریزی دانشگاه اخذ نماید.

جدول ۳: عنوان و مشخصات کلی دروس پایه

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱.	صرف ۱	۲	✓	-		۳۲	-	-	صرف ۲
۲.	صرف ۲	۲	✓	-		۳۲	-	-	صرف ۱
۳.	صرف ۳	۳	✓	-		۴۸	-	-	-
۴.	نحو ۱	۲	✓	-		۳۲	-	-	نحو ۲
۵.	نحو ۲	۲	✓	-		۳۲	-	-	نحو ۱
۶.	نحو ۳	۲	✓	-		۳۲	-	-	نحو ۴
۷.	نحو ۴	۲	✓	-		۳۲	-	-	نحو ۳
۸.	نحو ۵	۲	✓	-		۳۲	-	-	نحو ۶
۹.	نحو ۶	۲	✓	-		۳۲	-	-	نحو ۵
۱۰.	بلاغت ۱	۲	✓	-		۳۲	-	نحو	بلاغت ۲
۱۱.	بلاغت ۲	۲	✓	-		۳۲	-	نحو	بلاغت ۱
۱۲.	بلاغت ۳	۳	✓	-		۴۸	-	-	-
*		۲۶							

نکته: مدت زمان آموزش برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی ۳۲ ساعت، کارگاهی ۴۸ ساعت و کارآموزی (کارورزی) ۶۴ ساعت در طول یک نیم سال تحصیلی است.

جدول ۴: عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱.	آواشناسی و تجوید	۲	✓	-		۳۲	-	-	
۲.	واژه‌نامه‌های عربی	۲	✓	-		۳۲	-	-	
۳.	خواندن متون ساده	۲	✓	-		۳۲	-	-	
۴.	آشنایی با کشورهای عربی	۲	✓	-		۳۲	-	-	
۵.	آزمایشگاه زبان ۱	۲	✓	-		۳۲	-	-	
۶.	آزمایشگاه زبان ۲	۲	✓	-		۳۲	-	آزمایشگاه زبان ۱	
۷.	آزمایشگاه زبان ۳	۲	✓	-		۳۲	-	آزمایشگاه زبان ۲	
۸.	گفت و شنود ۱	۲	✓	-		۳۲	-	-	
۹.	گفت و شنود ۲	۲	✓	-		۳۲	-	گفت و شنود ۱	
۱۰.	گفت و شنود ۳	۲	✓	-		۳۲	-	گفت و شنود ۲	
۱۱.	گفت و شنود ۴	۲	✓	-		۳۲	-	گفت و شنود ۳	
۱۲.	نگارش ۱	۲	✓	-		۳۲	-	-	
۱۳.	نگارش ۲	۲	✓	-		۳۲	-	نگارش ۱	
۱۴.	نگارش ۳	۲	✓	-		۳۲	-	نگارش ۲	
۱۵.	آیین نگارش و ویرایش فارسی	۲	✓	-		۳۲	-	-	
۱۶.	فن ترجمه ۱	۳	✓	-		۴۸	-	صرف و نحو	
۱۷.	فن ترجمه ۲	۲	✓	-		۳۲	-	فن ترجمه ۱	
۱۸.	ترجمه از عربی به فارسی	۲	✓	-		۳۲	-	فن ترجمه ۲	
۱۹.	ترجمه از فارسی به عربی	۲	✓	-		۳۲	-	فن ترجمه ۲	
۲۰.	متون رسانه‌ای ۱	۲	✓	-		۳۲	-	فن ترجمه ۲	
۲۱.	متون رسانه‌ای ۲	۲	✓	-		۳۲	-	فن ترجمه ۲	
۲۲.	متون حقوقی	۲	✓	-		۳۲	-	فن ترجمه ۲	
۲۳.	بدیع	۳	✓	-		۴۸	-	-	
۲۴.	عروض و قافیه	۲	✓	-		۳۲	-	-	

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۲۵.	تحلیل ادبی	۲	✓	-		۳۲	-	-	
۲۶.	ادبیات پیش از اسلام	۲	✓	-		۳۲	-	تحلیل ادبی	
۲۷.	تحلیل زبانی و ادبی قرآن کریم	۲	✓	-		۳۲	-	تحلیل ادبی	
۲۸.	تحلیل زبانی و ادبی نهج البلاغه	۲	✓	-		۳۲	-	تحلیل ادبی	
۲۹.	ادبیات دوره اسلامی و اموی	۲	✓	-		۳۲	-	تحلیل ادبی	
۳۰.	ادبیات دوره عباسی - نثر	۲	✓	-		۳۲	-	تحلیل ادبی	
۳۱.	ادبیات دوره عباسی - شعر	۲	✓	-		۳۲	-	تحلیل ادبی	
۳۲.	ادبیات دوره مملوکی و عثمانی	۲	✓	-		۳۲	-	تحلیل ادبی	
۳۳.	ادبیات معاصر - نثر	۲	✓	-		۳۲	-	تحلیل ادبی	
۳۴.	ادبیات معاصر - شعر	۲	✓	-		۳۲	-	تحلیل ادبی	
۳۵.	زبان انگلیسی تخصصی ۱	۲	✓	-		۳۲	-	زبان عمومی	
۳۶.	زبان انگلیسی تخصصی ۲	۲	✓	-		۳۲	-	زبان عمومی	
۳۷.	مبانی زبان شناسی	۲	✓	-		۳۲	-	-	
۳۸.	زبان شناسی عربی	۲	✓	-		۳۲	-	-	
۳۹.	روش های تدریس زبان و ادبیات عربی	۲	✓	-		۳۲	-	-	
۴۰.	روش تحقیق و مأخذ شناسی	۲	✓	-		۳۲	-	-	
*		۸۲							

جدول ۵: عنوان و مشخصات کلی دروس اختیاری

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱.	لهجه‌های عربی	۲	✓	-		۳۲	-	آزمایشگاه ۳ و گفت و شنود ۴	
۲.	آشنایی با زبان‌های سامی	۲	✓	-		۳۲	-	مبانی زبان‌شناسی	
۳.	اعراب قرآن و حدیث	۲	✓			۳۲	-	صرف و نحو	
۴.	تحلیل زبانی و ادبی متون حدیث و ادعیه	۲	✓	-		۳۲	-	تحلیل ادبی	
۵.	ادبیات عربی در ایران	۲	✓	-		۳۲	-	تحلیل ادبی	
۶.	ادبیات اندلس	۲	✓	-		۳۲	-	تحلیل ادبی	
۷.	ادبیات داستانی	۲	✓	-		۳۲	-	تحلیل ادبی	
۸.	ادبیات کودک	۲	✓	-		۳۲	-	تحلیل ادبی	
۹.	متون نظم و نثر فارسی	۲	✓	-		۳۲	-	فارسی عمومی و تحلیل ادبی	
۱۰.	ادبیات تطبیقی	۲	✓	-		۳۲	-	تحلیل ادبی	
۱۱.	کارآفرینی در رشته زبان و ادبیات عربی	۲	✓	-		۳۲	-	-	
۱۲.	نرم افزارهای تخصصی در زبان و ادبیات عربی	۲	✓	-		۳۲	-	-	

فصل سوم

ویژگی‌های دروس

عنوان درس به فارسی:		صرف ۱
عنوان درس به انگلیسی:		Morphology ۱
نوع درس و واحد		
☒ نظری	☒ پایه	-
☐ عملی	☐ تخصصی	صرف ۲
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	-
☐ رساله / پایان نامه		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

فراگیری یک دوره صرف فعل و آشنایی با انواع فعل برای واژه‌شناسی، درست‌خوانی و درست‌نویسی.

ب) اهداف ویژه:

۱. شناسایی ساخت‌های گوناگون فعل در متن؛
۲. مهارت‌افزایی در ساخت صیغ مختلف فعل؛
۳. کاربرد درست فعل در جمله.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تاریخچه علم صرف، تعریف و موضوع و هدف آن؛
۲. تعریف کلمه، انواع کلمه و نشانه هر کدام از آنها؛
۳. حروف زاید، تعداد و مواضع زیادت، میزان صرفی، فایده و قواعد آن؛
۴. انواع فعل (ماضی، مضارع، امر) و صرف آن؛
۵. فعل ثلاثی و رباعی، مجرد و مزید و ابواب هر کدام، معانی ابواب مزید.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تمرین مداوم شفاهی و کتبی صیغه‌سازی و تشخیص انواع فعل و تعیین وزن.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. طباطبایی، م (۱۳۹۹). صرف ساده. قم: دار العلم.
۲. الشرتونی، ر (۱۳۹۷). مبادئ العربیه. قم: دار العلم.
۳. کیانی، ح. و میرقادر، ف (۱۳۹۸). صرف کاربردی زبان عربی. شیراز: مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری با همکاری دانشگاه شیراز.
۴. عطار الطریفی، یوسف. (۲۰۱۰م). الوافی فی قواعد الصرف العربی. الأردن: مکتبه الأهلیه.
۵. طباطبایی، م (۱۳۹۷). دفتر سؤالات و تمارین صرف ساده. قم: دار العلم.

عنوان درس به فارسی:		صرف ۲
عنوان درس به انگلیسی:		Morphology ۲
نوع درس و واحد		
☒ نظری	☒ پایه	-
☐ عملی	☐ تخصصی	صرف ۱
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	-
☐ رساله / پایان نامه		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

فراگیری یک دوره صرف فعل و آشنایی با انواع فعل برای واژه‌شناسی، درست‌خوانی و درست‌نویسی.

ب) اهداف ویژه:

۱. شناسایی ساخت‌های گوناگون فعل در متن؛
۲. مهارت‌افزایی در ساخت صیغ مختلف فعل؛
۳. کاربرد درست فعل در جمله.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. فعل متصرف و غیر متصرف، اسم فعل و اقسام هر کدام؛
۲. فعل لازم و متعدی، انواع فعل متعدی، فعل معلوم و مجهول، طریقه ساخت فعل مجهول؛
۳. فعل صحیح، معتل، مضاعف، مهموز و قواعد اعلال و ابدال و ادغام و تخفیف؛
۴. فعل مؤکد به نون تأکید ثقیله و خفیفه و صرف آن؛
۵. قواعد صرفی فعل مجزوم و منصوب.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تمرین مداوم شفاهی و کتبی صیغه‌سازی و تشخیص انواع فعل و تعیین وزن.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. طباطبایی، م (۱۳۹۹). صرف ساده. قم: دار العلم.
۲. الشرتونی، ر (۱۳۹۷). مبادئ العربیه. قم: دار العلم.
۳. کیانی، ح. و میرقادر، ف (۱۳۹۸). صرف کاربردی زبان عربی. شیراز: مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری با همکاری دانشگاه شیراز.
۴. عطار الطریفی، یوسف. (۲۰۱۰م). الوافی فی قواعد الصرف العربی. الأردن: مکتبه الأهلیه.
۵. طباطبایی، م (۱۳۹۷). دفتر سؤالات و تمارین صرف ساده. قم: دار العلم.

عنوان درس به فارسی:		صرف ۳
عنوان درس به انگلیسی:		Morphology ۳
نوع درس و واحد		
☒ نظری	☒ پایه	-
☐ عملی	☐ تخصصی	-
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	-
☐ رساله / پایان نامه		۳
		۴۸
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

فراگیری یک دوره صرف اسم و آشنایی با انواع اسم برای واژه‌شناسی، درست‌خوانی و درست‌نویسی.

ب) اهداف ویژه:

۱. شناسایی و کاربرد درست انواع اسم در متن؛
۲. مهارت‌افزایی در ساخت انواع مشتقات اسمی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مشتقات: اسم فاعل و اسم مفعول و اسم مبالغه، صفت مشبیه، اسم تفضیل، اسم زمان، اسم مکان، اسم آلت؛
۲. مصدر و انواع آن، مانند مصدر اصلی، مزید، میمی، صناعی، اسم مصدر؛
۳. مفرد و مثنی و جمع، جمع سالم و مکسر، اسم جمع و اسم جنس جمعی، انواع و قواعد هر کدام؛
۴. ثلاثی و رباعی و خماسی، مجرد و مزید، ابواب مزید؛
۵. مذکر و مؤنث، تأنیث مجازی و حقیقی، مؤنث لفظی و معنوی؛
۶. اسم صحیح، شبه صحیح، مقصور، ممدود، منقوص؛
۷. قواعد وزن، اعلال و ادغام و ابدال و تخفیف همزه در اسم؛
۸. اوزان و قواعد تصغیر و نسبت؛
۹. معرفه و نکره و انواع آن؛
۱۰. انواع عدد و قواعد آن؛
۱۱. اسم منصرف و غیر منصرف، اسماء مبنی؛
۱۲. ضمائر، اسماء اشاره، موصولات، اسماء شرط و استفهام، کنایات.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:
تمرین مداوم شفاهی و کتبی تشخیص و ساخت انواع اسم و کار بست آن.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. طباطبایی، م (۱۳۹۹). صرف ساده. قم: دار العلم.
۲. الشرتونی، ر (۱۳۹۷). مبادئ العربیة. قم: دار العلم.
۳. کیانی، ح. و میرقادری، ف (۱۳۹۸). صرف کاربردی زبان عربی. شیراز: مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری با همکاری دانشگاه شیراز.
۴. عطار الطریفی، یوسف. (۲۰۱۰م). الوافی فی قواعد الصرف العربی. الأردن: مکتبه الأهلّیه.
۵. طباطبایی، م (۱۳۹۷). دفتر سؤالات و تمارین صرف ساده. قم: دار العلم.

نحو ۱		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
☒ نظری	☒ پایه	دروس پیش نیاز:
☐ عملی	☐ تخصصی	دروس هم نیاز:
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	حل تمرین:
☐ رساله / پایان نامه		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:
		۱ Syntax
		-
		نحو ۲
		-
		۲
		۳۲

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

فراگیری یک دورهٔ نحو و قواعد دستور زبان عربی (در مباحث اسنادی / مرفوعات) برای درست خوانی، درست گویی، درست نویسی و دریافت درست متن.

ب) اهداف ویژه:

۱. شناسایی نقش‌های مسند الیهی و مسندی اسم در متن؛
۲. شناسایی وجه‌های گوناگون فعل در متن؛
۳. کاربرد درست کلمات در جمله.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. اشاره‌ای گذرا به تاریخ علم نحو؛
۲. ساختار جمله در زبان عربی؛
۳. معرب و مبني، انواع اعراب و بناء، روش ترکیب؛
۴. رفع، نصب و جزم فعل مضارع؛
۵. جملهٔ فعلیه و مسند الیه آن (فاعل و نائب فاعل و رابطهٔ آن دو با فعل).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تمرین مداوم شفاهی و کتبی تشخیص نقش و وجه کلمات و کاربرد آنها.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال: ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الخطیب، ع. م؛ و مصلوح، س (۲۰۰۰م). نحو العربیه. الکویت: مکتبه دار العروبه.
۲. الشرتونی، ر (۱۳۹۷). مبادئ العربیه. قم: دار العلم.
۳. القرش، أ. إ (۲۰۰۳م). النحو التطبیقی. طنطا: دار الضیاء.
۴. بشیر، ع. ی (۱۹۹۸م). النحو فی ظلال القرآن الکریم. عمان: دار مجدلاوی.
۵. بوخود، ع. ب (۱۹۸۷م). المدخل النحوی: تطبیق وتدریب فی النحو العربی. بیروت: المؤسسه الجامعیه.
۶. الراجحی، ع (۲۰۰۰م). التطبیق النحوی. الإسکندریه: دار المعرفه الجامعیه.
۷. عفش، م. ع (۱۹۹۲م). معین الطلاب فی قواعد النحو والإعراب. بیروت: دار الشرق العربی.
۸. المکاوی، أ (۱۹۶۱م). التطبیقات العربیه علی القواعد النحویه والصرفیه. القاهره: دار التألیف.
۹. دیباجی، ا (۱۳۷۷). الجدید فی الصرف والنحو. تهران: سمت.
۱۰. الجارم، ع؛ و أمین، م (۲۰۰۵م). النحو الواضح. بیروت: دار الکتب العلمیه.
۱۱. النجار، ن. م. ر (۲۰۰۰م). الواضح فی النحو وتطبیقاته. مصر: جامعه حلوان.

نحو ۲		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
☒ نظری	☒ پایه	دروس پیش نیاز:
☐ عملی	☐ تخصصی	دروس هم نیاز:
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	حل تمرین:
☐ رساله / پایان نامه		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

فراگیری یک دورهٔ نحو و قواعد دستور زبان عربی (در مباحث اسنادی / مرفوعات) برای درست خوانی، درست گویی، درست نویسی و دریافت درست متن.

ب) اهداف ویژه:

۱. شناسایی نقش‌های مسند الیهی و مسندی اسم در متن؛
۲. شناسایی وجه‌های گوناگون فعل در متن؛
۳. کاربرد درست کلمات در جمله.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. جملهٔ اسمیه، مبتدا و خبر و انواع و روابط آن دو، ضمیر فصل و شأن؛
۲. نواسخ فعلی جملهٔ اسمیه (افعال ناقصه، مقاربه)؛
۳. نواسخ حرفی جملهٔ اسمیه (إنّ و نظایر آن، حروف شبیه به لیس، لای نفی جنس).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تمرین مداوم شفاهی و کتبی تشخیص نقش و وجه کلمات و کاربرد آنها.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال: ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الخطیب، ع. م؛ و مصلوح، س (۲۰۰۰م). نحو العربیه. الکویت: مکتبه دار العروبه.
۲. الشرتونی، ر (۱۳۹۷). مبادئ العربیه. قم: دار العلم.
۳. القرش، أ. إ (۲۰۰۳م). النحو التطبیقی. طنطا: دار الضیاء.
۴. بشیر، ع. ی (۱۹۹۸م). النحو فی ظلال القرآن الکریم. عمان: دار مجدلاوی.
۵. بوخود، ع. ب (۱۹۸۷م). المدخل النحوی: تطبیق و تدریب فی النحو العربی. بیروت: المؤسسه الجامعیه.
۶. الراجحی، ع (۲۰۰۰م). التطبیق النحوی. الإسکندریه: دار المعرفه الجامعیه.
۷. عفش، م. ع (۱۹۹۲م). معین الطلاب فی قواعد النحو والإعراب. بیروت: دار الشرق العربی.
۸. المکاوی، أ (۱۹۶۱م). التطبیقات العربیه علی القواعد النحویه والصرفیه. القاهره: دار التألیف.
۹. دیباجی، ا (۱۳۷۷). الجدید فی الصرف والنحو. تهران: سمت.
۱۰. الجارم، ع؛ و أمین، م (۲۰۰۵م). النحو الواضح. بیروت: دار الکتب العلمیه.
۱۱. النجار، ن. م. ر (۲۰۰۰م). الواضح فی النحو وتطبیقاته. مصر: جامعہ حلوان.

نحو ۳		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
☒ نظری	☒ پایه	دروس پیش نیاز:
☐ عملی	☐ تخصصی	دروس هم نیاز:
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	حل تمرین:
☐ رساله / پایان نامه		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:
		۳
		نحو ۴
		-
		۲
		۳۲

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

فراگیری یک دورهٔ نحو و قواعد دستور زبان عربی (در نقش‌های مفعولی و قیدی / منصوبات) برای درست خوانی، درست گویی، درست نویسی و دریافت درست متن.

ب) اهداف ویژه:

۱. شناسایی نقش‌های گوناگون اسم در متن؛
۲. کاربرد درست کلمات در جمله.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مفعول به و ملحقات آن (افعال قلوب، اغراء، تحذیر، اختصاص و استثناء)؛
۲. مباحث فرعی مفعول (اشتغال، تنازع، منادی، ندبه و استغاثه، اسلوب تعجب)؛
۳. عمل شبه فعل‌ها (مصدر، اسم فاعل، اسم مبالغه و صفت مشبیه).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تمرین مداوم شفاهی و کتبی تشخیص نقش کلمات و کاربرد آنها.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال: ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الخطیب، ع. م؛ و مصلوح، س (۲۰۰۰م). نحو العربیه. الكويت: مكتبة دار العروبه.
۲. الشرتونی، ر (۱۳۹۷). مبادئ العربیه. قم: دار العلم.
۳. القرش، أ. إ (۲۰۰۳م). النحو التطبیقی. طنطا: دار الضیاء.
۴. بشیر، ع. ی (۱۹۹۸م). النحو فی ظلال القرآن الکریم. عمان: دار مجدلاوی.
۵. بوخود، ع. ب (۱۹۸۷م). المدخل النحوی: تطبیق وتدریب فی النحو العربی. بیروت: المؤسسة الجامعیه.
۶. الراجحی، ع (۲۰۰۰م). التطبیق النحوی. الإسکندریه: دار المعرفه الجامعیه.
۷. عفش، م. ع (۱۹۹۲م). معین الطلاب فی قواعد النحو والإعراب. بیروت: دار الشرق العربی.
۸. المکاوی، أ (۱۹۶۱م). التطبیقات العربیه علی القواعد النحویه والصرفیه. القاهره: دار التألیف.
۹. دیباجی، ا (۱۳۷۷). الجدید فی الصرف والنحو. تهران: سمت.
۱۰. الجارم، ع؛ و أمین، م (۲۰۰۵م). النحو الواضح. بیروت: دار الکتب العلمیه.
۱۱. النجار، ن. م. ر (۲۰۰۰م). الواضح فی النحو وتطبیقاته. مصر: جامعه حلوان.

نحو ۴		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
☒ نظری	☒ پایه	دروس پیش نیاز:
☐ عملی	☐ تخصصی	دروس هم نیاز:
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	حل تمرین:
☐ رساله / پایان نامه		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

فراگیری یک دورهٔ نحو و قواعد دستور زبان عربی (در نقش‌های مفعولی و قیدی / منصوبات) برای درست‌خوانی، درست‌گویی، درست‌نویسی و دریافت درست متن.

ب) اهداف ویژه:

۱. شناسایی نقش‌های گوناگون اسم در متن؛
۲. کاربرد درست کلمات در جمله.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مفعول مطلق، مفعول له، مفعول فیه، مفعول معه؛
۲. تمیز؛
۳. حال؛
۴. اسلوب مدح و ذم.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تمرین مداوم شفاهی و کتبی تشخیص نقش کلمات و کاربرد آنها.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الخطیب، ع. م؛ و مصلوح، س (۲۰۰۰م). نحو العربیه. الكويت: مكتبة دار العروبه.
۲. الشرتونی، ر (۱۳۹۷). مبادئ العربیه. قم: دار العلم.
۳. القرش، أ. إ (۲۰۰۳م). النحو التطبیقی. طنطا: دار الضیاء.
۴. بشیر، ع. ی (۱۹۹۸م). النحو فی ظلال القرآن الکریم. عمان: دار مجدلاوی.
۵. بوخدود، ع. ب (۱۹۸۷م). المدخل النحوی: تطبیق وتدریب فی النحو العربی. بیروت: المؤسسة الجامعیه.
۶. الراجحی، ع (۲۰۰۰م). التطبیق النحوی. الإسکندریه: دار المعرفه الجامعیه.
۷. عفش، م. ع (۱۹۹۲م). معین الطلاب فی قواعد النحو والإعراب. بیروت: دار الشرق العربی.
۸. المکاوی، أ (۱۹۶۱م). التطبیقات العربیه علی القواعد النحویه والصرفیه. القاهره: دار التألیف.
۹. دیباجی، ا (۱۳۷۷). الجدید فی الصرف والنحو. تهران: سمت.
۱۰. الجارم، ع؛ و أمین، م (۲۰۰۵م). النحو الواضح. بیروت: دار الکتب العلمیه.
۱۱. النجار، ن. م. ر (۲۰۰۰م). الواضح فی النحو وتطبیقاته. مصر: جامعہ حلوان.

نحو ۵		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
☒ نظری	☒ پایه	دروس پیش نیاز:
☐ عملی	☐ تخصصی	دروس هم نیاز:
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	حل تمرین:
☐ رساله / پایان نامه		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:
		۲
		۳۲

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

فراگیری یک دورهٔ نحو و قواعد دستور زبان عربی (در نقش‌های مضاف الیهی و متممی، و تبعی / مجرورات و توابع) برای درست‌خوانی، درست‌گویی، درست‌نویسی و دریافت درست متن.

ب) اهداف ویژه:

۱. شناسایی نقش‌های گوناگون اسم در متن؛
۲. کاربرد درست کلمات در جمله؛
۳. تشخیص جمله‌های پایه و پیرو و اعراب آنها.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. اضافه؛
۲. توابع (نعت، تأکید، بدل، عطف نسق و عطف بیان)؛
۳. کاربرد اسم تفضیل.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تمرین مداوم شفاهی و کتبی تشخیص نقش کلمات و جملات و کاربرد آنها.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الخطیب، ع. م؛ و مصلوح، س (۲۰۰۰م). نحو العربیه. الكويت: مكتبة دار العروبه.
۲. الشرتونی، ر (۱۳۹۷). مبادئ العربیه. قم: دار العلم.
۳. القرش، أ. إ (۲۰۰۳م). النحو التطبیقی. طنطا: دار الضیاء.
۴. بشیر، ع. ی (۱۹۹۸م). النحو فی ظلال القرآن الکریم. عمان: دار مجدلاوی.
۵. بوخود، ع. ب (۱۹۸۷م). المدخل النحوی: تطبیق وتدریب فی النحو العربی. بیروت: المؤسسة الجامعیه.
۶. الراجحی، ع (۲۰۰۰م). التطبیق النحوی. الإسکندریه: دار المعرفه الجامعیه.
۷. عفش، م. ع (۱۹۹۲م). معین الطلاب فی قواعد النحو والإعراب. بیروت: دار الشرق العربی.
۸. المکاوی، أ (۱۹۶۱م). التطبیقات العربیه علی القواعد النحویه والصرفیه. القاهره: دار التألیف.
۹. دیباجی، ا (۱۳۷۷). الجدید فی الصرف والنحو. تهران: سمت.
۱۰. الجارم، ع؛ و أمین، م (۲۰۰۵م). النحو الواضح. بیروت: دار الکتب العلمیه.
۱۱. النجار، ن. م. ر (۲۰۰۰م). الواضح فی النحو وتطبیقاته. مصر: جامعہ حلوان.

نحو ۶		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
☒ نظری	☒ پایه	دروس پیش نیاز:
☐ عملی	☐ تخصصی	دروس هم نیاز:
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	حل تمرین:
☐ رساله / پایان نامه		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:
		۲
		۳۲

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

فراگیری یک دورهٔ نحو و قواعد دستور زبان عربی (در نقش‌های مضاف الیهی و متممی، و تبعی / مجرورات و توابع) برای درست‌خوانی، درست‌گویی، درست‌نویسی و دریافت درست متن.

ب) اهداف ویژه:

۱. شناسایی نقش‌های گوناگون اسم در متن؛
۲. کاربرد درست کلمات در جمله؛
۳. تشخیص جمله‌های پایه و پیرو و جایگاه دستوری آنها.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. انواع حروف و ادوات عامل و غیر عامل؛
۲. حروف جر و بحث تعلق؛
۳. جمله‌های پایه و پیرو و اعراب آنها.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تمرین مداوم شفاهی و کتبی تشخیص نقش کلمات و جملات و کاربرد آنها.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الخطیب، ع. م؛ و مصلوح، س (۲۰۰۰م). نحو العربیه. الكويت: مكتبة دار العروبه.
۲. الشرتونی، ر (۱۳۹۷). مبادئ العربیه. قم: دار العلم.
۳. القرش، أ. إ (۲۰۰۳م). النحو التطبیقی. طنطا: دار الضیاء.
۴. بشیر، ع. ی (۱۹۹۸م). النحو فی ظلال القرآن الکریم. عمان: دار مجدلاوی.
۵. بوخود، ع. ب (۱۹۸۷م). المدخل النحوی: تطبیق وتدریب فی النحو العربی. بیروت: المؤسسة الجامعیه.
۶. الراجحی، ع (۲۰۰۰م). التطبیق النحوی. الإسکندریه: دار المعرفه الجامعیه.
۷. عفش، م. ع (۱۹۹۲م). معین الطلاب فی قواعد النحو والإعراب. بیروت: دار الشرق العربی.
۸. المکاوی، أ (۱۹۶۱م). التطبیقات العربیه علی القواعد النحویه والصرفیه. القاهره: دار التألیف.
۹. دیباجی، ا (۱۳۷۷). الجدید فی الصرف والنحو. تهران: سمت.
۱۰. الجارم، ع؛ و أمین، م (۲۰۰۵م). النحو الواضح. بیروت: دار الکتب العلمیه.
۱۱. النجار، ن. م. ر (۲۰۰۰م). الواضح فی النحو وتطبیقاته. مصر: جامعه حلوان.

عنوان درس به فارسی:		بلاغت ۱	
عنوان درس به انگلیسی:		Rhetoric ۱	
نوع درس و واحد			
پایه ☒	نظری ☒	نحو	
تخصصی ☐	عملی ☐	بلاغت ۲	
اختیاری ☐	نظری - عملی ☐	-	
رساله / پایان نامه ☐		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با مباحث علم معانی و تشخیص و تحلیل مقوله‌های آن.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با دو مقوله فصاحت و بلاغت؛
۲. آشنایی با معنی‌شناسی و ارتباط آن با نحو.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. اشاره‌ای گذرا به تاریخ علم بلاغت؛
۲. مباحث مقدماتی (فصاحت و بلاغت، انواع علوم بلاغی و ملحقات آن، تعریف علم معانی)؛
۳. صدق و کذب، خبر، اغراض خبر، انواع خبر (ابتدایی، طلبی، انکاری)، انواع جمله (اسمیه، فعلیه)؛
۴. انشاء و انواع آن (امر، نهی، استفهام، تمنی، نداء) و اغراض ثانوی یا معانی غیر مستقیم هر یک از آنها؛
۵. احوال مسند الیه و مسند (ذکر، حذف، تعریف، تنکیر، تقدیم و تأخیر).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

لازم است در این درس همه مباحث مطرح شده برای دانشجو توضیح داده شده، و در کنار مسائل نظری، تطبیق موضوعات بر آیات و عبارات ادبی مورد غفلت قرار نگیرد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الغلابینی، م (۱۳۹۹). علوم البلاغه. تهران: تافگه.
۲. المراغی، أ. م (۲۰۰۲م). علوم البلاغه. بیروت: دار الکتب العلمیه.
۳. الهاشمی، أ (۱۳۹۸). جواهر البلاغه، مع تطبيقات وإضافات. قم: مرکز مدیریت حوزه علمیه قم.
۴. الزناد، أ (۱۹۹۲م). دروس فی البلاغه العربیه، نحو رؤیه جدیده. بیروت: المركز الثقافی العربی.
۵. الدیاجی، إ (۱۳۷۶). بدایه البلاغه. تهران: سمت.
۶. الصافی الجوینی، م (۱۹۸۵م). البلاغه العربیه، تأصیل و تجدید. اسکندریه: مکتبه الإسکندریه.

عنوان درس به فارسی:		بلاغت ۲	
عنوان درس به انگلیسی:		Rhetoric ۲	
نوع درس و واحد			
پایه ☒	نظری ☒	نحو	
تخصصی ☐	عملی ☐	بلاغت ۱	
اختیاری ☐	نظری - عملی ☐	-	
رساله / پایان نامه ☐		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با مباحث علم معانی و تشخیص و تحلیل مقوله‌های آن.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با معنی‌شناسی و ارتباط آن با نحو؛
۲. آشنایی با گزیده‌گویی و درازگویی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. اطلاق و تقييد (تقييد به نعت، تأکید، عطف بیان، عطف نسق، بدل، ضمير فصل، نواسخ، شرط، نفی)؛
۲. احوال متعلقات فعل؛
۳. قصر (تعريف و انواع آن)؛
۴. فصل و وصل (تعريف، مواضع فصل، مواضع وصل)؛
۵. ایجاز، اطناب، و مساوات (تعريف و انواع).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

لازم است در این درس همه مباحث مطرح شده برای دانشجو توضیح داده شده، و در کنار مسائل نظری، تطبیق موضوعات بر آیات و عبارات ادبی مورد غفلت قرار نگیرد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الغلابینی، م (۱۳۹۹). علوم البلاغه. تهران: تافگه.
۲. المراغی، أ. م (۲۰۰۲م). علوم البلاغه. بیروت: دار الکتب العلمیه.
۳. الهاشمی، أ (۱۳۹۸). جواهر البلاغه، مع تطبیقات وإضافات. قم: مرکز مدیریت حوزه علمیه قم.
۴. الزناد، أ (۱۹۹۲م). دروس فی البلاغه العربیه، نحو رؤیه جدیده. بیروت: المركز الثقافی العربی.
۵. الدیاجی، إ (۱۳۷۶). بدایه البلاغه. تهران: سمت.
۶. الصافی الجوینی، م (۱۹۸۵م). البلاغه العربیه، تأصیل و تجدید. اسکندریه: مکتبه الإسکندریه.

عنوان درس به فارسی:		بلاغت ۳	عنوان درس به انگلیسی:	
نوع درس و واحد		Rhetoric ۳		
☒ نظری	☒ پایه	-	دروس پیش نیاز:	
☐ عملی	☐ تخصصی	-	دروس هم نیاز:	
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	-	حل تمرین:	
☐ رساله / پایان نامه		۳	تعداد واحد:	
		۳۲	تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با مباحث علم بیان و شناسایی صور بیانی در متون ادبی.

ب) اهداف ویژه:

۱. تشخیص و تحلیل انواع تشبیه؛
۲. تشخیص و تحلیل انواع مجاز؛
۳. تشخیص و تحلیل انواع استعاره؛
۴. تشخیص و تحلیل انواع کنایه.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. تشبیه و تقسیمات گوناگون آن با توجه به ادات تشبیه و وجه شبه و طرفین تشبیه؛
۲. مجاز مفرد مرسل و علاقه های آن؛
۳. مجاز عقلی و علاقه های آن؛
۴. استعاره مفرد و انواع آن، اعم از مصرحه و مکنیه، اصلیه و تبعیه، مرشحه و مطلقه و مجرد و...؛
۵. مجاز مرسل مرکب؛
۶. استعاره مرکب (استعاره تمثیلیه)؛
۷. کنایه و انواع آن.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

برای تحقق اهداف مذکور مباحث علم بیان به شکل کاربردی تدریس گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الغلابینی، م (۱۳۹۹). علوم البلاغه. تهران: تافگه.
۲. المراغی، أ. م (۲۰۰۲م). علوم البلاغه. بیروت: دار الکتب العلمیه.
۳. الهاشمی، أ (۱۳۹۸). جواهر البلاغه، مع تطبیقات وإضافات. قم: مرکز مدیریت حوزه علمیه قم.
۴. الزناد، أ (۱۹۹۲م). دروس فی البلاغه العربیه، نحو رؤیه جدیده. بیروت: المركز الثقافی العربی.
۵. الدیاجی، إ (۱۳۷۶). بدایه البلاغه. تهران: سمت.
۶. الصافی الجوینی، م (۱۹۸۵م). البلاغه العربیه، تأسیل و تجدید. اسکندریه: مکتبه الإسکندریه.

عنوان درس به فارسی:		آواشناسی و تجوید	
عنوان درس به انگلیسی:		Arabic Phonetics and Tajvid	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒		-	
تخصصی ☒ عملی ☐		-	
اختیاری ☐ نظری - عملی ☐		-	
رساله / پایان نامه ☐		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با نظام آوایی زبان عربی و قواعد مربوط به تجوید و قرائت صحیح قرآن کریم.

ب) اهداف ویژه:

۱. ایجاد مهارت در تلفظ صحیح حروف همراه با رعایت صفات حروف؛
۲. ایجاد مهارت در تلفظ درست حرکات در زبان عربی و تفاوت آنها با فارسی؛
۳. رعایت صحیح قواعد و احکام تجوید قرآن کریم.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. بیان تاریخچه‌ای از قرائت قرآن کریم و چگونگی شکل‌گیری علم قرائت؛
۲. معرفی نظام آوایی، همخوان‌ها و مصوت‌ها و حرکات و سکنات؛
۳. مخارج حروف، القاب و صفات حروف؛
۴. تعریف علم تجوید و آداب قرائت قرآن کریم؛
۵. احکام مختلف مربوط به علم تجوید، مانند: قلب، اخفاء، میم ساکن، نون و میم مشدد، لام‌های ساکن، حروف مماثل و متقارب و متجانس، احکام راء، احکام مد، حکم‌های کنایه؛ اقسام وقف و ابتداء، هاء تأنیث، همزه وصل و قطع.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تمرین شیوه تلفظ حرف‌ها و احکام تجوید با شنیدن نمونه‌های مشهور ترتیل قرآن.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:
دستگاه پخش صوت و تصویر و دیگر امکانات آزمایشگاهی متناسب

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. سوید، ا. ر (۲۰۰۸م). أطلس التجوید؛ دروس نظریه مرثیه (ملون). دمشق: دار الغوثانی للدراسات القرآنیة.
۲. پورفرزب مولایی، ا (۱۳۸۷). تجوید جامع. تهران: سمت.
۳. شاکر، ع (۲۰۱۱م). علم الأصوات العربیة. بیروت: دار الکتب العلمیة.
۴. مفلح القضاة. م. ع (۱۹۹۸م). الواضح فی أحكام التجوید. بیروت: دار النفائس.
۵. زندگی، ب (۱۳۸۹). درآمدی بر آواشناسی زبان عربی و تجوید قرآن. مشهد: بنیاد پژوهش های اسلامی.
۶. ابن سعید الدوسری، ا (۱۴۰۲ق). معجم المصطلحات فی علمی التجوید والقراءات. السعودیة: جامعہ الإمام محمد بن سعود الإسلامیة.
۷. القاضي، ع. ح (۱۹۹۶م). العقد الفريد فی علم التجوید. صنعاء: مکتبه الجیل الجدید.
۸. انیس، ا (۱۹۶۱م). علم الأصوات العربیة. القاهرة: دار النهضة العربیة.
۹. انیس، ا (۱۳۷۴). آواشناسی زبان عربی. ترجمه: ابوالفضل علامی. تهران: اسوه.
۱۰. ستوده نیا، م (۱۳۷۸). بررسی تطبیقی میان علم تجوید و آواشناسی. تهران: رایزن.

عنوان درس به فارسی:		واژه‌نامه‌های عربی	
عنوان درس به انگلیسی:		Arabic dictionaries	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒		-	
تخصصی ☒ عملی ☐		-	
اختیاری ☐ نظری - عملی ☐		-	
رساله / پایان‌نامه ☐		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با انواع واژه‌نامه‌های عمومی و تخصصی در حوزه زبان و ادبیات عربی و کاربرد آنها.

ب) اهداف ویژه:

۱. شناسایی واژه‌نامه‌های معتبر یک‌زبانه و امتیازات آنها؛
۲. شناسایی واژه‌نامه‌های معتبر دوزبانه و امتیازات آنها؛
۳. کسب مهارت در واژه‌یابی و دریافت معنی از آنها.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعاریف و اسامی واژه‌نامه‌ها؛
۲. پیدایش و تحول واژه‌نامه‌ها و فرهنگستان‌های زبان عربی در کشورهای عربی؛
۳. اصطلاحات حوزه واژه‌شناسی: واژه، اصطلاح، لغت، مفرد، کلمه و ترکیب، لفظ و معنی، موضوع له و مستعمل فیه، حقیقت و مجاز و ...؛
۴. انواع واژه‌نامه‌ها: عمومی و تخصصی، یک‌زبانه و دوزبانه و چندزبانه و ترجمه شده، ریشه‌ای / اشتقاقی و الفبایی، کهن و معاصر، عربی به فارسی و فارسی به عربی، فرهنگ‌های طیفی، واژه‌نامه‌های قرآنی و حدیثی و ...؛
۵. مقدمات لازم برای استفاده از واژه‌نامه‌ها: آشنایی با انواع اشتقاق و انواع مشتقات، صرف اسم و فعل، ابواب مجرد و مزید و معانی آن، اعلال و ادغام و تخفیف همزه، لازم و متعدی، معلوم و مجهول، مذکر و مؤنث، مفرد و مثنی و جمع و ...؛
۶. تعابیر و رموز خاص واژه‌نامه‌ها برای معرفی: صفت فاعلی و مفعولی، لازم و متعدی، ابواب ششگانه ثلاثی مجرد، فاعل و مفعول شخصی و شیئی، مذکر و مؤنث، اعلام یا اسم‌های خاص، مثلث الفاء‌ها، اضداد، و ...

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. تمرین واژه‌یابی در انواع واژه‌نامه‌ها؛

۲. بازدید کاربردی از بخش مرجع کتابخانه.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

دستگاه پخش تصویر.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. یعقوب، ا. ب (۱۹۸۵م). المعاجم اللغویه العربیه: بداءتها و تطورها. بیروت: دار العلم للملایین.
۲. یعقوب، ا. ب (۱۳۹۷). پیدایش و تکامل فرهنگ‌های عربی. ترجمه: احسان اسماعیلی طاهری. تهران: کتاب بهار.
۳. دفتر تدوین متون درسی حوزه‌های علمیه (۱۳۹۹). درآمدی بر لغت‌شناسی. قم: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه.
۴. مرداوی، ع. م (۲۰۱۰م). مناهج التألیف المعجمی عند العرب: معاجم المعانی والمفردات، عمان: دار الثقافة.
۵. منزوی، ع (۱۳۳۷). فرهنگ‌نامه‌های عربی به فارسی. تهران: دانشگاه تهران.
۶. صافی، ق (۱۳۸۵). مرجع‌شناسی عمومی فارسی و عربی. تهران: سپهر سخن.
۷. انواع واژه‌نامه‌های عربی به عربی، عربی به فارسی و فارسی به عربی.

خواندن متون ساده		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
☒ نظری	☐ پایه	دروس پیش نیاز:
☐ عملی	☒ تخصصی	دروس هم نیاز:
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	حل تمرین:
☐ رساله / پایان نامه		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

مهارت افزایی در روان خوانی و درست خوانی.

ب) اهداف ویژه:

شناسایی متون ساده و ایجاد مهارت خواندن درست متن های ساده نثر و نظم عربی به منظور تلفظ صحیح، شناسایی کلمات و ترکیبات دشوار، افزایش دامنه واژگان و کسب توانایی در فهم متن.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. خواندن متون ساده در موضوعات مختلف و متنوع و تمرین بیان خلاصه مطالب خوانده شده به زبان فارسی؛
۲. توضیحات آواشناختی و تلفظ درست حروف و حرکات؛
۳. تمرین رعایت قواعد ساده دستوری در خواندن متن؛
۴. اصول خوانش و سرعت در خوانش و فهم درست متن ها؛
۵. رعایت عوامل زبر زنجیری مانند لحن سخن در جملات پرسشی، اخباری، تعجبی، شرطی؛
۶. کاربرد درست واژه نامه ها برای یافتن معانی واژگان در متون؛
۷. خواندن متون ادبی ساده نویسندگان و شاعران عرب؛
۸. بیان ویژگی های فنی و تبیین هدف متن.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش تدریس پیشنهادی در این کلاس مبتنی بر رویکرد ارتباطی آموزش زبان و رعایت اصول آموزش قرائت متن مطابق رویکردهای نوین است.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۵۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ویدئو پروژکتور برای نمایش متن‌های و تصاویر مرتبط با متن‌ها.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. آذرتاش، آ. (۱۳۹۳). آموزش زبان عربی ۱ و ۲. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
۲. زیدان، ج. (۱۹۸۱م). مؤلفات جرجی زیدان الکامله. بیروت: دار الجیل.
۳. أمین، أ. (۱۹۶۹م). إلی ولدی. بیروت: دار الکتب العربی.
۴. بنت الهدی الصدر، آ (۲۰۰۶م). المجموعه القصصیه الکامله. بیروت: دار المرتضی.
۵. میرزایی، ف؛ و طاهری‌نیا، ع (۱۳۹۳)؛ نصوص حیه من الأدب العربی المعاصر؛ همدان: دانشگاه بوعلی سینا.
۶. نجاریان، م؛ و فتح‌الله‌زاده، ت (۱۳۷۹). القصه العربیه القصیره. اصفهان: بصائر.
۷. آذرشب، م. (۱۳۷۴). اللغه العربیه الحدیثه. تهران: سمت.
۸. رادمنش، م (۱۳۷۳). دروس متن‌خوانی برای دانشجو. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
۹. غفرانی، م؛ و یادگاری، ع (۱۳۶۷). کتاب النظم والنثر. تهران: دانشگاه تهران.

عنوان درس به فارسی:		آشنایی با کشورهای عربی	
عنوان درس به انگلیسی:		Acquaintance with Arab countries	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	-	دروس پیش نیاز:
تخصصی ☒	عملی ☐	-	دروس هم نیاز:
اختیاری ☐	نظری - عملی ☐	-	حل تمرین:
رساله / پایان نامه ☐		۲	تعداد واحد:
		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با کشورهای عربی از لحاظ تاریخی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و طبیعی.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با مجامع و سازمان‌های فرهنگی و سیاسی جهان عرب؛
۲. آشنایی با جدیدترین تحولات و جریان‌ات فکری و فرهنگی به ویژه جنبش سلفی و ریشه‌های آن، جنبش داعش و جنبش‌های بهار عربی از ۲۰۱۱م به بعد.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تاریخ مختصر کشورهای عربی؛
۲. شرح شرایط اقلیمی و جغرافیایی کشورهای عربی؛
۳. بیان وضعیت سیاسی و ساختار حکومت‌ها از آغاز قرن بیستم، دوره قیومت و مبارزات جنبش‌های استقلال طلبانه تاکنون؛
۴. بیان وضعیت اقتصادی و منابع درآمدی دولت‌ها و مردم و شرح وضعیت فرهنگی و رسانه‌های کشورهای عربی؛
۵. معرفی ادیان و مذاهب موجود در این کشورها و نگاهی به حضور شیعه و جایگاه آن؛
۶. تبیین و تحلیل رابطه این کشورها با ایران پیش و پس از انقلاب اسلامی و بیان سیر این تحولات؛
۷. شرح و معرفی سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، مانند اتحادیه عرب، شورای همکاری خلیج فارس، جنبش عدم تعهد، سازمان همکاری‌های اسلامی، سازمان اوپک؛
۸. معرفی مهم‌ترین جنبش‌های سیاسی و اجتماعی شکل گرفته در کشورهای اسلامی و نقش آنها در بیداری مسلمانان.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. آشنایی کامل و بروز مدرس با تاریخ معاصر کشورهای عربی و پیگیری روزانه تحولات جهان عرب برای پاسخگویی درست به پرسش‌های دانشجویان؛
۲. به هر دانشجو تکلیف کند که در خصوص ویژگی‌های شخصیت‌ها و جنبش‌های ملی و فکری فرهنگی و سیاسی یک کشور عربی اطلاعاتی را گردآوری، تدوین و به صورت مکتوب ارائه کند؛
۳. در آغاز هر کلاس جدیدترین و مهم‌ترین تحولات جهان عرب را در چند دقیقه بیان کند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ویدئو پروژکتور برای نمایش پاورپوینت و نقشه.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. المخلافي، ع (۲۰۱۴م). تاريخ العرب الحديث والمعاصر. الجمهوريه اليمنيّه: وزاره التربيه والتعليم.
۲. شبر، ص. ج (۲۰۱۴م). ثورات الربيع العربي. بغداد: دار روافد.
۳. عماد، ع (۲۰۱۳م). موسوعه الحركات الإسلاميه في العالم العربي. بيروت: مركز الدراسات الوحده العربيه.
۴. رشيد، م (۱۳۹۳). عربستان سعودی و جریان‌های اسلامی جدید. ترجمه: رضا نجف‌زاده. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و ارتباطات اسلامی.
۵. کفافی، ع (۱۹۶۷م). المجتمع العربي، بيروت: دار النهضة.
۶. مرغی، ج (۱۳۶۳). اوضاع کشورهای اسلامی. تهران: نمایشگاه دائمی کتاب.
۷. رحمونی، ع (۲۰۱۹م). القضايا العربيه المعاصره. المغرب: مركز الكتاب الأكاديمي.

عنوان درس به فارسی:		آزمایشگاه زبان ۱	
عنوان درس به انگلیسی:		Language Laboratory ۱	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	-	
تخصصی ☒	عملی ☐	-	
اختیاری ☐	نظری - عملی ☐	-	
رساله / پایان نامه ☐		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

فراگیری تلفظ صحیح حروف، کلمات و جملات و کسب مهارت درک شنیداری.

ب) اهداف ویژه:

۱. فراگیری شیوه نطق صحیح حروف مختص زبان عربی و شناخت تفاوت آن با حروف زبان فارسی؛
۲. تمرین تلفظ صحیح جمله‌های عربی از طریق شنیدار، ارتباط و کاربرد.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. آموزش تلفظ صحیح حروف و حرکات عربی و انجام تمرینات مرتبط با آن؛
۲. تمرین مهارت شنیداری زبان عربی با تکیه بر فیلم‌های آموزشی در سطح مقدماتی؛
۳. بازگو کردن واژه‌ها و اصطلاحات کلیدی فیلم‌های آموزشی؛
۴. مکالمه در کلاس در مورد مطالب بخش شنیداری؛
۵. تمرین کاربرد ضمائر و افعال در صیغه‌های مختلف با توجه به فیلم‌ها و فایل‌های صوتی؛
۶. درک مطلب شنیداری ساده در موضوعات مختلف؛
۷. تمرین تکمیل کلمات جا افتاده متن با تمرکز بر بخش شنیداری.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. مشاهده فیلم و گوش کردن به فایل صوتی؛
۲. پرسش و پاسخ در باره محتوای فایل و فیلم آموزشی به زبان عربی؛
۳. نگارش متن فیلم یا فایل صوتی در سطح مقدماتی توسط دانشجو؛
۴. ارائه خلاصه شفاهی به زبان عربی در کلاس.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۶۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس آزمایشگاهی مجهز به امکانات سمعی و بصری به همراه رایانه، سیستم‌های صوتی، ویدیو پروژکتور، پرده نمایش، تخته هوشمند و ...

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. فکری، م (۱۳۸۸). شاهد و تعلّم. ج ۱ (المستوى التمهيدى). تهران: کانون زبان ایران.
۲. فکری، م؛ و اشکوری، ع؛ و انصار شهری، ع (۱۳۸۷). صدی الحیاه. ویراست ۲، همراه با نوارهای مربوط به کتاب. تهران: کانون زبان ایران.
۳. توکلی، م (۱۳۹۵). آموزش زبان عربی از طریق فیلمنامه محمد رسول الله. اصفهان: همای رحمت.

عنوان درس به فارسی:		آزمایشگاه زبان ۲	
عنوان درس به انگلیسی:		Language Laboratory ۲	
نوع درس و واحد		آزمایشگاه زبان ۱	
☒ نظری	☐ پایه		
☐ عملی	☒ تخصصی	-	
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	-	
☐ رساله / پایان نامه		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

همچنین ارتقای مهارت‌های شفاهی زبان (شنیدن، گفت و گو) در سطح متوسط.

ب) اهداف ویژه:

۱. بالا بردن سطح مهارت شنیداری و افزایش درک مطلب در سطح متوسط.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. گوش دادن به نوارها و فیلم‌های منتخب زبان عربی در سطح متوسط؛
۲. بازگو کردن مطالب ارائه شده در نوارها و فیلم‌های آموزشی؛
۳. مکالمه در کلاس در مورد مطالب گوش داده شده؛
۴. ارائه گزارش‌های کتبی و شفاهی به زبان عربی از مطالب فایل‌های صوتی و تصویری آموزشی؛
۵. تمرین تکمیل کلمات جا افتاده متن با تمرکز بر بخش شنیداری در سطح متوسط؛
۶. درک مطلب شنیداری با سطح متوسط در موضوعات مختلف.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. مشاهده فیلم و گوش کردن به فایل صوتی؛
۲. پرسش و پاسخ در باره محتوای فایل و فیلم آموزشی به زبان عربی؛
۳. نگارش متن فیلم یا فایل صوتی در سطح متوسط توسط دانشجو؛
۴. ارائه خلاصه شفاهی و کتبی به زبان عربی در کلاس.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس آزمایشگاهی مجهز به امکانات سمعی و بصری به همراه رایانه، سیستم های صوتی، ویدیو پروژکتور، پرده نمایش، تخته هوشمند و

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. فکری، م (۱۳۸۸). شاهد و تعلّم. ج ۲ (المستوى المتوسط). تهران: کانون زبان ایران.
۲. فکری، م؛ و اشکوری، ع؛ و انصار شهری، ع (۱۳۸۷). صدی الحیاه. ویراست ۲، همراه با نوارهای مربوط به کتاب.، تهران: کانون زبان ایران.
۳. توکلی، م (۱۳۹۵). آموزش زبان عربی از طریق فیلمنامه محمد رسول الله. اصفهان: همای رحمت.

عنوان درس به فارسی:		آزمایشگاه زبان ۳	
عنوان درس به انگلیسی:		Language Laboratory ۳	
دروس پیش نیاز:		آزمایشگاه زبان ۲	
دروس هم نیاز:		-	
حل تمرین:		-	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	
نوع درس و واحد		پایه ☐ نظری ☒	
		تخصصی ☒ عملی ☐	
		اختیاری ☐ نظری - عملی ☐	
		رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

ارتقای سطح کیفی برقراری ارتباط شفاهی و فهم شنیداری و تقویت مهارت‌های شفاهی زبان (شنیدن و گفتن) در سطح پیشرفته.

ب) اهداف ویژه:

بالا بردن سطح مهارت شنیداری و افزایش درک مطلب در سطح پیشرفته.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تقویت مهارت شنیداری با تکیه بر فیلم‌های منتخب زبان عربی در سطح پیشرفته؛
۲. شنیدن سخنرانی‌ها در موضوعات مختلف؛
۳. بازگو کردن مطالب ارائه شده در نوارها و فیلم‌های آموزشی؛
۴. ارائه گزارش‌های کتبی و شفاهی به زبان عربی از مطالب فایل‌های صوتی و تصویری آموزشی؛
۵. تمرین تکمیل کلمات جا افتاده متن با تمرکز بر بخش شنیداری در سطح پیشرفته؛
۶. درک مطلب شنیداری با سطح پیشرفته در موضوعات مختلف.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. مشاهده فیلم و گوش کردن به فایل صوتی؛
۲. پرسش و پاسخ در باره محتوای فایل و فیلم آموزشی به زبان عربی؛
۳. نگارش متن فیلم یا فایل صوتی در سطح پیشرفته توسط دانشجو؛
۴. ارائه خلاصه شفاهی و کتبی به زبان عربی در کلاس.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس آزمایشگاهی مجهز به امکانات سمعی و بصری به همراه رایانه، سیستم های صوتی، ویدیو پروژکتور، پرده نمایش، تخته هوشمند و ...

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. فکری، م (۱۳۸۸.ش). شاهد و تعلم. ج ۳ (المستوى المتقدم). تهران: کانون زبان ایران.
۲. فکری، م؛ و اشکوری، ع؛ و انصار شهری، ع (۱۳۸۷). صدی الحیاه. ویراست ۲، همراه با نوارهای مربوط به کتاب. تهران: کانون زبان ایران.

گفت و شنود ۱		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
☒ نظری	☐ پایه	دروس پیش نیاز:
☐ عملی	☒ تخصصی	دروس هم نیاز:
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	حل تمرین:
☐ رساله / پایان نامه		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:
		۲
		۳۲

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

توانایی درک شنیداری و ارتباط برقرار کردن به زبان عربی در موقعیت‌های ابتدایی و ضروری زندگی روزمره.

ب) اهداف ویژه:

توانایی سلام و احوال‌پرسی، معرفی خود و دیگران، بیان فعالیت‌های روزمره و معرفی اشیاء در محیط پیرامون خود، توانایی پرسش و پاسخ در مورد اطلاعات شخصی مثل اعضای خانواده، مکان زندگی، دانشگاه و رشته تحصیلی و توانایی ارتباط در موقعیت‌های ساده خرید، سفارش غذا و محیط دانشگاه.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. سلام و احوال‌پرسی و معارفه و بیان اطلاعات شخصی؛
۲. محل زندگی و دانشگاه و رشته تحصیلی، گفت و گو در مورد فعالیت‌های روزمره؛
۳. توصیف اشیاء در محیط اطراف مثل کلاس و وسایل خانه؛
۴. گفت و گو در مورد اعضای خانواده، مشاغل مهم، وصف مکان‌های اصلی اطراف محل زندگی؛
۵. بیان ساعت، تاریخ، روزهای هفته، ماه، فصول و سال؛
۶. خرید کردن (خرید لباس و مواد غذایی)، سفارش غذا در رستوران؛
۷. وصف ویژگی‌های ظاهری افراد مثل عمر، قامت، رنگ‌ها؛
۸. گفت و گوهای ساده در محیط دانشگاه مثل اجازه خواستن برای ورود و خروج، و سؤال پرسیدن.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش تدریس پیشنهادی در این کلاس مبتنی بر رویکرد ارتباطی آموزش زبان و کلاس معکوس است. فعالیت‌های کلاسی و غیر کلاسی به صورت فردی، دونفره و گروهی در کلاس‌های حداکثر ۱۵ نفره انجام می‌شود. در کنار محتوای کتاب‌ها، فایل‌ها و مواد آموزشی واقعی مرتبط با هر موضوع ارائه می‌شود. در این سطح بهتر است تأکید بر ساختارهای زمان حال در جملات باشد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۷۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال: ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

نرم‌افزارها و فیلم‌های آموزشی.

تجهیزات مورد نیاز جهت پخش فایل‌های صوتی و تصویری و وجود فضای مناسب فیزیکی جهت انجام فعالیت‌ها به صورت گروهی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الرهبان، أ (۲۰۱۹م). مفتاح العربیه: سلسله فی تعلیم العربیه للناطقین بغیرها. ترکیا: اکدم akdem.
۲. الشمرانی، ح (۲۰۱۰م). العربیه للعالم، الكتاب الأول. المملكة العربیه السعودیه: جامعه الملك سعود.
۳. فکری، م (۱۳۹۸). صدی الحیاه، المرحله الأساسیه والمرحله التمهیدیه ۱. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان.
۴. الفوزان، ع؛ و مختار، ط (۲۰۰۷ م). العربیه بین یدیک. المملكة العربیه السعودیه: جامعه الملك سعود.
۵. فتحی، س (۲۰۱۶م). التعابیر الشائعه فی المحادثه العربیه. ترکیا: اکدم akdem.
۶. الحکیم، ح (۱۳۸۳). الطریقه السهله لتعلم المکالمه العربیه. قم: بوستان کتاب.
۷. جامعه أم القرى (۲۰۰۸م). تعلیم العربیه للناطقین بغیرها الكتاب الأساسی. مکه المکرمه: جامعه أم القرى.
۸. حیدری، م (۱۳۷۷). المدخل إلى تعلم اللغة العربیه. قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
۹. عبد الرحیم، ف (۱۴۱۵ق). دروس اللغة العربیه لغیر الناطقین بها. المدینة المنوره: مکتبه العربیه السعودیه.
۱۰. آذرتاش، آ (۱۳۹۳). آموزش زبان عربی ۱ و ۲. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

گفت و شنود ۲		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒	پایه ☐	گفت و شنود ۱
عملی ☐	تخصصی ☒	-
نظری - عملی ☐	اختیاری ☐	-
رساله / پایان نامه ☐		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

توانایی درک شنیداری و ارتباط برقرار کردن به زبان عربی.

ب) اهداف ویژه:

۱. توانایی فهم جملات و عبارات پر کاربرد در موقعیت‌های پر کاربرد روزمره؛
۲. توانایی ارتباط در موقعیت‌های پر کاربرد که نیاز به ارتباط و تبادل ساده اطلاعات دارد؛
۳. توانایی وصف ساده محیط اطراف، شخصیت و نیازهای فوری در موقعیت‌های پر کاربرد.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. آب و هوا؛
۲. خرید کردن (میوه و آجیل و شیرینی)؛
۳. آدرس پرسیدن و آدرس دادن (وصف مسیرها)؛
۴. سرگرمی‌های شخصی (انواع سرگرمی، فیلم، مجله و کتاب و ورزش)؛
۵. بهداشت فردی، انواع بیماری‌ها و مراجعه به پزشک و بیمارستان؛
۶. گفت و گو در محیط دانشگاه (کسب اطلاعات و گفت و گو در مورد تعداد واحدها و برنامه درسی)؛
۷. خدمات (آرایشگاه و خشک‌شویی)؛
۸. گفت و گو در مورد فعالیت‌های انجام شده در تعطیلات گذشته و برنامه تعطیلات پیش رو.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش تدریس پیشنهادی در این کلاس مبتنی بر رویکرد ارتباطی آموزش زبان و کلاس معکوس است. فعالیت‌های کلاسی و غیر کلاسی به صورت فردی، دونفره و گروهی در کلاس‌های حداکثر ۱۵ نفره انجام می‌شود. استفاده از پروژه‌های گروهی و فردی برای

فعالیت‌های خارج کلاس و ارائه گزارش و انجام فعالیت در کلاس توصیه می‌شود. در کنار محتوای کتاب‌ها، فایل‌ها و مواد آموزشی واقعی جزء مهم محتوای کلاسی را تشکیل می‌دهند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال:	۷۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال:	۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

نرم‌افزارها و فیلم‌های آموزشی.

تجهیزات مورد نیاز جهت پخش فایل‌های صوتی و تصویری و وجود فضای مناسب فیزیکی جهت انجام فعالیت‌ها به صورت گروهی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الرهبان، أ (۲۰۱۹م). مفتاح العربیه: سلسله فی تعلیم العربیه للناطقین بغیرها. ترکیا: اکدم akdem.
۲. الشمرانی، ح (۲۰۱۰م). العربیه للعالم، الكتاب الأول. المملكة العربیه السعودیه: جامعه الملك سعود.
۳. فکری، م (۱۳۹۸). صدی الحیاه، المرحله الأساسیه والمرحله التمهیدیه ۱. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان.
۴. الفوزان، ع؛ و مختار، ط (۲۰۰۷م). العربیه بین یدیک. المملكة العربیه السعودیه: جامعه الملك سعود.
۵. فتحی، س (۲۰۱۶م). التعابیر الشائعه فی المحادثه العربیه. ترکیا: اکدم akdem.
۶. الحکیم، ح (۱۳۸۳). الطریقه السهله لتعلم المکالمه العربیه. قم: بوستان کتاب.
۷. جامعه أم القرى (۲۰۰۸م). تعلیم العربیه للناطقین بغیرها الكتاب الأساسی. مکه المکرمه: جامعه أم القرى.
۸. حیدری، م (۱۳۷۷). المدخل إلى تعلم اللغة العربیه. قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
۹. عبد الرحیم، ف (۱۴۱۵ق). دروس اللغة العربیه لغیر الناطقین بها. المدینة المنوره: مکتبه العربیه السعودیه.
۱۰. فکری، م (۱۳۹۱). شاهد وتعلم. تهران: معهد ایران.

گفت و شنود ۳		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒	پایه ☐	گفت و شنود ۲
عملی ☐	تخصصی ☒	-
نظری - عملی ☐	اختیاری ☐	-
رساله / پایان نامه ☐		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

توانایی درک شنیداری و ارتباط برقرار کردن به زبان عربی.

ب) اهداف ویژه:

درک نکات مهم و توانایی ارتباط در موقعیت‌ها و موضوعاتی مثل سفر، هتل، وقایع زندگی، غذاها، اطلاعات جغرافیایی و ...

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. وقایع مهم زندگی در گذشته و اهداف آینده (تولد، تحصیل در مدرسه، قبول شدن در دانشگاه، ازدواج و...)
۲. هماهنگی برای انجام یک سفر (زمان سفر، محل و مدت اقامت، وسایل نقلیه و سایر ویژگی‌های سفر)
۳. گفت و گو در فرودگاه و اجاره تاکسی، رزرو اتاق در هتل و گفت و گو در مورد خدمات مورد نیاز
۴. رانندگی و وسیله نقلیه (موارد مرتبط به رانندگی، اجاره، خرید، ویژگی‌ها و اجزاء وسیله نقلیه)
۵. مشهورترین غذاهای عربی و مواد اصلی آنها، حفظ آمادگی، تناسب جسمانی و سلامت
۶. ویژگی‌های شخصیتی و حالات روحی افراد
۷. اطلاعات جغرافیایی یک منطقه یا کشور.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش تدریس پیشنهادی در این کلاس مبتنی بر رویکرد ارتباطی آموزش زبان و کلاس معکوس است. فعالیت‌های کلاسی و غیر کلاسی به صورت فردی، دونفره و گروهی در کلاس‌های حداکثر ۱۵ نفره انجام می‌شود. استفاده از تکالیف ارتباطی و پروژه‌های گروهی برای فعالیت‌های خارج کلاس و ارائه گزارش در کلاس توصیه می‌شود. استفاده از محتوای واقعی به همراه کتاب‌های آموزشی و تمرکز بر ارائه مباحث و اطلاعات فرهنگی در این سطح بیشتر از دو سطح قبل مفید است.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۷۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال: ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

نرم‌افزارها و فیلم‌های آموزشی.

تجهیزات مورد نیاز جهت پخش فایل‌های صوتی و تصویری و وجود فضای مناسب فیزیکی جهت انجام فعالیت‌ها به صورت گروهی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الرهبان، أ (۲۰۱۹م). مفتاح العربیه: سلسله فی تعلیم العربیه للناطقین بغیرها. ترکیا: اکدم akdem.
۲. الشمرانی، ح (۲۰۱۰م). العربیه للعالم، الكتاب الأول. المملكة العربیه السعودیه: جامعه الملك سعود.
۳. فکری، م (۱۳۹۸). صدی الحیاه، المرحله الأساسیه والمرحله التمهیدیه ۱. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان.
۴. الفوزان، ع؛ و مختار، ط (۲۰۰۷ م). العربیه بین یدیک. المملكة العربیه السعودیه: جامعه الملك سعود.
۵. فتحی، س (۲۰۱۶م). التعابیر الشائعه فی المحادثه العربیه. ترکیا: اکدم akdem.
۶. الحکیم، ح (۱۳۸۳). الطریقه السهله لتعلم المکالمه العربیه. قم: بوستان کتاب.
۷. جامعه أم القرى (۲۰۰۸م). تعلیم العربیه للناطقین بغیرها الكتاب الأساسی. مکة المکرمه: جامعه أم القرى.
۸. حیدری، م (۱۳۷۷). المدخل إلى تعلم اللغة العربیه. قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
۹. عبد الرحیم، ف (۱۴۱۵ق). دروس اللغة العربیه لغیر الناطقین بها. المدينه المنوره: مکتبه العربیه السعودیه.
۱۰. فکری، م (۱۳۹۱). شاهد وتعلم. تهران: معهد ایران.

گفت و شنود ۴		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒	پایه ☐	گفت و شنود ۳
عملی ☐	تخصصی ☒	-
نظری - عملی ☐	اختیاری ☐	-
رساله / پایان نامه ☐		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

توانایی درک شنیداری و ارتباط برقرار کردن به زبان عربی.

ب) اهداف ویژه:

درک و توانایی وصف و گفت و گو در مورد تجارب شخصی و صحبت کردن در مورد موضوعات ساده‌ای که نیاز به بحث و نقد ندارد.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. توانایی‌ها و مهارت‌ها (مصاحبه شغلی)، تجارب شخصی یادگیری زبان و راه‌های بهبود عملکرد؛
۲. وصف زندگی یک شخصیت هنری، دینی، سیاسی و ...
۳. آداب و رسوم جشن‌ها، مراسم آیینی، ازدواج و ... در کشورهای عربی؛
۴. وسایل تکنولوژی (انواع، ویژگی‌ها، کاربردها، مشکلات و خرابی، خرید)؛
۵. سفر و گردشگری (آشنایی با برخی مناطق گردشگری عربی و گفت و گو در مورد آنها و مناطق گردشگری ایران)؛
۶. سرگرمی‌ها: سینما و موسیقی در کشورهای عربی (گفت و گو برای گرفتن بلیط، وصف نوع یک فیلم یا موسیقی، بازیگر و خواننده و بیان علایق شخصی)، سبک زندگی مناسب و موفقیت در زندگی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

با توجه به اینکه در این سطح زبان‌آموزان همچنان توانایی بحث و مناقشه را ندارند، توصیه می‌شود از بحث‌های آزاد و طولانی در موضوعات مختلف خودداری شود و به جای آن، تمرکز بر گفت و گوهای موقعیتی و گفت و گوهای وصفی کوتاه با الگوگیری از نمونه‌های مشابه متعدد و تأکید بر معنادار بودن فعالیت‌ها باشد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۷۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال: ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

نرم‌افزارها و فیلم‌های آموزشی.

تجهیزات مورد نیاز جهت پخش فایل‌های صوتی و تصویری و وجود فضای مناسب فیزیکی جهت انجام فعالیت‌ها به صورت گروهی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الرهبان، أ (۲۰۱۹م). مفتاح العربيه سلسله في تعليم العربيه للناطقين بغيرها. تركيا: أكدم akdem.
۲. الشمراني، ح (۲۰۱۰م). العربيه للعالم، الكتاب الأول. المملكة العربيه السعوديه: جامعه الملك سعود.
۳. فکری، م (۱۳۹۸). صدى الحياه، المرحله الأساسيه والمرحله التمهيديه ۱. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان.
۴. الفوزان، ع؛ و مختار، ط (۲۰۰۷م). العربيه بين يديک. المملكة العربيه السعوديه: جامعه الملك سعود.
۵. فتحي، س (۲۰۱۶م). التعابير الشائعه في المحادثه العربيه. تركيا: أكدم akdem.
۶. الحكيم، ح (۱۳۸۳). الطريقه السهله لتعلم المکالمه العربيه. قم: بوستان کتاب.
۷. جامعه أم القرى (۲۰۰۸م). تعليم العربيه للناطقين بغيرها الكتاب الأساسی. مکه المکرمه: جامعه أم القرى.
۸. حیدری، م (۱۳۷۷). المدخل إلى تعلم اللغة العربيه. قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
۹. عبد الرحيم، ف (۱۴۱۵ق). دروس اللغة العربيه لغير الناطقين بها. المدينه المنوره: مکتبه العربيه السعوديه.
۱۰. فکری، م (۱۳۹۱). شاهد وتعلّم. تهران: معهد ایران.

نگارش ۱		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
☒ نظری	☐ پایه	دروس پیش نیاز:
☐ عملی	☒ تخصصی	دروس هم نیاز:
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	حل تمرین:
☐ رساله / پایان نامه		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:
		۲
		۳۲

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف درس:

کسب مهارت در جمله سازی و جمله نویسی به زبان عربی در سطح مقدماتی.

ب) اهداف ویژه:

۱. شناسایی و تشخیص انواع جمله؛
۲. شناسایی ارکان جمله؛
۳. آشنایی با ترتیب و چیدمان ارکان جمله.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. آشنایی با قواعد نگارشی زبان عربی، مانند همزه قطع و وصل، الف مقصوره و یای منقطه، کاف عربی؛
۲. تمرین نگارش مطالب زیر:
 - جمله اسمیه با به کار بردن: اسماء اشاره، ضمائر متصل و منفصل، ترکیب اضافی، ترکیب وصفی، شبه جمله؛
 - جمله فعلیه با به کار بردن انواع فعل، انواع مفعول، حال و تمیز؛
 - جملات پایه و پیرو، مانند جمله وصفیه، حالیه، شرطیه و صله؛
 - بازنویسی انواع جملات نامرتب؛
 - تکمیل جمله های ناقص؛
۳. خواندن داستان هایی کوتاه در موضوعات گوناگون و آشنایی با نثر آن؛
۴. نگارش متنی کوتاه (حداکثر پنج سطر) با استفاده از کلمات و ترکیبات فراگرفته.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تمرین نوشتار بر اساس الگوهای نوشتاری نوین و کاربردی ارتباطی و گروهی تولیدمحور باشد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

سنجش ساختاری درست در سطح درست‌نویسی ترکیبات وصفی و اضافی، انواع فعل، و جملات.

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. أَسْمَر، ر (۲۰۰۰م). المعین فی الإنشاء. بیروت: عالم الکتب.
۲. عضاضه، أ. م (۱۹۹۲م). الإنشاء الصحيح. بیروت: دار الفکر.
۳. العلی، ف. ط (۱۹۹۲م). الإنشاء العربی المیسر. بیروت: دار ابن کثیر.
۴. قائمی، م (۱۳۸۵). المدخل فی الإنشاء. همدان: سپهر دانش.
۵. البیاع، خ (۱۹۹۹م). المرشد الواضح فی الإنشاء. بیروت: دار ومکتبه الهلال.
۶. مایو، ع. م (۱۹۹۶م). معالم فن الإنشاء. بیروت: دار القلم العربی.

نگارش ۲		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒	پایه ☐	نگارش ۱
عملی ☐	تخصصی ☒	-
نظری - عملی ☐	اختیاری ☐	-
رساله / پایان نامه ☐		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف درس:

کسب مهارت در جمله سازی و جمله نویسی و سامان دادن بندهای متن در سطح متوسط.

ب) اهداف ویژه:

۱. پاراگراف بندی متن؛
۲. آشنایی با اصول خلاصه نویسی؛
۳. آشنایی با اصول نامه نگاری.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. خواندن داستان هایی کوتاه در موضوعات گوناگون و آشنایی با مفردات و تعابیر اصطلاحی داستان ها؛
۲. نگارش خلاصه داستان و ارائه شفاهی آن؛
۳. تکمیل داستان های ناقص؛
۴. نگارش متنی کوتاه (حداکثر ده سطر) با استفاده از اصطلاحات داستان ها، اصطلاحات پر کاربرد و امثال عربی و با الهام گرفتن از مقالات نویسندگان معروف عرب در وصف: طبیعت (بهار، تابستان، پاییز، زمستان)، انسان، روستا و شهر، مسافرت های کوتاه، مناسبت ها؛
۵. تمرین نگارش با مروری بر اسلوب های کاربردی فن ترجمه؛
۶. نامه نگاری ساده (ضمن بیان اصول نامه نگاری، اصطلاحات و تعابیر خاص این زمینه).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تمرین نوشتار بر اساس الگوهای نوشتاری نوین و کاربردی ارتباطی و گروهی تولیدمحور باشد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

سنجش ساختاری درست در سطح درست‌نویسی جملات موصولی و وصفی و نوشتن نامه‌های اداری ساده با ساختاری مقبول.

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. عضاضه، أ. م (۱۹۹۲م). الإنشاء الصحيح. ج ۲ و ۳. بیروت: دار الفكر.
۲. قائمی، م (۱۳۸۵). المدخل فی الإنشاء. همدان: سپهر دانش.
۳. میرقادری، س. ف (۱۳۸۶). کتابه الرسائل باللغة العربیه وفن التلخیص. تهران: سمت.
۴. رضا، ع (۱۹۸۴م). الإنشاء الواضح. بیروت: مکتبه دار الشرق.
۵. هنداو، خ (۱۹۹۹م). تیسیر الإنشاء. ط ۱۰. بیروت: مکتبه دار الشرق.

نگارش ۳		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
☒ نظری	☐ پایه	نگارش ۲
☐ عملی	☒ تخصصی	-
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	-
☐ رساله / پایان نامه		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف درس:

کسب مهارت در نگارش به زبان عربی در موضوعات مختلف.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با انواع متون؛
۲. آشنایی با انواع داستان و تعابیر و اصطلاحات آنها.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. نامه‌نگاری در موضوعات مختلف، مانند: تبریک، تسلیت، تجارت، اداری؛
۲. خواندن داستان‌های ادبی از نویسندگان معروف عرب و آشنایی با مفردات و تعابیر اصطلاحی داستان‌ها؛
۳. تکمیل داستان‌های ادبی ناقص؛
۴. نگارش متن (حداکثر پانزده سطر) با استفاده از اصطلاحات داستان‌ها، اصطلاحات پر کاربرد و امثال عربی و با الهام گرفتن از داستان‌های نویسندگان معروف در موضوعات زیر:
 - اجتماعی و اخلاقی (ارزش‌های انسانی، زن، فقر)؛
 - فرهنگی و هنری (ورزش، کتاب، نقاشی، خط، ارتباط زبان عربی و فارسی)؛
 - تاریخی و سیاسی (سرگذشت ملت‌ها، انواع تحلیل‌های سیاسی)؛
 - مسائل اقتصادی؛
 - ادبی (نقد داستان و نمایشنامه)؛
 - دینی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تمرین نوشتار بر اساس الگوهای نوشتاری نوین و کاربردی ارتباطی و گروهی تولیدمحور باشد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

سنجش ساختاری درست در سطح درست‌نویسی جملات مختلف و نگارش متون گوناگون با ساختاری مقبول.

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الفاخوری، ح (۱۹۶۲م). الجدید فی الإنشاء العربی. ج ۷-۹. بیروت: دار الکتب اللبنانی.
۲. عضاضه، أ. م (۱۹۹۲م). الإنشاء الصحیح. ج ۴. بیروت: دار الفکر.
۳. أبو حاتم، ن؛ و الساحوره، ن (۲۰۰۵م). موسوعه تعلیم الإنشاء (التعبیر). مصر: دار أسامه.
۴. خوص، أ (۱۹۹۵م). قصه الإنشاء أسلوب متطور فی التعبير والإنشاء. بیروت: المطبعه العلمیه.
۵. العلی، ف. ط (۱۹۹۲م). الإنشاء العربی المیسر. بیروت: دار ابن کثیر.

عنوان درس به فارسی:		آیین نگارش و ویرایش فارسی	
عنوان درس به انگلیسی:		Principles of Persian writing and editing	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒		-	
تخصصی ☒ عملی ☐		-	
اختیاری ☐ نظری - عملی ☐		-	
رساله / پایان نامه ☐		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

مهارت افزایی در نگارش و ویرایش متون گوناگون به زبان فارسی.

ب) اهداف ویژه:

۱. درست نویسی واژگان و ترکیب ها و جمله ها؛
۲. تشخیص نثر استوار از نثر سست.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. آشنایی با زبان معیار، تعریف زبان معیار و ویژگی های آن، عوامل خروج از زبان معیار؛
۲. گونه های زبان، انواع نوشته و ویژگی های آن؛
۳. آشنایی با قواعد درست نویسی (اصلاح خطاهای زبانی از جمله خطاهای واژگانی، تعبیری، اصطلاحی (گرفته برداری، عامیانه نویسی، تعبیر کلیشه ای، تعبیر نارسا، حشو)، خطاهای نحوی (اطناب، کاربرد نادرست فعل، ابهام، جابه جایی اجزای جمله، کاربرد نادرست «را»، حذف بدون قرینه)؛
۴. آشنایی با رسم الخط فرهنگستان زبان و ادب فارسی و قواعد گسسته نویسی و پیوسته نویسی و فاصله گذاری کلمات مرکب؛
۵. کاربرد صحیح علائم سجاوندی (نشانه گذاری)؛
۶. آشنایی با الگوی نامه نویسی در فارسی؛
۷. شیوه تنظیم ساختار صوری نوشته (بند نوشت، عنوان بندی اصلی و فرعی، پانویس و پی نوشت، فهرست نویسی).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تمرین نوشتن با بهره گیری از راه های پرورش معانی (تشریح، توصیف، تخیل).

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. ذوالفقاری، ح (۱۳۹۵). آیین نگارش و ویرایش. تهران: فاطمی.
۲. ذوالفقاری، ح (۱۳۹۲). راهنمای ویراستاری و درست‌نویسی. تهران: علم.
۳. فرهنگستان زبان و ادب فارسی. (۱۳۸۱). دستور خط فارسی. تهران: فرهنگستان زبان و ادب فارسی.
۴. یاحقی، م. و ناصح، م (۱۳۹۲). راهنمای نگارش و ویرایش. چ ۲۹. مشهد: به‌نشر.
۵. غلامحسین‌زاده، غ (۱۳۹۲). راهنمای ویرایش. چ ۱۰. تهران: سمت.
۶. انوری، ح. و عالی، ی (۱۳۸۵). فرهنگ درست‌نویسی سخن. تهران: سخن.
۷. ثروت، م (۱۳۸۰). نگارش فارسی، رشته مترجمی زبان انگلیسی. تهران: پیام نور.
۸. احمدی گیوی، ح (۱۳۹۲). ادب و نگارش. تهران: قطره.
۹. سارلی، ن (۱۳۸۷). زبان فارسی معیار. تهران: هرمس.
۱۰. سمیعی گیلانی، ا (۱۳۹۳). نگارش و ویرایش. تهران: سمت.
۱۱. شعار، ج (۱۳۷۸). فرهنگ املائی و دستور خط و املائی فارسی بر پایه مصوبات فرهنگستان. تهران: سخن.
۱۲. صادقی، ع. و زندی مقدم، ز (۱۳۹۴). فرهنگ املائی خط فارسی. تهران: فرهنگستان زبان و ادب فارسی.
۱۳. کاخی، م (۱۳۸۱). شیوه نگارش. تهران: امیرکبیر.
۱۴. نیکوبخت، ن (۱۳۹۵). مبانی درست‌نویسی زبان فارسی معیار. چ ۵. تهران: چشمه.
۱۵. نجفی، ا (۱۳۹۵). غلط‌نویسیم: فرهنگ دشواری‌های زبان فارسی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

عنوان درس به فارسی:		فن ترجمه ۱	
عنوان درس به انگلیسی:		Principles of Translation ۱	
دروس پیش نیاز:		صرف و نحو	
دروس هم نیاز:		-	
حل تمرین:		-	
تعداد واحد:		۳	
تعداد ساعت:		۴۸	
نوع درس و واحد		پایه ☐ نظری ☒	
		تخصصی ☒ عملی ☐	
		اختیاری ☐ نظری - عملی ☐	
		رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با نحوه ترجمه و معادل‌یابی اسم‌ها و فعل‌ها و همچنین برخی از ساختارهای نحوی عربی به فارسی و بالعکس، با توجه به تفاوت‌های موجود در ساختار.

ب) اهداف ویژه:

۱. تسلط بر معادل‌یابی در حوزه مفردات؛
۲. برابریابی گونه‌های زمانی فعل فارسی در عربی؛
۳. نحوه ترجمه انواع فعل ربطی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. ترجمه واژگان:
 - اهمیت معادل‌یابی، انواع معنی، فرایند معادل‌یابی؛
 - ترجمه اعلام و اسم‌های خاص و ترجمه واژگان در انواع متون ادبی، رسانه‌ای و اقناعی؛
 - ترجمه اصطلاحات و مقوله‌های فرهنگی (اسامی خاص مربوط به یک فرهنگ، اسامی مصنوعات یک منطقه؛
۲. ترجمه ساختارهای نحوی:
 - ترجمه انواع زمان‌ها و معادل‌یابی آنها (معادل انواع ماضی؛ مضارع و مستقبل)؛
 - معادل‌یابی ارکان دستوری عدد و شمار و جنس؛
 - ترجمه اخوات کان (أصبح، أضحی، عسی، لیس، مازال، لایزال)؛
 - ترجمه اخوات کاد و اسالیب آنها (أوشک، طفق، جعل، لبث، بات)؛
 - ترجمه مفعول مطلق، مفعول له؛
 - ترجمه حال و استثناء؛

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:
الگوبرداری از نمونه‌های موفق ترجمه و تمرین مداوم ترجمه.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. ناظمیان، ر (۱۳۸۵). روش‌هایی در ترجمه از عربی به فارسی. تهران: سمت.
۲. اسودی، ع (۱۳۹۶). فن ترجمه و تعریب کاربردی. قم: دار الفکر.
۳. شکیب انصاری، م (۱۳۸۲). فن الترجمة بین اللغتين العربیة والفارسیة (فن ترجمه از عربی به فارسی و برعکس). اهواز: دانشگاه شهید چمران.
۴. زرکوب، م (۱۳۸۸). روش نوین فن ترجمه. اصفهان: مانی.
۵. میرزائی الحسینی، م (۱۴۳۰ق). دروس فی الترجمة التطبيقیة. قم: طلیعة سبز.

عنوان درس به فارسی:		فن ترجمه ۲	
عنوان درس به انگلیسی:		Principles of Translation ۲	
دروس پیش نیاز:		فن ترجمه ۱	
دروس هم نیاز:		-	
حل تمرین:		-	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	
نوع درس و واحد		پایه ☐ نظری ☒	
		تخصصی ☒ عملی ☐	
		اختیاری ☐ نظری - عملی ☐	
		رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با نحوه ترجمه انواع عبارات و جملات از عربی به فارسی و بالعکس، با توجه به تفاوت‌های موجود در ساختار جمله در دو زبان و همچنین آشنایی با معادل‌های مختلف آن در زبان فارسی و عربی.

ب) اهداف ویژه:

۱. تسلط بر معادل‌یابی وجوه گوناگون فعل؛
۲. تسلط بر معادل‌یابی نقش‌های نحوی جمله؛
۳. توجه به مقوله‌های بلاغی در ترجمه؛
۴. توجه به نقش حروف در ترجمه.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. ترجمه جمله:
 - ترجمه جملات شرطی؛
 - ترجمه جملات موصوله؛
 - ترجمه جملات اعتراضی؛
 - ترجمه جملات پایه و پیرو؛
 - ترجمه جملات محذوف، ترجمه جملات تاکید؛
۲. ترجمه ساختارهای بلاغی:
 - ترجمه و معادل‌یابی تشبیه و استعاره؛
 - ترجمه مثل و کنایات؛
 - ترجمه اسلوب‌های بدیعی خاص، مثل جناس، التفات، و توریه؛

۳. ترجمه حروف:

- ترجمه حروف ربط، اضافه و مشبهه بالفعل (إن، لعل، إنما، لیت).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

الگوبرداری از نمونه‌های موفق ترجمه و تمرین مداوم ترجمه.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. زرکوب، م (۱۳۸۸). روش نوین فن ترجمه. اصفهان: مانی.

۲. معروف، ی (۱۳۸۶). فن ترجمه. تهران: سمت.

۳. فقهی زاده، ع (۱۳۹۴). کارگاه روش ترجمه. تهران: سمت.

عنوان درس به فارسی:		ترجمه از عربی به فارسی	
عنوان درس به انگلیسی:		Translation from Arabic to Persian	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:		فن ترجمه ۲	
دروس هم نیاز:		-	
حل تمرین:		-	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	
		رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

۱. آشنایی دانشجویان با روش های ترجمه از عربی به فارسی و انواع آن؛
۲. تلاش برای ایجاد علاقه مندی در دانشجویان به منظور دریافت بهتر از متن های عربی و کمک به توانمند شدن آنها در ارائه ترجمه شایسته.

ب) اهداف ویژه:

شناسایی استعداد های برتر در امر ترجمه و کمک به تقویت مهارت ترجمه در آنها به منظور تربیت نسلی از مترجمان ایرانی برای ورود به بازار کار.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. بیان مراحل ترجمه؛
۲. تبیین انواع ترجمه: واژه به واژه، جمله به جمله، آزاد (مفهومی)، معنایی و ارتباطی؛
۳. بیان استراتژی های ترجمه به منظور دستیابی به ترجمه مطلوب؛
۴. تبیین مشکلات ترجمه به ویژه در متون مقدس و شعر و مثل؛
۵. برابری اصطلاحات، مانند: عنوان های رسمی، لقب ها و تطبیق تاریخ های مورد استفاده در کشورهای عربی با تاریخ شمسی؛
۶. ترجمه متون پر کاربرد معارفه و گفت و گو در موقعیت های گوناگون و متون اخبار سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، علمی، ورزشی، آگهی های بازرگانی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می شود:

۱. از آن جایی که هدف این درس کسب مهارت در ترجمه است، پس از بیان مطالب نظری در دو جلسه اول، جلسات بعدی به صورت کارگاه و با مشارکت دادن دانشجویان در ارائه نظرشان برگزار شود؛

۲. از ابزار کمک آموزشی، مانند پاورپوینت جهت یادگیری بهتر دانشجویان به ویژه در نگارش درست واژه‌ها استفاده شود؛
۳. در هر جلسه، تکلیف یکسانی با موضوع مشخص برای تمام دانشجویان تعیین شود تا در جلسه بعد با آمادگی بیشتر حضور یابند و در فرآیند آموزش شرکت فعال داشته باشند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ویدئو پروژکتور برای نمایش پاورپوینت.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. ناظمیان، ر (۱۳۹۶). روش‌هایی در ترجمه از عربی به فارسی. تهران: سمت.
۲. معروف، ی (۱۳۹۴). فن ترجمه: اصول نظری و عملی ترجمه از عربی به فارسی و فارسی به عربی. تهران: سمت.
۳. الخوری، ش (۱۹۹۲م). دراسات فی الترجمة والمصطلح والتعريب. (ویراست ۲). دمشق: دار طلاس.
۴. شمس‌آبادی، ح (۱۳۸۱). الترجمة بين النظرية والتطبيق من العربية إلى الفارسية. سبزوار: دانشگاه تربیت معلم.
۵. پورجوادى، ن (۱۳۷۶). درباره ترجمه. (ویراست ۴). هرات: مرکز نشر دانشگاهی.
۶. الحکیم، أ. م (۱۹۸۹م). علم الترجمة النظرية. دمشق: دار طلاس.

ترجمه از فارسی به عربی		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی: Translation from Persian to Arabic
☒ نظری	☐ پایه	فن ترجمه ۲
☐ عملی	☒ تخصصی	-
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	-
☐ رساله / پایان نامه		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

۱. آشنایی دانشجویان با روش‌های ترجمه از فارسی به عربی و انواع آن؛
۲. تلاش برای ایجاد علاقه‌مندی در دانشجویان به منظور دریافت بهتر از متن‌های عربی و کمک به توانمند شدن آنها در ارائه ترجمه شایسته.

ب) اهداف ویژه:

شناسایی استعداد‌های برتر در امر ترجمه و کمک به تقویت مهارت ترجمه در آنها به منظور تربیت نسلی از مترجمان ایرانی برای ورود به بازار کار.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. برابری اصطلاحات، مانند: عنوان‌های رسمی، لقب‌ها، و تطبیق تاریخ؛
۲. شرح و تبیین نحوه برابری حروف فارسی که در عربی وجود ندارد؛
۳. ترجمه متون پر کاربرد معارفه و گفت و گو در موقعیت‌های گوناگون؛
۴. متون اخبار سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، علمی، ورزشی، آگهی‌های بازرگانی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود:

۱. از آن جایی که هدف این درس کسب مهارت در ترجمه است، پس از بیان مطالب نظری و بیان تفاوت اسلوب‌های نحوی دو زبان در جلسه اول، جلسات بعدی به صورت کارگاه و با مشارکت دادن دانشجویان در ارائه نظرشان برگزار شود؛
۲. از ابزار کمک آموزشی، مانند پاورپوینت جهت یادگیری بهتر دانشجویان به ویژه در نگارش درست واژه‌ها استفاده شود؛
۳. در هر جلسه، تکلیف یکسانی با موضوع مشخص برای تمام دانشجویان تعیین شود تا در جلسه بعد با آمادگی بیشتر حضور یابند و در فرآیند آموزش شرکت فعال داشته باشند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ویدئو پروژکتور جهت نمایش پاورپوینت.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. طهماسبی، ع؛ و نقی‌زاده، ع (۱۳۹۶). ورشه التعریب (کارگاه آموزشی ترجمه فارسی به عربی). تهران: دانشگاه تهران.
۲. پورجوادی، ن (۱۳۷۶). در باره ترجمه. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
۳. الخوری، ش (۱۹۹۲م). دراسات فی الترجمة والمصطلح والتعریب. دمشق: دار طلاس.
۴. معروف، ی (۱۳۹۴). فن ترجمه: اصول نظری و عملی ترجمه از عربی به فارسی و فارسی به عربی. تهران: سمت.

متون رسانه‌ای ۱		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒	پایه ☐	Media texts ۱
عملی ☐	تخصصی ☒	فن ترجمه ۲
نظری - عملی ☐	اختیاری ☐	-
رساله / پایان‌نامه ☐		-
		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

دانش‌افزایی دانشجویان در نحوه خواندن، فهمیدن و ترجمه متون رسانه‌ای ساده.

ب) اهداف ویژه:

- آشنایی با واژه‌ها و اصطلاحات ساده کاربردی در رسانه؛
- کاربست واژه‌ها و اصطلاحات رسانه‌ای روز در گفت و گو، نگارش و ترجمه.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. اخبار و انواع آن، تحلیل خبر و زبان رسانه؛
۲. اخبار کوتاه و متنوع روز؛
۳. اخبار تربیتی و آموزشی؛
۴. اخبار فرهنگی و اجتماعی؛
۵. اخبار ورزشی؛
۶. اخبار حوزه هنر؛
۷. اخبار عمومی سلامت؛
۸. گزارش‌های خبری کوتاه.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از راهبرد ارتباطی و دوسویه و کشف و حل مسئله.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. إشکوری، ع (۱۳۹۷). لغه الإعلام. تهران: دانشگاه امام صادق (ع).
۲. یازجی، ن (۲۰۱۷م). لغه الجرائد. القاهرة: مطبعة المعارف.
۳. عزیزی پور، م (۱۳۸۲). المصطلحات المتداولة في الصحافة العربية. تهران: سمت.
۴. الصحف والجرائد باللغة العربية (Arabic newspapers online).

متون رسانه‌ای ۲		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒	پایه ☐	فن ترجمه ۲
عملی ☐	تخصصی ☒	-
نظری - عملی ☐	اختیاری ☐	-
رساله / پایان‌نامه ☐		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

دانش‌افزایی دانشجویان در نحوه خواندن، فهمیدن و ترجمه متون رسانه‌ای پیشرفته.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با واژه‌ها و اصطلاحات پیشرفته کاربردی در رسانه
۲. کاربست واژه‌ها و اصطلاحات رسانه‌ای روز در گفت و گو، نگارش و ترجمه.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. اخبار و گزارش‌های پزشکی؛
۲. اخبار و گزارش‌های اقتصادی؛
۳. اخبار و گزارش‌های علمی؛
۴. اخبار و گزارش‌های حقوقی؛
۵. آشنایی با قراردادهای بازرگانی و حقوقی؛
۶. اخبار و گزارش‌های روان‌شناسی و مشاوره‌ای؛
۷. رسانه‌های مجازی؛
۸. فناوری‌های نوین.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از راهبرد ارتباطی و دوسویه و کشف و حل مسئله.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. عبد العزیز، م (۱۳۹۸). لغه الصحافه المعاصره. ترجمه سجاد پورحضر تی. اردبیل: دانشگاه اردبیل.
۲. إشکوری، ع (۱۳۹۷). لغه الإعلام. تهران: دانشگاه امام صادق (ع).
۳. یازجی، ن (۲۰۱۷م). لغه الجرائد. القاهرة: مطبعه المعارف.
۴. عزیزی پور، م (۱۳۸۲). المصطلحات المتداوله فی الصحافه العربیه. تهران: سمت.
۵. الصحف والجرائد باللغة العربیه (Arabic newspapers online).

متون حقوقی		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒	پایه ☐	فن ترجمه ۲
عملی ☐	تخصصی ☒	-
نظری - عملی ☐	اختیاری ☐	-
رساله / پایان نامه ☐		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

کسب توانایی در ترجمه دو سویه متون حقوقی و آشنایی با اصطلاحات رایج این متون.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با انواع اسناد اداری و ترجمه آنها؛
۲. آشنایی با ترجمه گواهی‌های اداری، فنی، آموزشی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

بازخوانی و برگردان دوسویه:

۱. اسناد، مانند: شناسنامه، گذرنامه، کارت‌های شناسایی (ملی، دانشجویی، پایان خدمت، سلامت و واکسن، گواهینامه، نظام پزشکی).
۲. گواهی‌ها، مانند: ولادت، فوت، گواهی‌های آموزشی و تحصیلی مانند گواهی پایان تحصیلات، توصیه‌نامه‌های تحصیلی، پایان دوره‌های آموزشی (فنی و حرفه‌ای، و ..)، گواهی شرکت در کارگاه‌ها و همایش‌ها.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

الگوبرداری از نمونه‌های موفق ترجمه و تمرین مداوم ترجمه.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۳۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال: ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الضویاتی، ح (۲۰۰۵م). أهم النصوص القانونیه العمانیه فی مجال الوثائق والمحفوظات. الأردن: هیئہ الوثائق والمحفوظات الوطنیه.
۲. شکری، م. ع (۲۰۰۶م). الموسوعه القانونیه المتخصصه. دمشق: الدار العربیه للموسوعات.
۳. کائو، د (۱۳۹۶). اصول ترجمه حقوقی. ترجمه محمد عباس نژاد و سعید افزون. تهران: قطره.
۴. حمیدی، ف؛ و فقهی، ع (۱۳۹۳). فرهنگ اصطلاحات حقوقی (انگلیسی، عربی و فارسی). تهران: جهاد دانشگاهی.
۵. سقف الحیط، ع. ع (۲۰۱۰م). الدلیل المعتمد للترجمه القانونیه: ترجمه النصوص القانونیه المدنیه والتجاریه والحکومیه والشرعیه من إلی العربیه والإنجلیزیه. الأردن: دار الثقافه.
۶. کورنو، ژ (۲۰۰۹م). معجم المصطلحات القانونیه. ترجمه منصور قاضی. بیروت: المؤسسه الجامعیه للدراسات والنشر والتوزیع.
۷. مطر، ل. ص (۲۰۱۱م). معجم المصطلحات القانونیه. بیروت: منشورات الحلبي الحقوقیه.

عنوان درس به فارسی:		بدیع	
عنوان درس به انگلیسی:		Badi'	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒		-	
تخصصی ☒ عملی ☐		-	
اختیاری ☐ نظری - عملی ☐		-	
رساله / پایان نامه ☐		۳	
		۴۸	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با محسنات بدیعی در ادبیات عربی.

ب) اهداف ویژه:

۱. توانمندسازی دانشجو بر شناسایی محسنات بدیعی به کار رفته در متون نظم و نثر عربی؛
۲. کاربست محسنات بدیعی و وجوه زیبایی شناختی در تحلیل ادبی متون.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تاریخ پیدایش و تطور دانش بدیع عربی؛
۲. نقش دانش بدیع و رویکردهای زیبایی شناسانه در تدوین نظریه‌های اعجاز قرآن کریم؛
۳. تاریخ پیدایش نگاه‌های بدیعی در ادبیات فارسی و ارتباط بدیع عربی با بدیع فارسی؛
۴. آشنایی با نگاه‌های مهم در حوزه دانش بدیع عربی و فارسی؛
۵. معرفی و شرح محسنات بدیعی و تطبیق آنها بر شواهد عربی و فارسی؛
۶. معرفی ملاک‌های مختلف در طبقه‌بندی محسنات بدیعی (تقسیم بر اساس «محسنات لفظیه و معنویه»، یا تقسیم بر اساس ملاک‌های زبانی چون «تکرار» و «چندمعنایی»؛
۷. توضیح وجه زیبایی شناختی در هریک از محسنات بدیعی؛
۸. تبیین جایگاه و کارکرد دانش بدیع در مقایسه آن با دو علم معانی و بیان (مباحث مشترک در این علوم نیز بررسی شود؛ مباحثی چون «ایغال» یا «استعاره» که هم از مباحث معانی و بیان، و هم از مباحث بدیع شمرده شده‌اند)؛
۹. آشنایی با «بدیعیات» در ادب عربی و قرائت بخش‌هایی از مهم‌ترین نگاه‌های این حوزه؛
۱۰. ارتباط دانش بدیع با شاخه‌های دیگر ادب عربی چون «نقد ادبی» و «تحلیل متون ادبی».

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. برای فراگیری آسان‌تر و بهتر محسنات بدیعی، پیش از تدریس آرایه بدیعی موردنظر، نمونه‌هایی از زبان فارسی آن آرایه ذکر شود.
۲. افزون بر شواهد ذکر شده در متن درسی، نمونه‌های دیگری از قرآن کریم، متون حدیثی، نهج البلاغه، و دیگر متون نظم و نثر ادب عربی و فارسی ذکر شود. همچنین، تلاش شود تا از ادبیات معاصر هم نمونه‌هایی مطرح شود. ارائه این شواهد می‌تواند بر عهده دانشجو نهاده شود و بخشی از نمره کلاسی را به خود اختصاص دهد.
۳. در کنار محسنات بدیعی ذکر شده در متن درسی منتخب، گزیده‌ای از آرایه‌های دیگر نیز به صورت مطالب خارج از درس، در اختیار دانشجو قرار داده شود. این آرایه‌ها می‌تواند توسط دانشجو، از نگاشته‌های مختلف انتخاب شود و ارائه آنها بخشی از نمره کلاسی را به خود اختصاص دهد.
۴. بخشی از کار تطبیق درس بر شواهد می‌تواند بر عهده دانشجو نهاده شود و قسمتی از نمره کلاسی نیز به این کار اختصاص داده شود.
۵. با توجه به شمار بسیار صنایع بدیعی، پیشنهاد می‌شود در تدریس و نیز در طراحی آزمون نهایی، بر مهارت‌های کاربردی بیش از مهارت حفظ تأکید شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال:	۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال:	۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الغلابینی، م (۱۳۹۹). علوم البلاغه. تهران: تافگه.
۲. المراغی، أ. م (۲۰۰۲م). علوم البلاغه. بیروت: دار الکتب العلمیه.
۳. الهاشمی، أ (۱۳۹۸). جواهر البلاغه، مع تطبیقات وإضافات. قم: مرکز مدیریت حوزه علمیه قم.
۴. ابن حجه الحموی، أ (۱۴۲۵ق). خزانة الأدب وغایة الأرب. دراسه وتحقیق: د. کوکب دیاب. بیروت: دار صادر.
۵. ابن أبی الإصبع، ع (۱۹۵۷م). بدیع القرآن. تقدیم وتحقیق: حفنی محمد شرف. مصر: نهضة مصر.
۶. ابن معصوم المدنی، س (۱۳۸۸ق). أنوار الربیع فی أنواع البدیع. حققه وترجم لشعرائه: شاکر هادی شکر. کربلاء: مکتبه العرفان.
۷. أبو زید، ع (۱۴۰۳ق). البدیعیات فی الأدب العربی. بیروت: عالم الکتب.
۸. صفی الدین الحلّی، ع (۱۴۱۲ق). شرح الکافیة البدیعیة فی علوم البلاغه ومحاسن البدیع. تحقیق: نسیب نشاوی. بیروت: دار صادر.

۹. شمس العلماء گرکانی، م (۱۳۷۷). ابداع البدایع. تبریز: احرار.

۱۰. شمیسا، س (۱۳۸۶). نگاهی تازه به بدیع. تهران: میترا.

عروض و قافیه		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی: Prosody and Rhyme
☒ نظری	☐ پایه	-
☐ عملی	☒ تخصصی	-
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	-
☐ رساله / پایان نامه		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با موسیقی شعر و عروض و قافیه و بحور شعر عربی و درست خوانی شعر عربی و تشخیص بحور و اوزان آن.

ب) اهداف ویژه:

۱. درست خوانی شعر کلاسیک عربی؛
۲. تشخیص شعر موزون از غیر موزون؛
۳. توانایی تقطیع ابیات شعر عربی و تشخیص نوع عروض و ضرب و بحر هر بیت؛
۴. شناخت انواع زحافات و علت‌ها؛
۵. شناخت حرف روی و دیگر حروف و حرکات و القاب و عیوب قافیه.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. پیدایش علم عروض و بنیان گذار آن (خلیل بن احمد فراهیدی)، تعریف علم عروض، موضوعات و اهمیت آن؛
۲. تعریف شعر و انواع آن: شعر تفعیله، شعر حر، موشحات، قطعه، مزدوج، قصیده، فنون الشعر المستحدثه؛
۳. اسباب - اوتاد - فواصل - تفعیلات عروضی اصلی و فرعی و چگونگی به وجود آمدن آنها؛
۴. کتابت عروضی، اوزان و تقطیع ابیات شعر، زحاف مفرد و مرکب، علل زیاده و نقصان، زحاف جاری مجری العله، و علت جاری مجری الزحاف، و تفاوت زحاف با علت؛ ضرورت‌های شعری؛
۵. دوایر عروضی و نحوه استخراج بحور از آن، بحور مستعمل و بحور مهمل، اوزان مولدین؛ و علم قافیه، انواع قافیه و القاب آن، عیوب قافیه؛
۶. اجزاء البيت: صدر، عجز، عروض، ضرب و حشو، و انواع الابیات: التام، المجزوء، المشطور، المنهوک، المدور، المقفی و المصرع؛

۷. بررسی بحور و اوزان شعر عربی و تفعیلات و عروض و ضرب هر یک از بحور شانزده گانه شعر عربی: طویل، مدید، بسیط، وافر، کامل، هزج، رجز، رمل، سریع، منسرح، خفیف، مضارع، مقتضب، مجتث، متقارب، متدارک.
۸. فنون هفتگانه مولدین شعر در عصور متأخر، و تجدید در عروض عربی در قدیم و جدید، شعر حر، شعر تفعیله، شعر نثری.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تمرین شفاهی و کتبی تقطیع ابیات در بحور شانزده گانه شعر عربی در هر جلسه.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال: ۴۰ درصد
- آزمون پایان نیم سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

لوازم آزمایشگاهی برای شنیدن شعر عربی

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. مایو، ق (۱۹۸۹م). المعین فی العروض والقافیه. إشراف إميل بدیع یعقوب. حلب: دار القلم العربی.
۲. عتیق، ع (۱۹۷۴م). علم العروض والقافیه. بیروت: دار النهضة العربیه.
۳. یعقوب، إ. ب (۱۹۹۱م). المعجم المفصل فی علم العروض والقافیه وفنون الشعر. بیروت: دار الکتب العلمیه.
۴. معروف، ی (۱۳۹۰). العروض العربی البسیط: أسهل الطرق لتعلم العروض والقافیه. تهران: سمت.
۵. معروف، ن (۱۹۸۷م). علم العروض التطبيقی. بیروت: دار النفائس.
۶. معوض، س (۲۰۰۹م). علم العروض وموسیقی الشعر. طرابلس: طرابلس الحدیثه للکتاب

عنوان درس به فارسی:		تحلیل ادبی	
عنوان درس به انگلیسی:		Literary Analysis	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒		بلاغت ۱ و ۲ و بدیع	
تخصصی ☒ عملی ☐		-	
اختیاری ☐ نظری - عملی ☐		-	
رساله / پایان نامه ☐		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با روش تحلیل و فرایند دریافت لذت بخشِ متون ادبی.

ب) اهداف ویژه:

۱. پرورش ذوق ادبی فراگیران و لذت بردن از متن؛
۲. ایجاد نگرش ادبی به جوانب مختلف متن؛
۳. تشخیص متن ادبی از متون دیگر.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف و انواع اثر ادبی؛
۲. تحلیل ادبی و رابطه آن با تاریخ ادبیات و بلاغت و نقد ادبی؛
۳. فوائد و نتایج تحلیل ادبی (فهم بهینه، لذت بردن، به‌گزینی و ارتقای سطح اعجاب)؛
۴. شرح ادبی (شامل بررسی فضای آفرینش متن و مناسبت آن، و شرح واژگان دشوار و نامأنوس متن)؛
۵. قالب متن؛
۶. بررسی تفصیلی عناصر متن:
 - پیام اصلی یا اندیشه بنیادین متن (الفکره)، و پیام‌های فرعی آن (الافکار)؛
 - احساس‌انگیزی یا روح متن (العاطفه)؛
 - سبک و شیوهٔ ارائه یا چیدمان هنرمندانهٔ متن (الأسلوب)؛
 - خیال‌انگیزی متن (الخیال)؛
۷. موسیقی متن؛
۸. تحلیل نمونه‌هایی کوتاه و ساده از متون ادبی منظوم و منثور.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تمام مطالب باید همراه با نمونه‌هایی از متون ادبی فارسی و عربی ارائه شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۳۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

دستگاه پخش صوت و تصویر و دیگر امکانات آزمایشگاهی متناسب.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. مایو، م. ع (۱۹۹۷م). *الدراسة الأدبية*. حلب: دار القلم العربی.
۲. الهاشمی، م. ع (۱۹۹۹م). *المنهل العذب فی الدراسة الأدبية والإعراب والبلاغة والعروض والقوافی*. بیروت: دار البشائر الإسلامیه.
۳. أبو شریفه، ع؛ و قزق، ح. ل (۲۰۰۸م). *مدخل إلى تحلیل النص الأدبی*. عمان: دار الفکر.
۴. إبراهيم، ع؛ و هویدی، ص (۱۹۹۸م). *تحلیل النصوص الأدبية: قراءات نقدیه فی السرد والشعر*. بیروت: دار الکتاب الجدید المتحدة.
۵. أبو حاقه، أ (۱۹۸۸م). *البلاغة والتحلیل الأدبی*. بیروت: دار العلم للملایین.
۶. عبد الرحمن، س. ع (۲۰۱۱م). *النص الأدبی: التشکیل والتأویل*. عمان: دار جریر.

عنوان درس به فارسی:		ادبیات پیش از اسلام	
عنوان درس به انگلیسی:		Pre-Islamic Literature	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:		تحلیل ادبی	
دروس هم نیاز:		-	
حل تمرین:		-	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	
		رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با تاریخ ادبیات دوره موسوم به جاهلی و بازخوانی نمونه‌هایی از متون ادبی این دوره.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با اوضاع فرهنگی، اجتماعی و علمی و ادبی دوره موسوم به جاهلی؛
۲. آشنایی با متون ادبی این دوره، به ویژه تعلقات و خطب.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. ویژگی‌های شبه جزیره عربستان قبل از ظهور اسلام از جنبه‌های مختلف جغرافیایی، اجتماعی، اقتصادی، دینی و فرهنگی؛
۲. پیدایش شعر جاهلی، کتابت و روایت آن؛
۳. اغراض شعر جاهلی و بیان ویژگی‌های لفظی و معنوی آن؛
۴. اشاره به مسئله انتقال، دیدگاه طه حسین و چالش‌های پیرامونی آن؛
۵. تعلقات (تعریف، وجه تسمیه، نام‌های دیگر، تعداد، اهمیت آن در ادبیات عربی، سرایندگان آنها)؛
۶. صعالیک در دوره جاهلی (تعریف صعلوک، شاعران معروف این گروه و ویژگی شعر ایشان).
۷. انواع نثر در این دوره شامل امثال، خطبه‌ها، سجع کاهنان.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود دانشجو:

۱. پیش از کلاس، معنی کلمات و ترکیبات دشوار متن را از واژه‌نامه‌های مناسب استخراج نماید؛
۲. با مطالعه کتب تاریخ ادبیات و دیگر مآخذ، اطلاعاتی در خصوص متن مورد نظر و آفریننده آن به دست آورد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۳۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال: ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. فاضلی، م (۱۳۹۸). مختارات من روائع الأدب العربی. تهران: سمت.
۲. الفاخوری، ح (۱۳۸۰ ش). تاریخ الأدب العربی. تهران: توس.
۳. آذرشب، م. ع (۱۳۷۵). الأدب العربی وتاریخه حتی نهایه العصر الأموی. تهران: سمت.
۴. البستانی، ف. أ (۱۹۹۸ م). المجانی الحديثه. قم: انتشارات ذوی القربی.
۵. البستانی، ب (۱۹۹۹ م). أدباء العرب فی الجاهلیه وصدر الإسلام: حیاتهم، آثارهم، نقد آثارهم. بیروت: دار مارون عبود.

عنوان درس به فارسی:		تحلیل زبانی و ادبی قرآن کریم	
عنوان درس به انگلیسی:		Linguistic and literary analysis of the Holy Quran	
درس پیش نیاز:	تحلیل ادبی	پایه ☐	نظری ☒
درس هم نیاز:	-	تخصصی ☒	عملی ☐
حل تمرین:	-	اختیاری ☐	نظری - عملی ☐
تعداد واحد:	۲	رساله / پایان نامه ☐	
تعداد ساعت:	۳۲		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با زبان و ادبیات ویژه قرآن و بازخوانی نمونه‌هایی از آیات و سوره‌ها در تفاسیر مربوط به زبان و ادب قرآن.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با تحلیل و معناشناسی واژگان قرآنی؛
۲. آشنایی با تحلیل نحوی و بلاغی و زیبایی‌های ادبی آیات.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مباحث مقدماتی حداکثر در دو جلسه:
 - بررسی معانی لغوی و اصطلاحی تفسیر؛
 - بررسی زبان ویژه قرآن کریم بین زبان علمی و زبان ادبی؛
 - بررسی الگوی منحصر به فرد قرآن بین شعر و نثر مصنوع؛
 - بررسی مقوله فاصله (/ سجع) در قرآن کریم، دلالت‌های صوتی قرآن و صنعت واج‌آرایی؛
 - راز تفاوت‌های سوره مکی و مدنی و تغییر الگوی سبک‌شناختی آیات و سوره‌ها بر اساس ترتیب نزول.
۲. تفسیر بیانی قرآن کریم و تحلیل و تبیین ادبی و هنری و تصویرپردازی‌های قرآن؛
۳. بازخوانی و بررسی برخی متون تفسیری از تفاسیر زبانی و ادبی؛
۴. سبک‌شناسی قرآن کریم (یک سوره به عنوان نمونه).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود دانشجو:

۱. پیش از کلاس، معنی کلمات و ترکیبات دشوار متن منتخب را از واژه‌نامه‌های مناسب استخراج نماید؛

۲. با مطالعه کتب علوم قرآن و تفسیر، اطلاعاتی در خصوص آیات و سور مورد نظر به دست آورد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۳۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الصابونی، م (۱۴۱۷ق). صفوه التفاسیر. القاهرة: دار الصابونی.
۲. مغنیه، م (۱۹۸۱م). التفسیر الکاشف. بیروت: دار العلم للملایین.
۳. بنت الشاطی، ع (۱۹۹۰م). التفسیر البیان للقرآن الکریم. القاهرة: دار المعارف.
۴. بنت الشاطی، ع (۱۳۹۰). تفسیر بیانی قرآن کریم: روشی نو در تفسیر ادبی، بلاغی، اجتماعی، موضوعی قرآن کریم. ترجمه: سید محمود طیب حسینی (دستی). قم: دانشکده اصول دین.
۵. سامرائی، ف. ص (۱۳۹۲). درآمدی بر تفسیر بیانی قرآن کریم: رویکردی زبانی به آیات قرآن کریم. ترجمه: حمیدرضا میرحاجی. تهران: سخن.
۶. الراغب، ع. أ (۲۰۰۵م). الدراسة الأدبیه النظریه والتطبیق (نصوص قرآنیة). سوريا: دار القلم العربی و دار الرفاعی.
۷. المبارک، م (۱۹۷۳م). دراسه أدبیه لنصوص من القرآن. بیروت: دار الفکر.
۸. معرفت، م (۱۹۹۷م). التفسیر والمفسرون فی ثوبه القشيب. مشهد: الجامعه الرضویه للعلوم الإسلامیه.
۹. البستانی، م (۱۴۰۸هـ). دراسات فیه فی قصص القرآن. مشهد: آستانه الرضویه المقدسه: مجمع البحوث الإسلامیه.
۱۰. خرماهی، ب (۱۳۷۷). دانشنامه قرآن و قرآن پژوهی. تهران: انتشارات دوستان ناهید.

عنوان درس به فارسی:		تحلیل زبانی و ادبی نهج البلاغه	
عنوان درس به انگلیسی:		Linguistic and literary analysis of Nahj al-balagha	
دروس پیش نیاز:	تحلیل ادبی	پایه ☐	نظری ☒
دروس هم نیاز:	-	تخصصی ☒	عملی ☐
حل تمرین:	-	اختیاری ☐	نظری - عملی ☐
تعداد واحد:	۲	رساله / پایان نامه ☐	
تعداد ساعت:	۳۲		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با ابعاد لغوی، معنایی و ادبی نهج البلاغه، و کسب توانایی لازم در فهم و تحلیل این متن.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با سبک ویژه نهج البلاغه؛
۲. آشنایی با تحلیل نحوی و بلاغی و زیبایی‌های ادبی نهج البلاغه.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مباحث مقدماتی در شناخت نهج البلاغه و جایگاه آن در زبان و ادبیات عربی، کتاب‌شناسی توصیفی شروح و ترجمه‌های آن (در حد اکثر دو جلسه).
۲. بازخوانی نمونه‌هایی از خطب، رسائل و کلمات قصار با تکیه بر:
 - واژه‌شناسی و مباحث لغوی و صرفی؛
 - اعراب متن و مباحث نحوی؛
 - معنی‌شناسی و مباحث علم معانی؛
 - صور خیال و مباحث علم بیان؛
 - زیبایی‌شناسی و مباحث علم بدیع؛
 - تحلیل ادبی متن.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود دانشجوی:

۱. پیش از کلاس، معنی کلمات و ترکیبات دشوار متن را از واژه‌نامه‌های مناسب استخراج نماید؛
۲. با مطالعه شروح نهج البلاغه و دیگر مآخذ، اطلاعاتی در خصوص متن مورد نظر به دست آورد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۳۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال: ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. صالح. ص (۱۳۹۵). نهج البلاغه. قم: مرکز البحوث الإسلامیه.
۲. مغنیه، م (۱۳۸۷). فی ظلال نهج البلاغه، محاوله لفهم جدید. قم: دار الکتاب الإسلامی.
۳. جرداق، ج. (۱۹۹۷م). روائع نهج البلاغه. بیروت: مرکز الغدير للدراسات الإسلامیه.
۴. الحوفی، ا. م (۲۰۰۰م). بلاغه الإمام علی. القاهرة: نهضة مصر.
۵. شوشتری. م (۱۳۶۸). بهج الصباغه فی شرح نهج البلاغه. تهران: بنیاد نهج البلاغه.
۶. خوئی، ح (۱۳۹۰). منهاج البراعه فی شرح نهج البلاغه. قم: انوار الهدی.
۷. ابن أبی الحدید. ح (۲۰۱۱م). شرح نهج البلاغه. تحقیق أبو الفضل إبراهیم. القاهرة: دارالمعارف.
۸. امینی نجفی، م (۱۹۸۰م). نهج البلاغه وأثره علی الأدب العربی. تهران: بنیاد نهج البلاغه.
۹. شاملی. ن (۱۳۹۰). معاشناسی واژگان اخلاقی نهج البلاغه. قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه.
۱۰. معادیخواه، ع (۱۳۷۲). فرهنگ آفتاب: فرهنگ تفصیلی مفاهیم نهج البلاغه. تهران: ذره.

عنوان درس به فارسی:		ادبیات دوره اسلامی و اموی	
عنوان درس به انگلیسی:		Literature of Islamic and Umavi era	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:	تحلیل ادبی	☐ پایه	☒ نظری
دروس هم نیاز:	-	☒ تخصصی	☐ عملی
حل تمرین:	-	☐ اختیاری	☐ نظری - عملی
تعداد واحد:	۲	☐ رساله / پایان نامه	
تعداد ساعت:	۳۲		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با تاریخ ادبیات صدر اسلام تا پایان دوره اموی و بازخوانی نمونه‌هایی از متون ادبی این دوره.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با اوضاع فرهنگی، اجتماعی و علمی و ادبی صدر اسلام تا پایان دوره اموی؛
۲. آشنایی با متون ادبی این دوره، به ویژه خطب و رسائل.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. نزول قرآن کریم و آغاز عصر اسلامی، اثر قرآن و حدیث شریف بر زبان و ادبیات عربی؛
۲. وضعیت ادبیات عربی و جایگاه شعر در صدر اسلام و عصر اموی؛
۳. وضعیت نثر در دوره اسلامی (حدیث و خطب و رسائل نبوی، نهج البلاغه، خطبه‌ها و نامه‌های خلفا)؛
۴. شرح آثار شعرای معروف دوره اسلامی، مانند: کعب بن زهیر و حسان بن ثابت؛
۵. مهم‌ترین مراکز ادبی در دوره اموی (شام، حجاز، عراق)؛
۶. شعر سیاسی احزاب مختلف در دوره اموی (کمیت بن زید و کثیر عزه از شیعه، اخطل و جریر از امویان، عبد الله بن قیس الرقیات از زبیری‌ها، عمران بن حطان و طرماح از خوارج)، و شاعران ایرانی این دوره، مانند زیاد الأعجم، موسی شهوات، أبوالعباس الأعمی، إسماعیل بن یسار النسائی؛
۷. انواع غزل و غزل‌سرایان (در دو حیطه غزل اباحی و عقیف، همچون عمر بن ابی ربیع، قیس بن ذریح، جمیل بن معمر)؛
۸. هجاء و اشاره به شعر نقائض، عوامل مؤثر در ظهور آن و شاعران آن، همچون جریر، اخطل و فرزددق؛
۹. اشاره به شعر زهد به مثابه جریانی در جهت مخالف فساد جامعه، و صاحبان آن؛
۱۰. نثر دوره اموی و مکتب نثری عبد الحمید کاتب و ذکر نمونه‌هایی از آثار ادبای شاخص این دوره، مانند زیاد بن ابیه، حجاج ابن یوسف، واصل بن عطاء.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می شود دانشجو:

۱. پیش از کلاس، معنی کلمات و ترکیبات دشوار متن را از واژه نامه های مناسب استخراج نماید؛
۲. با مطالعه کتب تاریخ ادبیات و دیگر مآخذ، اطلاعاتی در خصوص متن مورد نظر و آفریننده آن به دست آورد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال:	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال:	۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. میرلوحی، س (۱۳۹۴). مختارات من روائع الأدب العربی فی العصر الإسلامی . تهران: سمت.
۲. حسینی، س (۱۳۹۶). مختارات من روائع الأدب العربی فی العصر الأموی. تهران: سمت.
۳. آذرشب، م (۱۳۹۵). الأدب العربی وتاریخه حتی نهایه العصر الأموی. تهران: سمت.
۴. عتیق، ع (۲۰۰۶م). فی الأدب الإسلامی والأموی. بیروت: دار النهضة العربیه.
۵. طنوس، و (۱۹۹۶م). نصوص مختاره من الأدب الاسلامی و الأموی. حلب: جامعه حلب.
۶. الموافی، م. ع (۲۰۰۷م). قراءه فی الأدب الإسلامی والأموی. الأردن: دار غریب للطباعة والنشر.
۷. منصور. ح. م (۲۰۱۶م). نصوص من النثر فی صدر الإسلام والعصر الأموی. بیروت: دار الفكر للنشر والتوزیع.
۸. الفاخوری، ح (۱۳۸۰). تاریخ الأدب العربی. تهران: توس.
۹. فروخ، ع (۱۹۸۶م). العرب فی حضارتهم وثقافتهم إلى آخر العصر الأموی. بیروت: دار العلم للملایین.
۱۰. عطوان، ح (۲۰۰۵م). نصوص من الأدب الأموی. عمان: دار المسیره.
۱۱. بدیوی، أ (۲۰۰۵م). روائع الشعر الأموی. بیروت: دار المعرفه.
۱۲. البستانی، ب (۱۹۹۹م). أدباء العرب فی الجاهلیه وصدر الإسلام: حیاتهم، آثارهم، نقد آثارهم. بیروت: دار مارون عبود.

عنوان درس به فارسی:		ادبیات دوره عباسی - نثر	
عنوان درس به انگلیسی:		The Literature of the Absaid period - Prose	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒		تحلیل ادبی	
تخصصی ☒ عملی ☐		-	
اختیاری ☐ نظری - عملی ☐		-	
رساله / پایان نامه ☐		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با تاریخ ادبیات دوره عباسی (۱۳۲-۶۵۶ هجری) با تکیه بر نثر آفرینان برجسته این دوره، و بازخوانی نمونه‌هایی از متون نثر آن.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با گونه‌های نثر ادبی این دوره؛
۲. آشنایی با ادبای برجسته این دوره و آثار آنان.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. معرفی عصر عباسی از لحاظ سیاسی و فرهنگی؛
 ۲. وضعیت نثر در دوره عباسی؛
 ۳. کاتبان و دبیران نامور در دوره عباسی؛
 ۴. گونه‌های ادبی در حوزه نثر در دوره عباسی:
- آثار نثری ترجمه شده (ابن مقفع)؛
- نامه‌نگاری (ابن العمید، الصابی، ابو بکر خوارزمی، قاضی فاضل)؛
- خطابه و ویژگی‌های آن (ابن نباته خطیب)؛
- ادبیات داستانی و مقامات (بدیع الزمان همدانی، حریری)؛
- متون عرفانی و نیایش‌ها (کفعمی، سید بن طاووس، ابن عطاء الله اسکندرانی).
- نگارش و نقد ادبی (ابوالفرج اصفهانی، ابن قتیبه، ابو بکر صولی، ثعالبی).
۵. قرائت و تحلیل منتخبی از آثار یادشده فوق.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می شود دانشجو:

۱. پیش از کلاس، معنی کلمات و ترکیبات دشوار متن را از واژه نامه های مناسب استخراج نماید؛
۲. با مطالعه کتب تاریخ ادبیات و دیگر مآخذ، اطلاعاتی در خصوص متن مورد نظر و آفریننده آن به دست آورد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال:	۳۰ درصد
آزمون پایان نیم سال:	۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الفاخوری، ح (۱۳۸۰). تاریخ الأدب العربی. تهران: توس.
۲. البستانی، ب (۱۹۷۹م). أدباء العرب فی الأعصر العباسیه حیاتهم، آثارهم، نقد آثارهم. بیروت: دار مارون عبود.
۳. البستانی، ب (۱۹۹۰م). منتقیات أدباء العرب فی الأعصر العباسیه. بیروت: دار نظیر عبود.
۴. نظام تهرانی، ن (۱۳۷۸). نصوص من النثر والشعر منذ صدر الإسلام حتی سقوط بغداد. تهران: دانشگاه علامه طباطبائی.
۵. میرلوحی، س (۱۳۹۲). مختارات من روائع الأدب العربی فی العصر العباسی الأول. تهران: سمت.
۶. ضیف، ش (۱۹۷۳م). العصر العباسی الثانی. القاهرة. دار المعارف.
۷. البستانی، ف. أ (۱۹۹۸م). المجانی الحدیثه. قم: انتشارات ذوی القربی.
۸. آذرشب، م. ع (۱۳۸۵). تاریخ الأدب العربی فی العصر العباسی (۱). تهران: سمت.
۹. آباد، م (۱۳۸۹). تاریخ الأدب العربی فی العصر العباسی (۲). تهران: سمت.
۱۰. المقدسی، أ (۱۹۳۵م). تطور الأسالیب النثریه فی الأدب العربی. بیروت: جامعه بیروت الأميرکیه.
۱۱. عامری، ش (۱۳۸۷). مختارات من النصوص فی العصر العباسی الثانی. سمنان: دانشگاه سمنان.

عنوان درس به فارسی:		ادبیات دوره عباسی - شعر	
عنوان درس به انگلیسی:		The Literature of the Absaid period - Poetry	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒		تحلیل ادبی	
تخصصی ☒ عملی ☐		-	
اختیاری ☐ نظری - عملی ☐		-	
رساله / پایان نامه ☐		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با تاریخ ادبیات دوره عباسی (۱۳۲-۶۵۶ هجری) با تکیه بر شاعران برجسته این دوره، و بازخوانی نمونه‌هایی از سروده‌های آنان.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با گونه‌های شعر این دوره؛
۲. آشنایی با شاعران برجسته این دوره و آثار آنان.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. اشاره به دوره تاریخی عباسی (۱۳۲-۶۵۶ هـ) و بیان ویژگی‌های سیاسی، اجتماعی، ادبی و مروری بر شعر و تحول آن در این دوره؛
۲. نوآوری در شعر قدیم از جنبه‌های مختلف موضوعی مانند: غزل مذکر، زهد و پارسایی، و تجدید در اوزان و قوافی؛
۳. شرح دوره‌های تاریخ ادبیات عربی دوره عباسی: دوره الثورة التجدیدیه (۱۳۲ - ۲۳۳ هـ)، دوره نفوذ ترکی (۲۳۲-۳۳۴ هـ)، دوره آل بویه (۳۳۴-۴۴۷ هـ)، دوره سلاجقه (۴۴۷-۶۵۶ هـ)، و بیان ویژگی‌های شعری هر دوره و معرفی شاعران نامی آن؛
۴. اشاره به شاعران شیعه چون دعبل، دیک الجن، منصور النمری، سید حمیری، مهیار دیلمی، و موضوعات شعر شیعی در دفاع از اهل بیت (ع).
۵. قرائت و تحلیل منتخبی از آثار یادشده فوق.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود دانشجو:

۱. پیش از کلاس، معنی کلمات و ترکیبات دشوار متن را از واژه‌نامه‌های مناسب استخراج نماید؛

۲. با مطالعه کتب تاریخ ادبیات و دیگر مآخذ، اطلاعاتی در خصوص متن مورد نظر و آفریننده آن به دست آورد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۳۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الفاخوری، ح (۱۳۸۰). تاریخ الأدب العربی. تهران: توس.
۲. البستانی، ب (۱۹۷۹م). أدباء العرب فی الأعصر العباسیه حیاتهم، آثارهم، نقد آثارهم. بیروت: دار مارون عبود.
۳. البستانی، ب (۱۹۹۰م). منتقیات أدباء العرب فی الأعصر العباسیه. بیروت: دار نظیر عبود.
۴. نظام تهرانی، ن (۱۳۷۸). نصوص من النثر والشعر منذ صدر الإسلام حتی سقوط بغداد. تهران: دانشگاه علامه طباطبائی.
۵. میرلوحی، س (۱۳۹۲). مختارات من روائع الأدب العربی فی العصر العباسی الأول. تهران: سمت.
۶. طبیبیان، ح (۱۳۸۷). المجانی الحديثه عن مجانی الأب شیخو برگزیده و شرح. تهران: سمت.
۷. البستانی، ف. أ (۱۹۹۸م). المجانی الحديثه. قم: انتشارات ذوی القربی.
۸. آذرشب، م. ع (۱۳۸۵). تاریخ الأدب العربی فی العصر العباسی (۱). تهران: سمت.
۹. آباد، م (۱۳۸۹). تاریخ الأدب العربی فی العصر العباسی (۲). تهران: سمت.
۱۰. المقدسی، أ (۱۹۳۵م). تطور الأسالیب النثریه فی الأدب العربی. بیروت: جامعه بیروت الأميرکيه.
۱۱. عامری، ش (۱۳۸۷). مختارات من النصوص فی العصر العباسی الثاني. سمنان: دانشگاه سمنان.
۱۲. الخوری، أ (۱۹۸۹م). أمراء الشعر العربی فی العصر العباسی. بیروت: دار العلم للملایین.
۱۳. بدیوی، أ (۲۰۰۹م). روائع الشعر العباسی فی عهده الأول. بیروت: دار المعرفه.
۱۴. بدیوی، أ (۲۰۰۵م). روائع الشعر العباسی فی عهده الثاني. بیروت: دار المعرفه.
۱۵. شیبانی، س. (۱۳۸۸). مقتطفات النظم فی العصر العباسی. تهران: جهاد دانشگاهی.

عنوان درس به فارسی:		ادبیات دوره مملوکی و عثمانی	
عنوان درس به انگلیسی:		Literature of the Mamluk and Ottoman eras	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:	تحلیل ادبی	☐ پایه	☒ نظری
دروس هم نیاز:	-	☒ تخصصی	☐ عملی
حل تمرین:	-	☐ اختیاری	☐ نظری - عملی
تعداد واحد:	۲	☐ رساله / پایان نامه	
تعداد ساعت:	۳۲		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با تاریخ ادبیات و تحولات ادبی از سقوط بغداد تا سقوط ناپلئون، و بازخوانی نمونه‌هایی از متون ادبی این دوره.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با اوضاع فرهنگی، اجتماعی و علمی و ادبی دوره موسوم به فترت؛
۲. آشنایی با متون ادبی، آثار و نوآوری‌های ادیبان این دوره.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. حمله مغول، عوامل سقوط دولت عباسی؛
۲. شرح اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، دینی، و علمی و ادبی آن دوران و ارتباط جامعه و ادبیات؛
۳. ویژگی‌های شعر (ظهور بدیعیات، نظم‌الغاز و احاجی، تاریخ شعری، مدائح نبوی، استعمال الفاظ عامیانه)؛
۴. بررسی شعر شاعران معروف، مانند: الشّاب الظریف، بوصیری، ابن الوردی، صفی الدین حلی، ابن نباته، ابن حجه الحموی؛
۵. مروری بر نثر و تحول آن و اشاره به انواع نثر، مانند کتابت دیوانی، رسائل ادبی، و نثر علمی؛
۶. بررسی آثار معروف نویسندگان برجسته، مانند: قلقشندی (صبح الأعشی)، ابن خلدون (مقدمه)، نویری (نهایه الأرب)، ابن خلکان (وفیات الأعیان)، ابن بطوطه (سفرنامه)، حاجی خلیفه (کشف الظنون)، شیخ بهایی (کشکول)؛
۷. واژه‌نامه‌ها و دانش‌نامه‌های مفصل در این دوران، مانند: لسان العرب، قاموس المحيط، تاج العروس.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود دانشجو:

۱. پیش از کلاس، معنی کلمات و ترکیبات دشوار متن را از واژه‌نامه‌های مناسب استخراج نماید؛
۲. با مطالعه کتب تاریخ ادبیات و دیگر مآخذ، اطلاعاتی در خصوص متن مورد نظر و آفریننده آن به دست آورد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۳۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال: ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. امیری، ج (۱۳۸۷). تاریخ الأدب العربی فی العصرین المملوکی والعثماني. تهران: سمت.
۲. نظام تهرانی، ن (۱۳۸۰). تاریخ الأدب فی عصر الانحطاط (العصران المملوکی والعثماني). تهران: فرهیخته.
۳. نظام تهرانی، ن (۱۳۷۹). نصوص من النظم و النثر فی عصر الانحطاط. تهران: دانشگاه علامه طباطبائی.
۴. بدیوی، أ (۲۰۰۵م). روائع الشعر المملوکی. بیروت: دار المعرفه.
۵. الفاخوری، ح (۱۳۸۰). تاریخ الأدب العربی. تهران: توس.
۶. موسی باشا، ع (۱۹۸۹م). تاریخ الأدب العربی (العصر المملوکی). دمشق: دار الفكر المعاصر.
۷. بکری، أ (۲۰۰۴م). مطالعات فی الشعر المملوکی والعثماني. بیروت: دار العلم للملایین.
۸. سلام، م. ز (۱۹۷۱م). الأدب فی العصر المملوکی. القاهرة: دار المعارف.
۹. ضیف، ش (۱۹۶۶م). تاریخ الأدب العربی. القاهرة: دار المعارف.
۱۰. هیب، أ. ف (۲۰۰۴م). التصنع وروح العصر المملوکی. دمشق: اتحاد الکتاب العرب.

عنوان درس به فارسی:		ادبیات معاصر - نثر	
عنوان درس به انگلیسی:		Contemporary Literature - prose	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:	تحلیل ادبی	☐ پایه	☒ نظری
دروس هم نیاز:	-	☒ تخصصی	☐ عملی
حل تمرین:	-	☐ اختیاری	☐ نظری - عملی
تعداد واحد:	۲	☐ رساله / پایان نامه	
تعداد ساعت:	۳۲		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با تاریخ و ادبیات نثر معاصر عربی و عوامل شکل گیری آن، و آشنایی با مهم ترین آثار نثر معاصر عربی و بازخوانی و تحلیل مختصری از آثار و سبک آنان.

ب) اهداف ویژه:

۱. شناخت جریان ها و مکاتب نثر معاصر عربی؛
۲. مطالعه و بررسی انواع نثر معاصر عربی، به ویژه ادبیات داستانی (داستان، داستانک، داستان کوتاه، رمان و نمایشنامه).

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. تاریخچه نثر ادبی در ادبیات عربی از قدیم تا معاصر؛
۲. عصر نهضت و تأثیر آن بر شکل گیری و تحول در نثر معاصر؛
۳. عوامل پیدایش و تطور گونه های ادبی در این دوره؛
۴. رئالیسم و نثر معاصر عربی؛
۵. پیدایش رمان معاصر عربی و مطالعه برخی از رمان ها؛
۶. نمایشنامه و مطالعه برخی از آثار شاخص آن؛
۷. داستان کوتاه و نویسندگان این نوع ادبی.
۸. بررسی نوشته های ادبی فلسفی؛
۹. اشاره به ادبیات مقاومت و نویسندگان معروف در این زمینه؛
۱۰. قرائت نمونه هایی از آثار نویسندگان این دوره (مانند: عقاد، طه حسین، احمد امین، نجیب محفوظ، جبران خلیل جبران، میخائیل نعیمه، توفیق حکیم، غسان کنفانی، غاده سمان، طیب صالح، عبد الرحمن منیف، زکریا تامر).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می شود دانشجو:

۱. پیش از کلاس، معنی کلمات و ترکیبات دشوار متن را از واژه نامه های مناسب استخراج نماید؛
۲. با مطالعه کتب تاریخ ادبیات و دیگر مآخذ، اطلاعاتی در خصوص متن مورد نظر و آفریننده آن به دست آورد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال: ۴۰ درصد

آزمون پایان نیم سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. البحراوی، س (۲۰۰۵م). الأنواع النثرية في الأدب العربي المعاصر أجيال و ملامح. دمشق: دار نینوی.
۲. الدسوقي، ع (۲۰۰۷م). نشأه النثر الحديث وتطوره. دار الفكر العربي.
۳. الدقاق، ع (۱۹۹۷م). ملامح النثر الحديث وفنونه. بیروت: دار الأوزاعی.
۴. الیسوعی، ر. ب. ک (۱۹۹۶م). أعلام الأدب العربي المعاصر. بیروت: جامعه القديس يوسف.
۵. الراعی، ع (۲۰۱۰م). القصه القصيره في الأدب المعاصر. مصر: دار الهلال.
۶. ربيع، م. أ؛ و الحمدانی، س. أ (۲۰۰۳م). دراسات في الأدب العربي الحديث (النثر). الأردن. دار الکندی.
۷. العشماوی، م. ز (۲۰۰۰م). أعلام الأدب العربي الحديث واتجاهاتهم الفنية. الإسكندرية: دار المعرفة.
۸. میرزائی، ف؛ و طاهری نیا، ع (۱۳۹۳)؛ نصوص حیه من الأدب العربي المعاصر؛ همدان: دانشگاه بوعلی سینا.

عنوان درس به فارسی:		ادبیات معاصر - شعر	
عنوان درس به انگلیسی:		Contemporary Literature - poetry	
دروس پیش نیاز:		تحلیل ادبی	
دروس هم نیاز:		-	
حل تمرین:		-	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	
نوع درس و واحد		پایه ☐ نظری ☒	
		تخصصی ☒ عملی ☐	
		اختیاری ☐ نظری - عملی ☐	
		رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با تاریخ ادبیات و متون ادبی این دوره از آغاز دوره نهضت تاکنون، با تکیه بر شعر و آشنایی با مهم ترین آثار شعر معاصر عربی و بازخوانی و تحلیل نمونه های از آنها.

ب) اهداف ویژه:

۱. شناخت جریان ها و مکاتب شعر معاصر عربی؛
۲. مطالعه و بررسی انواع شعر معاصر عربی.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مراحل تغییر و تحول در شعر این دوره؛
۲. عوامل پیدایش و تطور گونه های شعری در این دوره (مانند: شعر تفعیله، شعر سپید)؛
۳. ادبیات مقاومت؛
۴. مکاتب و جریان های شعری این دوره در کشورهای مختلف لبنان، سوریه، عراق و مصر؛
۵. شعر حادثه و ویژگی های آن؛
۶. قرائت نمونه هایی از آثار شاعران این دوره (مانند: نازک الملائکه، بدر شاکر السیاب، نزار قبانی، ادونیس، سعاد الصباح، محمد الماغوط، یوسف الخال، سعید عقل، بلند الحیدری، می زیاده، محمود درویش، سمیح القاسم، احمد مطر، فدوی طوقان، ابراهیم طوقان، معین بسیسو).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می شود دانشجو:

۱. پیش از کلاس، معنی کلمات و ترکیبات دشوار متن را از واژه نامه های مناسب استخراج نماید؛

۲. با مطالعه کتب تاریخ ادبیات و دیگر مآخذ، اطلاعاتی در خصوص متن مورد نظر و آفریننده آن به دست آورد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۳۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

دستگاه پخش صوت و تصویر

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الیسوعی، ر. ب. ک (۱۹۹۶م). أعلام الأدب العربی المعاصر. بیروت: جامعه القديس يوسف.
۲. الفاخوری، ح (۱۹۸۶م). الجامع فی تاریخ الأدب العربی: الأدب الحديث. بیروت: دار الجیل.
۳. إسماعیل، ع (۱۹۷۵م). الشعر العربی المعاصر قضایاه وظواهره الفنيہ والمعنویہ. بیروت: دار العوده ودار الثقافه.
۴. العریض، إ (۱۹۶۲م). جوله فی الشعر العربی المعاصر. بیروت: دار العلم للملایین.
۵. العشماوی، م. ز (۲۰۰۰م). أعلام الأدب العربی الحديث واتجاهاتهم الفنيہ. الإسكندريه: دار المعرفه.
۶. بدوی، أ (۱۹۹۱م). مختارات من الشعر العربی الحديث. ترجمه یوسف بکار و غلامحسین یوسفی. تهران: اسبرک.
۷. إسماعیل، ع (۱۹۷۵م). الشعر العربی المعاصر قضایاه وظواهره الفنيہ والمعنویہ. بیروت: دار العوده ودار الثقافه.
۸. الخضراء الجیوسی، س (۱۹۹۷م). موسوعه الأدب الفلسطینی المعاصر. عمان: دار الفارس.
۹. خورشاء، ص (۱۳۸۱). مجاني الشعر العربی الحديث ومدارسه. تهران: سمت.
۱۰. معوش، س (۲۰۰۳م). شعر السجون فی الأدب العربی الحديث والمعاصر. بیروت: دار النهضه العربیه.

عنوان درس به فارسی:		زبان انگلیسی تخصصی ۱	
عنوان درس به انگلیسی:		Specialized English ۱	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	زبان عمومی	
تخصصی ☒	عملی ☐	-	
اختیاری ☐	نظری - عملی ☐	-	
رساله / پایان نامه ☐		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با متون ادبی عربی ترجمه شده به زبان انگلیسی.

ب) اهداف ویژه:

۱. شناسایی ترجمه‌های انگلیسی متون قرآن و حدیث؛
۲. شناسایی ترجمه‌های انگلیسی متون نظم و نثر عربی؛
۳. شناسایی ترجمه‌های انگلیسی داستان‌ها و نمایشنامه‌های عربی؛
۴. آشنایی با آوانگاری نام‌های خاص عربی به زبان انگلیسی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. قرائت و درک مطلب نمونه‌هایی از متون ادبی قرآن، نهج البلاغه، صحیفه سجادیه و احادیث ترجمه شده به زبان انگلیسی؛
۲. قرائت و درک مطلب نمونه‌هایی از نثر عربی ترجمه شده به زبان انگلیسی (مانند: مقامات، کلیله و دمنه، داستان کوتاه، نمایشنامه‌ها)؛
۳. قرائت و درک مطلب نمونه‌هایی از شعر عربی ترجمه شده به زبان انگلیسی (مانند: معلقات سبع، دیوان متنبی، شعر معاصر عربی).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود:

۱. شناسایی نمونه‌هایی از ترجمه انگلیسی آثار ادبی و مقایسه آنها با متن عربی و ترجمه‌های فارسی آنها به دانشجو واگذار شود.
۲. دانشجو موظف باشد متن تعیین شده را در کلاس بخواند و ترجمه کند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۵۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. القرآن الکریم و ترجمه معانیه إلى اللغة الإنجليزية (۱۴۱۷ق). ترجمه مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف. المدينة المنورة: مجمع الملك فهد.

۲. Qur'an English Translations: Ahmed, M. & Ahmed, S.; Arberry, A. J.; Irving, T. B.; Pickthall, M. M.; Saffarzadeh, T.; Sarwar, M.; Shakir, M. H.; Yusuf Ali, A.

۳. Al-Radi, A. (۲۰۰۱). The Style of Eloquence [Nahj Al Balagha]. Translator: Alaeddin Pazargadi. Tehran: Rahnama Press.

۴. Al-Sinjawli, I. M. (۱۹۹۹). The atlatl-nasib in Early Arabic poetry: a Study of the Development of the Elegiac Genre in Classical Arabic Poetry. Jordan: Yamouk University Publication.

۵. Arberry, A. J. (۲۰۰۹) The Poems of Al Mutanabbi. United Kingdom: Cambridge University Press.

۶. Arberry, A. J. (۲۰۱۸) The seven Odes. United Kingdom: Routledge.

۷. Haywood, J. (۱۹۷۱). Modern Arabic literature, ۱۸۰۰-۱۹۷۰: An Introduction with Extracts in Translation. London: Lund Humphries.

۸. Haywood, J. (۱۹۹۱). Modern Literature in the Near and Middle East ۱۸۵۰-۱۹۷۰. United Kingdom: Routledge.

۹. Jayyusi, S. K. (۱۹۷۷). Trends and Movements in Modern Arabic Poetry. Leiden: Brill.

۱۰. Kitzack, J. (۱۹۶۴). Anthology of Islamic Literature; from the Rise of Islam to Modern Times. United Kingdom: Penguin books.

۱۱. Manafi Anari, S. (۱۹۷۱). Study of Islamic Texts in English Translation. Tehran: SAMT.

۱۲. Nicholson, R. A. (۱۹۲۲). Translations of Eastern Poetry and Prose. United Kingdom: Cambridge University Press.

۱۳. Shaheen, M. (۲۰۰۲). Modern Arabic short story: Shahrazad Returns. London, New York: Palgrave Macmillan.

۱۴. The Arabian Nights, Tales from a Thousand and One Nights (۲۰۰۱). Translated By: Burton, Richard Francis. New York: The Modern Library.

عنوان درس به فارسی:		زبان انگلیسی تخصصی ۲	
عنوان درس به انگلیسی:		Specialized English ۲	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	زبان عمومی	
تخصصی ☒	عملی ☐	-	
اختیاری ☐	نظری - عملی ☐	-	
رساله / پایان نامه ☐		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی متون اصیل انگلیسی در حوزه زبان و ادبیات عربی.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با اصطلاحات و تعابیر انگلیسی در حوزه زبان و ادبیات عربی؛
۲. آشنایی با دانش نامه‌ها و دایره المعارف‌های انگلیسی در حوزه زبان و ادبیات عربی؛

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. بررسی چکیده‌های انگلیسی پایان‌نامه‌ها و مقالات مربوط به زبان و ادبیات عربی منتشر شده در مجلات؛
۲. قرائت و درک مطلب زندگی‌نامه و معرفی آثار شاعران و نویسندگان عرب به زبان انگلیسی؛
۳. قرائت و درک مطلب متون انگلیسی مربوط به زبان عربی (مانند: صرف و نحو، بلاغت، ترجمه، آموزش زبان)؛
۴. قرائت متون انگلیسی مربوط به ادبیات عربی (مانند: تاریخ ادبیات و نقد ادبی).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود دانشجوی موظف باشد متن تعیین شده را در کلاس بخواند و ترجمه کند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۵۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال: ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

۱. رخشانفر، م. (۱۳۸۱). انگلیسی برای دانشجویان رشته عربی. تهران: سمت.

۲. Versteegh, K. (Ed.) (۲۰۰۵). Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics. Leiden: Brill Academic Publishers.
۳. Nicholson, R. A. (۲۰۱۶). A Literary History of the Arabs. United Kingdom: Routledge.
۵. Haywood, J. (۱۹۷۱). Modern Arabic literature, ۱۸۰۰-۱۹۷۰: An Introduction with Extracts in Translation. London: Lund Humphries
۶. Fariq, K. A. (۱۹۷۲). History of Arabic Literature. Delhi: Vikas publication.
۷. Kitzeck, J. (۱۹۶۴). Anthology of Islamic Literature; from the Rise of Islam to Modern Times. United Kingdom: Penguin books.
۸. Shemlan, L. (۱۹۶۵). The M. E. C. A. S Grammar of Modern Literary Arabic. Beirut: Khayats.

عنوان درس به فارسی:		مبانی زبان‌شناسی	
عنوان درس به انگلیسی:		The Basics of Linguistics	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	-	دروس پیش‌نیاز:
تخصصی ☒	عملی ☐	-	دروس هم‌نیاز:
اختیاری ☐	نظری - عملی ☐	-	حل تمرین:
رساله / پایان‌نامه ☐		۲	تعداد واحد:
		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با مفاهیم بنیادین زبان‌شناسی.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با زبان‌شناسی نظری و مکاتب آن؛
۲. آشنایی با زبان‌شناسی کاربردی و حوزه‌های آن.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف زبان و زبان‌شناسی و مطالعه علمی زبان، جایگاه زبان‌شناسی در علوم انسانی، نقش‌های زبان؛
۲. تاریخ زبان شفاهی و کتبی، رابطه زبان و فکر؛
۳. ویژگی‌های زبان انسان، خانواده‌های زبانی؛
۴. شناخت صوت، آوا و واج؛
۵. گویش‌شناسی، گونه‌های زبان؛
۶. مطالعه در زمانی و هم‌زمانی زبان؛
۷. آشنایی با صرف، نحو، و معنی‌شناسی؛
۸. کاربردشناسی زبان، زبان‌شناسی نظری و کاربردی؛
۹. شاخه‌های بینارشته‌ای زبان‌شناسی (جامعه‌شناسی زبان، روان‌شناسی زبان)؛
۱۰. انواع زبان‌شناسی (زبان‌شناسی تاریخی).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

با توجه به حجم مباحث نظری، انجام پایانی آزمونک (کوئیز) در طول نیم‌سال توصیه می‌شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

آزمونک‌ها یا آزمون میان دوره در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. اُدهم، س (۱۹۹۳م). فلسفه اللغة. بیروت: المؤسسة الجامعية للدراسات والنشر والتوزيع.
۲. زکریا، م (۱۹۸۶م). الألسنيه التوليديه والتحويلية. بیروت: المؤسسة الجامعية للدراسات والنشر والتوزيع.
۳. زکریا، م (۱۹۹۲م). بحوث ألسنيه عربيه. بیروت: المؤسسة الجامعية للدراسات والنشر والتوزيع.
۴. السامرائی، إ (۱۹۸۷م). فقه اللغة المقارن. بیروت: دار العلم للملايين.
۵. فاخوری، ع (۱۹۸۸م). اللسانیه التولیدیه والتحویلیه. بیروت: دار الطلیعه.
۶. قدور، ا. م (۱۹۹۶م). مبادئ اللسانیات. بیروت: دار الفكر المعاصر.
۷. یول، ج (۱۳۸۸). نگاهی به زبان: یک بررسی زبان‌شناختی. ترجمه: نسرین حیدری. تهران: سمت.
۸. فالک، ج (۱۳۷۲). زبان‌شناسی و زبان: بررسی مفاهیم بنیادی زبان‌شناسی. ترجمه: خسرو غلامعلی‌زاده. مشهد: آستان قدس رضوی.
۹. ضیاء حسینی، م (۱۳۸۸). مبانی زبان‌شناسی برای دانشجویان زبان‌شناسی، مترجمی و آموزش زبان. تهران: رهنما.

عنوان درس به فارسی:		زبان‌شناسی عربی	
عنوان درس به انگلیسی:		Arabic Linguistics	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒		مبانی زبان‌شناسی	
تخصصی ☒ عملی ☐		-	
اختیاری ☐ نظری - عملی ☐		-	
رساله / پایان‌نامه ☐		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مطالعات زبانی در جهان اسلام.

ب) اهداف ویژه:

۱. توجه به تاریخ مطالعه علمی زبان عربی؛
۲. توجه به دستاوردهای مطالعه علمی زبان عربی؛
۳. تفاوت‌های اساسی فقه اللغة کلاسیک عربی با مبانی زبان‌شناسی نوین؛
۴. توجه به ویژگی‌های زبان‌شناختی زبان عربی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تفاوت فقه اللغة و علم اللغة؛
۲. منشأ پیدایش زبان عربی و شکل‌گیری زبان فصیح؛
۳. ویژگی‌های زبان‌های سامی و جایگاه زبان عربی در بین آنها؛
۴. زبان عربی فصیح و لهجه‌ها؛
۵. کوشش‌های دانشمندان اسلامی در مطالعات زبانی و مقایسه آن با دستاوردهای زبان‌شناسی در غرب؛
۶. کوشش‌های مستشرقان در مطالعه علمی زبان عربی
۷. آواشناسی و واج‌شناسی زبان عربی؛
۸. واژه‌شناسی (آشنایی با فرایندهای اشتقاق، ترکیب، تعریب و ...)
۹. مطالعات نحوی دانشمندان اسلامی؛
۱۰. اصول معنی‌شناسی زبان عربی (انواع معنی و فرایندهای دگرگونی معنی، بافت، میدان‌های معنایی و روابط معنایی: مترادف، اشتراک لفظی، تضاد).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

انجام تمرین‌هایی در آواشناسی و واژه‌شناسی و معنی‌شناسی.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۳۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. عبد التواب، ر (۱۹۹۹م). فصول فی فقه العربیه. القاهرة: مکتبه الخانجی.
۲. عبد التواب، ر (۱۳۶۷). مباحثی در فقه اللغه و زبان‌شناسی عربی. ترجمه: حمیدرضا شیخی. مشهد: آستان قدس رضوی.
۳. حجازی، م. ف (۱۳۷۹). زبان‌شناسی عربی. ترجمه: سیدحسین سیدی. تهران - مشهد: سمت - انتشارات آستان قدس رضوی.
۴. وافی، ع (۲۰۰۴م). فقه اللغه. القاهرة: دار نهضه مصر.
۵. وافی، ع (۱۹۹۱م). علم اللغه. القاهرة: دار نهضه مصر.
۶. عبد الدایم، م. ع (۲۰۰۶م). النظریه اللغویه فی التراث العربی. القاهرة: دار السلام.
۷. المبارک. م (۱۹۸۱). فقه اللغه و خصائص العربیه. بیروت: دار الفکر.

روش‌های تدریس زبان و ادبیات عربی		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
☒ نظری	☐ پایه	دروس پیش نیاز:
☐ عملی	☒ تخصصی	دروس هم نیاز:
☐ نظری - عملی	☐ اختیاری	حل تمرین:
☐ رساله / پایان نامه		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

۱. آشنایی با علم زبان‌شناسی کاربردی و مفاهیم مرتبط با آن؛
۲. آشنایی با روش‌های آموزش زبان عربی در مدارس و دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش زبان.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با فرایند آموزش و یادگیری زبان خارجی؛
۲. آشنایی با شیوه‌های نوین آموزش گروهی و ارتباطی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف یادگیری و بررسی دیدگاه‌های مربوط به یادگیری؛
۲. نگارش طرح درس؛
۳. شیوه‌های نوین تدریس در کلاس درسی و راهبردهای یادگیری؛
۴. شیوه‌های ارتباط گروهی و تدریس خلاقانه در کلاس درس؛
۵. سنجش و ارزیابی، آزمون‌شناسی و آزمون‌سازی؛
۶. مروری بر روش‌های کنونی آموزش زبان عربی به غیر عربی‌زبانان؛
۷. بررسی نگرش‌ها و روش‌های موجود در خصوص آموزش ساختار نحوی و دستور زبان عربی؛
۸. شیوه‌های آموزش مهارت‌های زبانی و ترجمه؛
۹. شیوه‌های آموزش ادبیات؛
۱۰. نقد و ارزیابی کتب درسی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

مطالب نظری متناسب با سرفصل به صورت تئوری در حدود ۱۰ جلسه توسط استاد با ارائه شواهدی از منابع و روش‌های تدریس عربی در کلاس ارائه گردد. در جلسات باقیمانده، دانشجویان به اجرای عملی روش‌های مطرح شده در کلاس درس می‌پردازند و فراگیران با نظارت استاد به نقاط قوت و ضعف تدریس خود واقف می‌شوند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۵۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال: ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. زایر، س. ع؛ و ترکی، د. س (۲۰۱۵م). اتجاهات حديثة في تدريس اللغة العربية. بغداد: دار المنهجية.
۲. العصيلي، ع (۱۴۲۲ق). أساسيات تعليم اللغة العربية للناطقين بلغات أخرى. مكة المكرمة: جامعة أم القرى.
۳. طعيمة، ر. أ (۱۹۸۶م). المرجع في تعليم اللغة العربية للناطقين بلغات أخرى. الجزء الثاني. مكة المكرمة: جامعة أم القرى.
۴. الراجحي، ع (۱۴۲۴ق). علم اللغة التطبيقي وتعليم اللغة العربية. بيروت: دار النهضة العربية.
۵. الس، ت؛ و همكاران. (۱۳۷۲). زبان‌شناسی کاربردی (یادگیری و آموزش زبان‌های خارجی). ترجمه: محمود الیاسی. مشهد: آستان قدس رضوی.
۶. الصميلي، ی (۲۰۰۲م). اللغة العربية وطرق تدريسها، نظرية وتطبيقاً. بيروت: المكتبة العصرية.
۷. براون، ا. د (۱۳۸۶). اصول یادگیری و تدریس زبان. ترجمه: منصور فهمیم. تهران: رهنما.

روش تحقیق و مآخذشناسی		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒	پایه ☐	-
عملی ☐	تخصصی ☒	-
نظری - عملی ☐	اختیاری ☐	-
رساله / پایان نامه ☐		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با روش‌ها و منابع تحقیق در زبان و ادبیات عربی.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با اصول نگارش تحقیق علمی؛
۲. شناسایی منابع معتبر در حوزه‌های گوناگون زبان و ادبیات عربی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. ویژگی‌های پژوهش و پژوهشگر و اخلاق پژوهش؛
۲. اصول انتخاب موضوع و نام‌گذاری؛
۳. اهداف و روش‌های مختلف تحقیق در مباحث علمی و ادبی؛
۴. شناسایی و دسترسی به منابع معتبر و انواع مجلات و مقالات مرتبط با حوزه پژوهش؛
۵. آشنایی با ساختار و مراحل تحقیق و چگونگی نگارش یک مقاله و نحوه سامان‌دهی بخش‌های آن (چکیده، واژگان کلیدی، مقدمه، داده‌ها و تحلیل، نتایج، کتاب‌نامه)؛
۶. روش‌های جمع‌آوری اطلاعات، شامل: مشاهده، مصاحبه، پرسشنامه و یادداشت‌برداری از منابع؛
۷. اصول چکیده‌نویسی، نگارش کار جنبی کلاسی، گزارش علمی، و ...؛
۸. آشنایی با نظام‌های ارجاع و استناد و نگارش پاورقی‌ها و فهرست منابع؛
۹. روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌های آماری؛
۱۰. آشنایی با روش‌های تصحیح نسخ خطی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. دانشجو محور بودن؛

۲. معرفی نمونه‌هایی از مقالات علمی - ادبی برای خواندن و گزارش دادن دانشجویان؛

۳. انجام تمرین‌های هفتگی و بررسی دقیق آن؛

۴. ارائه تحقیق متناسب با سرفصل.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۵۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

دسترسی به رایانه و اینترنت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. وهیب الجبوری، ی (۱۹۹۳م). منهج البحث و تحقیق النصوص. بیروت: دار العرب الإسلامی.

۲. فاتحی نژاد، ع (۱۳۷۷). أمهات المصادر العربیه (فی الشعر والأدب واللغة والنحو والتاریخ والجغرافیا). تهران: سمت.

۳. حافظ‌نیا، م (۱۳۹۳). مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی. تهران: سمت.

۴. فضل‌الله، م (۱۹۹۸م). أصول كتابه البحث وقواعد التحقیق. بیروت: دار الطلیعه.

۵. مشکین‌فام، ب (۱۳۸۴). البحث الأدبی مناهجه و مصادره. تهران: سمت.

۶. صینی، س. ا (۱۴۱۴ق). قواعد أساسیه فی البحث العلمی، جامعه المدینه، المدینه المنوره.

۷. شلبی، ا (۱۹۷۴م). کیف تکتب بحثا أو رساله. القاهره: مکتبه النهضه المصریه.

۸. عمیره، ع (۱۹۸۶م). أضواء علی البحث والمصادر. بیروت: دار الجیل.

لهجه‌های عربی		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
پایه ☐	نظری ☒	آزمایشگاه ۳ و گفت و شنود ۴
تخصصی ☐	عملی ☐	-
اختیاری ☒	نظری - عملی ☐	-
رساله / پایان‌نامه ☐		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با لهجه‌های مختلف گویشوران عربی به منظور تسهیل در تعامل با مردمان کشورهای عربی.

ب) اهداف ویژه:

۱. بازشناسی زبان فصیح از گویش‌ها و لهجه‌های گوناگون؛
۲. تشخیص لهجه مردم هر کشور عربی از کشور دیگر.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. نقش لایه‌های صوتی در شکل‌گیری ماهیت زبان؛
۲. دلایل تنوع زبان‌ها و لهجه‌ها؛
۳. تفاوت لهجه و گویش در زبان‌های مختلف؛
۴. عربی منطوق، عربی مکتوب؛
۵. دسته‌بندی چهارگانه لهجه‌های عربی معاصر (شامی، لهجه‌های منطقه خلیج فارس، شرق آفریقا، غرب آفریقا) و بیان وزن هر یک در تعاملات فرهنگی، اجتماعی جهان عرب و تولیدات فرهنگی آنها (شعر، داستان، نمایشنامه، فیلم)؛
۶. تفاوت‌های آوایی، صرفی، نحوی، و معنایی دسته‌های چهارگانه بالا؛
۷. آموزش دست کم یک لهجه رایج زبان عربی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش لهجه بر اساس شیوه‌های نوین ارتباطی با قرار دادن فراگیر در موقعیت بازسازی شده.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال: ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

استفاده از نوارها و لوح‌های فشرده موجود در این زمینه.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. أنیس، إ (۱۹۶۵م). فی اللهجات العربیه. القاهره: مکتبه الأنجلو المصریه.
۲. فکری، م (۲۰۰۹م). شذی الحیاه التعرف إلى العامیه العربیه. تهران: معهد ایران للغات.
۳. سیبرو، س (۱۹۹۹م). قاموس اللهجه العامیه المصریه. بیروت: مکتبه لبنان ناشرون.
۴. هلال، ع (۱۹۹۳م). اللهجات العربیه نشأه و تطورا. القاهره: مکتبه وهبه.
۵. العامری، ش؛ و ضیغمی، ع (۱۳۹۳). همراه شما در عراق (معکم فی العراق). سمنان: بوستان اندیشه.
۶. الخالصی، ی (۱۳۹۷). آموزش لهجه عراقی. مترجمان: عدنان طهماسبی، سعداللّه همایونی، نجمه محیایی. تهران: دانشگاه تهران.
۷. تقوایی، ح؛ و مهدیان، ف (۱۳۹۳). آموزش گفتاری سوریه و لبنان با روش تطبیقی فصیح و عامیانه. تهران: سازمان حج و زیارت.

عنوان درس به فارسی:		آشنایی با زبان‌های سامی	
عنوان درس به انگلیسی:		Introduction to The Semitic Languages	
نوع درس و واحد			
پایه	☐	مبانی زبان‌شناسی	نظری ☒
تخصصی	☐	-	عملی ☐
اختیاری	☒	-	نظری - عملی ☐
رساله / پایان‌نامه		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

۱. آشنایی با تاریخ زبان‌های سامی و چگونگی پیدایش و تحول آنها؛
۲. شناخت وجوه مشترک در زبان‌های سامی: آواها، واژه‌ها، ساخت‌های صرفی و ساختارهای نحوی.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی عمومی با تاریخ پیدایش مهم‌ترین زبان‌های سامی (اگدی، امهری، عبری، آرامی، سریانی، عربی) و چگونگی پیدایش و تحول آنها؛
۲. توانایی قرائت و تحلیل متون یکی از زبان‌های عبری، آرامی و سریانی در سطح عمومی (توانایی در درست‌خوانی واژه‌ها، تشخیص ساخت‌های صرفی و ساختارهای نحوی، یافتن معانی واژه‌ها در معاجم لغوی)؛
۳. شناخت وجوه مشترک لغوی، صرفی و نحوی میان زبان عربی و یکی از زبان‌های عبری، آرامی، و سریانی؛
۴. کسب توانایی در به‌کارگیری روش مطالعات تطبیقی در توصیف‌ها و تحلیل‌های زبان‌شناختی از زبان عربی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. زبان سامی نخستین (Proto-Semitic) و منشأ پیدایش آن بر اساس روایت‌های تاریخی/اسطوره‌ای کتاب مقدس؛
۲. حوزه‌های جغرافیایی هریک از زبان سامی یا مهم‌ترین آنها (اگدی، امهری، عبری، آرامی، سریانی، عربی)؛
۳. تاریخ پیدایش مهم‌ترین زبان‌های سامی: اگدی، امهری، عبری، آرامی، سریانی، عربی؛
۴. ویژگی‌های زبانی زبان‌های اگدی، امهری، عبری، آرامی، سریانی، عربی به طور عمومی؛
۵. ویژگی‌های زبانی یکی از زبان‌های عبری، آرامی، سریانی به طور تفصیلی؛
۶. معرفی واژه‌نامه‌های یکی از زبان‌های عبری، آرامی، سریانی و چگونگی کار با آنها؛
۷. قرائت چند متن انتخابی از یکی از زبان‌های عبری، آرامی، و سریانی، و تحلیل زبانی آنها (معنی واژه‌ها، ساخت‌های صرفی، ساختارهای نحوی)

۸. مطالعه تطبیقی یکی از زبان‌های عبری، آرامی، و سریانی با زبان عربی (بررسی ویژگی‌های مشترک و مختصّ زبانی هریک از زبان‌های یادشده)
۹. بررسی خاستگاه واژه‌های معرب و دخیل زبان عربی؛
۱۰. ریشه‌یابی چند واژه معرب یا دخیل قرآنی در زبان‌های عبری، آرامی، سریانی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. افزون بر جزوه درسی، از فایل‌های صوتی و تصویری دست‌یاب در محیط اینترنت استفاده شود؛
۲. در طول ترم، مقاله‌ها و کتاب‌های مفید به دانشجویان معرفی شود تا بتوانند از آنها الگوبرداری کنند؛
۳. بر مهارت متن‌خوانی و درک مطلب (Reading & Comprehension) تکیه شود و از کار بر روی مکالمه (Speaking) اجتناب شود؛
۴. بخشی از نمره پایانی بر اساس کار کلاسی و تحقیق تعیین شود؛
۵. بخشی از ارزیابی دانشجو به وسیله آزمون شفاهی انجام شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

سیستم پخش صوت و تصویر

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. ولفسون، ا. (۱۹۲۹م). تاریخ اللغات السامیه. مصر: مطبعة الاعتماد.
۲. مشکور، م (۱۳۵۷). فرهنگ تطبیقی عربی با زبان‌های سامی و ایرانی. تهران: بنیاد فرهنگ ایران.
۳. السامرائی، ا. (۱۴۰۵ق). دراسات فی اللغتين السریانیة والعربیة ابراهیم السامرائی. بیروت: دار الجیل.
۴. بروکلیمان، ک (۱۳۹۷ق). فقه اللغات السامیه. ترجمه عن الآلمانیة: رمضان عبد التواب. القاهرة: جامعه عین شمس.
۵. جفری، آ (۱۳۹۵). واژه‌های دخیل در قرآن مجید. ترجمه: فریدون بدره‌ای. مشهد: توس.
۶. Moscati, S. & others (۱۹۸۰). *An Introduction to the Comparative Grammar of the Semitic Languages*. Wiesbaden: Otto Harrassowitz.
۷. Benner, J. A. (۲۰۰۷). *Learn to Read Biblical Hebrew*. Virtualbookworm.com, Publishing Inc.

عنوان درس به فارسی:		اعراب قرآن و حدیث	
عنوان درس به انگلیسی:		I'rab of the Quran and the Hadith	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	صرف و نحو	
تخصصی ☐	عملی ☐	-	
اختیاری ☒	نظری - عملی ☐	-	
رساله / پایان نامه ☐		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با وجوه صرفی و نحوی آیات و روایات و مهارت‌افزایی در تجزیه و ترکیب قرآن و حدیث.

ب) اهداف ویژه:

۱. کاربرست آموخته‌های لغوی، صرفی و نحوی در درست‌خوانی و دریافت درست ساختار نحوی و معانی آیات و روایات؛
۲. توجه به تغییر معنی بر اثر تغییر تحلیل نحوی آیات و روایات.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. شناخت علم اعراب قرآن و حدیث، پیشینه، منابع و مؤلفان، و کاربرد و اهداف آن؛
۲. ویژگی‌های لغوی، صرفی و اشتقاقی واژگان قرآن همراه با تجزیه نمونه‌هایی از کلمات قرآن و حدیث شامل: نوع اسم و فعل و حرف، مشتق و جامد، مجرد و مزید، و متصرف و غیر متصرف، معلوم و مجهول، متعدی و لازم، معرب و مبني، منصرف و غیر منصرف؛
۳. تشخیص وزن و حروف اصلی و زائد کلمه؛
۴. نقش اعرابی کلمات، نوع اعراب و علامت اعراب؛
۵. نقش اعرابی جمله‌ها و شبه جمله‌ها.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. تکیه بر اعراب کلمات و جملاتی که بی‌توجهی یا اشتباه در آن، به تغییر محسوس معنی منجر می‌شود.
۲. تکلیف درسی و کار جنبی الزامی است.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. صافی، م (۱۹۸۶م). الجدول فی إعراب القرآن و صرفه. بیروت: دار الرشید.
۲. درویش، م (۱۹۸۸م). إعراب القرآن الکریم و بیانه. بیروت: دار ابن کثیر.
۳. الطنطاوی، م (۱۹۹۵م). معجم إعراب ألفاظ القرآن الکریم. راجعه الشيخ محمد فهیم أبو بیّه. بیروت: مکتبه لبنان ناشرون.
۴. السیوطی، ج (۱۴۱۴ق). عقود الزبرجد فی إعراب الحديث النبوی. تحقیق: سلمان القضاء. بیروت: دار الجیل.

عنوان درس به فارسی:		تحلیل زبانی و ادبی متون حدیث و ادعیه	
عنوان درس به انگلیسی:		Linguistic and literary analysis of the texts of Hadith and Prayers	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒		تحلیل ادبی	
تخصصی ☐ عملی ☐		-	
اختیاری ☒ نظری - عملی ☐		-	
رساله / پایان نامه ☐		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با ابعاد لغوی، معنایی و ادبی متون حدیث و نیایش‌های منسوب به پیشوایان دین، و کسب توانایی در فهم و تحلیل آنها.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با سبک ویژه دعا‌های اهل بیت (ع)؛
۲. آشنایی با تحلیل نحوی و بلاغی و زیبایی‌های ادبی متون حدیث و ادعیه.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مباحث مقدماتی در شناخت حدیث و ادعیه و جایگاه آنها در زبان و ادبیات عربی، کتاب‌شناسی توصیفی شروح و ترجمه‌های آن (در حد اکثر دو جلسه).
۲. بازخوانی نمونه‌هایی از خطب، رسائل، مناجات‌ها، دعاها و روایات با تکیه بر:
 - واژه‌شناسی و مباحث لغوی و صرفی؛
 - اعراب متن و مباحث نحوی؛
 - معنی‌شناسی و مباحث علم معانی؛
 - صور خیال و مباحث علم بیان؛
 - زیبایی‌شناسی و مباحث علم بدیع؛
 - تحلیل ادبی متن.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود دانشجو:

۱. پیش از کلاس، معنی کلمات و ترکیبات دشوار متن را از واژه‌نامه‌های مناسب استخراج نماید؛

۲. با مطالعه شروح حدیث و ادعیه و دیگر مآخذ، اطلاعاتی در خصوص متن مورد نظر به دست آورد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۳۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. صحیفه کامله سجادیه. (۱۳۹۵). ترجمه: حسین استادولی. قم: الهادی.
۲. حکیمی، م؛ و دیگران (۱۳۹۴). الحیاء. قم: دلیل ما.
۳. پاینده، ا (۱۴۱۵ق). نهج الفصاحه. تحقیق و ترجمه: جعفر دلشاد و نصرالله شاملی. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
۴. القيومی الأصفهانی، ج (۱۴۱۸ق). موسوعه الادعیه. ۶ ج. مشهد: مجمع البحوث الإسلامیه.
۵. احمدی میانجی، ع (۱۴۲۶ق). مکاتیب الأئمه (علیهم السلام). تحقیق: مجتبی فرجی. قم: دار الحدیث.
۶. معصومی، م (۱۳۸۵). المواقف النقدیه الأدبیه للأئمه المعصومین علیهم السلام. قم: زائر.
۷. باستان، خ (۱۳۹۰). دراسات نقدیه فی الأدب الإسلامی. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
۸. الواعظی، ع (۱۹۸۴م). أشعه من بلاغه الإمام الصادق علیه السلام. تهران: دار الهدایه.

عنوان درس به فارسی:		ادبیات عربی در ایران	
عنوان درس به انگلیسی:		Arabic literature in Iran	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	تحلیل ادبی	
تخصصی ☐	عملی ☐	-	
اختیاری ☒	نظری - عملی ☐	-	
رساله / پایان نامه ☐		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با تاریخ ادبیات عربی در میان فارسی‌زبانان و بازخوانی نمونه‌هایی از متون ادبی آنان.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با اوضاع فرهنگی، اجتماعی و علمی و ادبی فارسی‌زبانان دارای آثار ادبی به زبان عربی در بلاد عرب و قُرس؛
۲. آشنایی با عربیات فارسی‌زبانان.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. شکوفایی و گسترش زبان و ادبیات عربی در ایران؛
۲. شعر عربی در ایران؛
۳. مشهورترین شاعران عربی‌سرای ایرانی (زیاد اعجم، اسماعیل بن یسار، بشار بن برد، ابونواس، قاضی جرجانی، عضدالدوله دیلمی، ابوالفتح بستی، مهیار دیلمی، ابیوردی، طغرانی، ارجانی)؛
۴. نثر عربی در ایران؛
۵. مشهورترین نویسندگان عربی‌نویس ایرانی (عبد الحمید کاتب، ابن مقفع، محمد بن جریر طبری، ابوالفرج اصفهانی، راغب اصفهانی)؛
۶. مشهورترین ایرانیانی که در نظم و نثر عربی سرآمد بوده‌اند (سهل بن هارون، ابوالفضل بن عمید، ابوبکر خوارزمی، صاحب بن عباد، ابوهلال عسکری، بدیع الزمان همدانی، قابوس بن وشمگیر، ثعالبی نیشابوری، باخرزی، زمخشری، رشیدالدین وطواط، قاضی نظام‌الدین اصفهانی).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود دانشجوی:

۱. پیش از کلاس، معنی کلمات و ترکیبات دشوار متن را از واژه‌نامه‌های مناسب استخراج نماید؛
۲. با مطالعه شروح حدیث و ادعیه و دیگر مآخذ، اطلاعاتی در خصوص متن مورد نظر به دست آورد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال:	۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال:	۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. ایروانی‌زاده، ع؛ و شاملی، ن (۱۳۹۳). الأدب العربی والإیرانیون (من بدایه الفتح الإسلامی إلى سقوط بغداد). تهران: سمت.
۲. آل قیس، ق (۱۳۶۳). الإیرانیون والأدب العربی. تهران: وزارة الثقافة والتعليم العالی، مؤسسه البحوث والتحقیقات الثقافیه.
۳. الطاهر، ع. ج (۱۹۸۵م). الشعر العربی فی العراق و فی بلاد العجم. بیروت: دار الرائد العربی.
۴. مصطفوی‌نیا، م (۱۳۸۲). نصوص من النثر والنظم العربی فی ایران. قم: رازیان.

عنوان درس به فارسی:		ادبیات اندلس	
عنوان درس به انگلیسی:		The Literature of al-Andalus	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	تحلیل ادبی	
تخصصی ☐	عملی ☐	-	
اختیاری ☒	نظری - عملی ☐	-	
رساله / پایان نامه ☐		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با چگونگی پیدایش و تحول زبان و ادبیات عربی در اندلس و بازخوانی نمونه‌هایی از متون ادبی اندلسی.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با اوضاع فرهنگی، اجتماعی و علمی و ادبی عرب در اندلس و کشورهای مجاور؛
۲. آشنایی با آثار ادبی اندلسیان.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. فتح اندلس و اوضاع سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی اندلس؛
۲. دوره‌های مختلف تاریخی حکومت مسلمانان در اندلس و شاعران و نویسندگان مشهور آن دوره‌ها و قرائت نمونه آثار آنان: حکومت بنی امیه (ابن هانی، ابن دراج، ابن عبد ربّه)، ملوک الطوائف (ابن زیدون، ابن شهید)، دولت مرابطین (ابن خفاجه، ابن رشیق قیروانی، ابن طفیل)، دولت موحدین (ابن سهل، ابن جبیر)، دولت بنی احمر (ابن خلدون و ابن بطوطه)؛
۳. انواع ادبی و ویژگی‌های شعر اندلسی و مراحل مختلف آن (تقلید، تحریر، تجدید)؛
۴. موشحات (تعریف، خاستگاه، ساختار، اغراض و ویژگی‌های آن، معروف‌ترین سرایندهگان موشحات: ابن عباده قزاز، لسان الدین بن خطیب، اثر موشحات در شکل‌گیری ازجال)؛
۵. مروری بر نثر و تحول آن و اشاره به انواع نثر مانند خطابه، ترسل، و تصنیف.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود دانشجو:

۱. پیش از کلاس، معنی کلمات و ترکیبات دشوار متن را از واژه‌نامه‌های مناسب استخراج نماید؛
۲. با مطالعه کتب تاریخ ادبیات و دیگر مآخذ، اطلاعاتی در خصوص متن مورد نظر و آفریننده آن به دست آورد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۳۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الخفاجی، ع (۱۹۹۲م). الأدب الأندلسی؛ التطور والتجديد. بیروت: دار الجیل.
۲. آذرشب، م. ع (۱۳۸۷). الأدب العربی فی الأندلس تاریخ ونصوص. تهران: سمت.
۳. الركابی، ج (۱۹۶۰م). فی الأدب الأندلسی. القاهرة: دار المعارف بمصر.
۴. الفاخوری، ح (۱۳۸۰). تاریخ الأدب العربی. تهران: توس.
۵. عتیق، ع (۱۹۷۶م). الأدب العربی فی الأندلس. بیروت: دار النهضة العربیه.

ادبیات داستانی		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
☒ نظری	☐ پایه	تحلیل ادبی
☐ عملی	☐ تخصصی	-
☐ نظری - عملی	☒ اختیاری	-
☐ رساله / پایان نامه		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با تاریخچه و دیدگاه‌های معاصر در ادبیات داستانی و تحلیل و بررسی انواع داستان.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با عناصر داستان؛
۲. دریافت لذت بخش ادب داستانی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تاریخچه ادبیات داستانی (در غرب، ایران و ادبیات عربی)؛
۲. انواع ادبیات داستانی (داستانک، داستان کوتاه، رمان و ...)
۳. نظریه‌های رمان و مکاتب ادبیات داستانی؛
۴. عناصر ادبیات داستانی؛
۵. تکنیک‌های ادبیات داستانی؛
۶. تأثیر سینما بر ادبیات داستانی و بالعکس؛
۷. تأثیر ادبیات داستانی غرب بر ادبیات داستانی فارسی و عربی؛
۸. بررسی جایگاه ادبیات داستانی در ادبیات فارسی و عربی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. پیشنهاد می‌شود دانشجو:
 - پیش از کلاس، معنی کلمات و ترکیبات دشوار داستان معرفی شده را از واژه‌نامه‌های مناسب استخراج نماید؛
 - با مطالعه کتب تاریخ ادبیات و دیگر مآخذ، اطلاعاتی در خصوص متن مورد نظر و آفریننده آن به دست آورد.

۲. به هنگام بررسی آثار داستانی می‌توان به کمک دانشجویان و با مشارکت دادن آنان به صورت فردی و جمعی، از قابلیت‌های نمایشی این آثار استفاده کرد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. خلف الله، أ (۱۹۹۹م). الفن القصصی فی القرآن الکریم. ط ۴. بیروت: مؤسسه الانتشار العربی.
۲. أحمد، إ. ه (۲۰۰۸م). مصادر نقد الروایه فی الأدب العربی الحدیث. بیروت: الدراسات والبحوث الإنسانیة والاجتماعیة.
۳. دراج، ف (۱۹۹۹م). نظریه الروایه والروایه العربیة. بیروت: المركز الثقافی.
۴. دیوید، ل (۱۳۸۶). نظریه‌های رمان. ترجمه حسن پاینده. تهران: نیلوفر.

ادبیات کودک		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒	پایه ☐	تحلیل ادبی
عملی ☐	تخصصی ☐	-
نظری - عملی ☐	اختیاری ☒	-
رساله / پایان نامه ☐		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با تاریخچه و دیدگاه‌های معاصر در حوزه ادبیات کودک و نوجوان در ادبیات عربی و بررسی تحلیلی نمونه‌هایی از آن.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با شاخص‌های ادبیات کودک؛
۲. آشنایی با نقد ادبیات کودک.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تعریف و ماهیت ادبیات کودک؛
۲. بینارشته‌ای بودن ادبیات کودک (رابطه ادبیات کودک با فلسفه، علوم تربیتی، جامعه‌شناسی، و ...)
۳. تاریخچه ادبیات کودک در ادبیات عربی و ادبیات جهان؛
۴. ادبیات کودک و زیبایی‌شناسی؛
۵. گونه‌های ادبیات کودک: ادبیات سنتی (افسانه‌ها)، ادبیات مدرن، پسامدرن؛
۶. داستان فانتزی کودکان؛
۷. شعر کودک.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود دانشجوی پیش از کلاس، تحلیل خود را از نمونه‌های معرفی شده ادبیات کودک آماده ارائه کند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۳۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال: ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. عبدالفتاح، أ (۲۰۰۰م). أدب الأطفال في العالم المعاصر. سودان: الدار العربيه للكتاب.
۲. أبوهيف، ع (۲۰۰۱م). أدب الأطفال نظريا وتطبيقا. ط ۲. دمشق: اتحاد كتاب العرب.
۳. الحديدي، ع (۲۰۱۰م). في أدب الأطفال، القاهرة: مكتبة الأنجلو المصرية.
۴. محمدی، م؛ و قایینی، ز (۱۳۸۳). تاریخ ادبیات کودکان در ایران. تهران: نشر چیستا.
۵. پولادی، ک (۱۳۸۴). بنیادهای ادبیات کودک. تهران: کانون پرورش فکری کودک و نوجوان.
۶. نورتون، د؛ و نورتون، س (۱۳۸۷). شناخت ادبیات کودکان: گونه‌ها و کاربردها از روزن چشم کودک. ترجمه منصوره راعی و دیگران. تهران: نشر قلمرو.

عنوان درس به فارسی:		متون نظم و نثر فارسی	
عنوان درس به انگلیسی:		Persian Poetry and Prose Texts	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	فارسی عمومی و تحلیل ادبی	
تخصصی ☐	عملی ☐	-	
اختیاری ☒	نظری - عملی ☐	-	
رساله / پایان نامه ☐		۲	
		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

مهارت‌افزایی در شناخت انواع متون نظم و نثر فارسی دوره‌های مختلف.

ب) اهداف ویژه:

۱. شناسایی هدفمند متون زبان و ادب فارسی با توجه به داد و ستدهای میان آن با زبان و ادبیات عربی؛
۲. دریافت لذت‌بخش ادب فارسی به عنوان مقدمه‌ای بر دریافت لذت‌بخش ادبیات جهان.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. گزیده‌هایی از شعر و نثر دوره‌های سامانی، غزنوی؛
۲. گزیده‌هایی از شعر و نثر قرن هفتم و هشتم هجری؛
۳. گزیده‌هایی از شعر و نثر دوره صفویه؛
۴. گزیده‌هایی از شعر و نثر دوره بازگشت؛
۵. گزیده‌هایی از شعر و نثر دوره پایداری تا انقلاب اسلامی؛
۶. ادبیات دفاع مقدس.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پیشنهاد می‌شود دانشجو:

۱. پیش از کلاس، معنی کلمات و ترکیبات دشوار متن را از واژه‌نامه‌های مناسب استخراج نماید؛
۲. با مطالعه کتب تاریخ ادبیات و دیگر مآخذ، اطلاعاتی در خصوص متن مورد نظر و آفریننده آن به دست آورد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. حمیدی، م (۱۳۶۶). بهشت سخن. تهران: پاژند.
۲. سعدی، م (۱۳۶۸). گلستان سعدی. تصحیح و توضیح غلامحسین یوسفی. تهران: خوارزمی.
۳. کشاورز، ک (۱۳۷۱). هزار سال نثر فارسی. تهران: انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی.
۴. صیادکوه، ا. و همکاران (۱۳۸۴). سخن شیرین پارسی. تهران: سمت.
۵. منشی، ن (۱۳۹۱). ترجمه کلیل و دمنه. تصحیح مجتبی مینوی. تهران: دانشگاه تهران.
۶. بیهقی، م (۱۳۹۴). تاریخ بیهقی. تصحیح محمدجعفر یاحقی و مهدی سیدی. ج ۲. چ ۵. تهران: سخن.
۷. منتخباتی از شاهنامه، مثنوی، شعر رودکی، حافظ، سعدی، نظامی، عطار، منوچهری، جامی، و شعر معاصر.

ادبیات تطبیقی		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒	پایه ☐	تحلیل ادبی
عملی ☐	تخصصی ☐	-
نظری - عملی ☐	اختیاری ☒	-
رساله / پایان نامه ☐		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

آشنایی با ادبیات تطبیقی در جهان و جایگاه و کاربرست آن در ادب عربی و فارسی.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی با مکاتب ادبیات تطبیقی؛
۲. آشنایی با روش های تحقیق در ادبیات تطبیقی؛
۳. شناخت رسالت ادبیات تطبیقی.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. ماهیت و ضرورت ادبیات تطبیقی؛
۲. مکاتب ادبیات تطبیقی و ویژگی های آنها (فرانسه، آمریکا، روسیه)، نظریه پردازان و تحول نظریه های ادبیات تطبیقی؛
۳. ادبیات ملی و ادبیات جهانی؛
۴. ترجمه و ادبیات تطبیقی؛
۵. آشنایی با مفاهیم «ادبیات مهاجرت»، «ادبیات تبعید»، «بینامتنیت»، «دیگربودگی»؛
۶. ادبیات عربی و جهانی شدن؛
۷. ادبیات تطبیقی بین عربی و فارسی؛
۸. کتاب شناسی توصیفی آثار تطبیقی عربی و فارسی و معرفی پژوهش های مشهور در ادبیات تطبیقی؛
۹. آشنایی با روش های پژوهش در ادبیات تطبیقی و معرفی زمینه های پژوهشی ادبیات تطبیقی با تکیه بر ادبیات عربی و فارسی؛
۱۰. بررسی نمونه های اثرپذیری و اثرگذاری ادب فارسی و عربی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

از میان دوره به بعد می‌توان ارائه برخی مباحث گزارشی را (حداکثر در یک سوم ساعت کلاسی) به عهده دانشجو گذاشت.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. عبود، ع؛ و حمود، م؛ و السید، غ (۲۰۱۵م). الأدب المقارن مدخلات نظریه ونصوص ودراسات تطبیقیه. دمشق: جامعه دمشق.
۲. عبود، ع (۲۰۰۰م). الأدب المقارن مشکلات وآفاق. دمشق: اتحاد کتاب العرب.
۳. امین مقدسی، ع (۱۳۸۶). ادبیات تطبیقی. تهران: دانشگاه تهران.
۴. جمعه، ح. (۲۰۰۷م). مرايا الالتقاء والارتقاء بین الأدیین العربی والفارسی. دمشق: اتحاد کتاب العرب.
۵. جمال الدین، م (۲۰۰۳م). الأدب المقارن: دراسات تطبیقیه فی الأدیین العربی والفارسی. ط ۳. مصر: دار الهدایه.
۶. هلال، م. غ (۱۹۷۸م). الأدب المقارن. القاهرة: نهضة مصر.
۷. ندا، ط (۱۹۹۱م). الأدب المقارن. بیروت: دار النهضة العربیه.
۸. ندا، ط (۱۳۹۴). ادبیات تطبیقی. ترجمه: حجت رسولی. تهران: دانشگاه شهید بهشتی.
۹. دودپوتا، ع. م (۱۳۸۱). تأثیر شعر عربی بر تکامل شعر فارسی. ترجمه سیروس شمیسا. تهران: صدای معاصر.
۱۰. دامادی، م (۱۳۹۶). مضامین مشترک در ادب فارسی و عربی. تهران: دانشگاه تهران.

عنوان درس به فارسی:		کارآفرینی در رشته زبان و ادبیات عربی	
عنوان درس به انگلیسی:		Entrepreneurship in the field of Arabic language and literature	
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐	نظری ☒
دروس هم نیاز:	-	تخصصی ☐	عملی ☐
حل تمرین:	-	اختیاری ☒	نظری - عملی ☐
تعداد واحد:	۲	رساله / پایان نامه ☐	
تعداد ساعت:	۳۲		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

توانمندسازی دانشجویان برای تنظیم برنامه های کسب و کار و اجرای پروژه های کارآفرینانه همچون تحقیق بازار و تحلیل رقبا.

ب) اهداف ویژه:

۱. آشنایی عمومی با کارآفرینی؛
۲. ایجاد انگیزه برای کار و کسب از طریق آموخته های دانشگاهی؛
۳. بهبود رفتارهای مستقلانه در زمینه زبان و ادب عربی.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مفاهیم، کلیات و نظریات کارآفرینی؛
۲. آموزش اصول و مبانی کارآفرینی و انگیزش موفقیت ویژه فراگیران زبان عربی؛
۳. تهیه فیلم ها و مستندهای حرفه ای ویژه کارآفرینان زبان عربی؛
۴. آموزش مهارت های کارآفرینانه و فعالیت های مرتبط کسب و کار در سطح کوچک و بزرگ؛
۵. ویژگی های کارآفرین؛
۶. مکانیسم توزیع گردشگری و عملکرد آن؛
۷. روش تشخیص فرصت های کارآفرینی؛
۸. ویژگی های روانی و قوانین کارآفرینی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. دعوت از کارآفرینان در زمینه زبان عربی برای انتقال تجربیات در کلاس درس؛
۲. اعزام دانشجویان به مراکز کارآفرینی به منظور بازدید و آشنایی عملی با فرایند آن.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال: ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال: ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: -

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. احمدپور داریانی، م (۱۳۷۸). کارآفرینی (نظریات، تعاریف، الگوها). تهران: پردیس.
۲. حسن‌مرادی، ن (۱۳۸۵). مدیریت کارآفرینی. کرج: مؤسسه تحقیقات و آموزش مدیریت.
۳. ذبیحی، م؛ مقدسی، ع (۱۳۸۵). کارآفرینی از تئوری تا عمل. مشهد: جهان فردا.
۴. Frew, A.J., Hitz, M., O'Connor, P. (eds), (۲۰۰۳). Information and Communication Technologies in Tourism ۲۰۰۳ (1st Edition). Springer International Edition.
۵. Garavan, T. N. and O'Conneide, B (۱۹۹۴) Entrepreneurship Education and Training Programmes: A Review and Valuation (part ۲). Journal of European Industrial Training, Vol. ۱۸. No. ۱۱, PP: ۱۳-۲۱.
۶. Jones, C and English, J. (۲۰۰۴) A contemporary approach to entrepreneurship education and training, ۴۶, p: ۴۱۶.
۷. Robinson, P and Hayes, M. (۱۹۹۱) Entrepreneurship education in Americas major universities. Entrepreneurship Theory and practice, ۱۵ (۳), ۴۱-۵۲.

نرم افزارهای تخصصی در زبان و ادبیات عربی		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:
پایه ☐ نظری ☒		-
تخصصی ☐ عملی ☐		-
اختیاری ☒ نظری - عملی ☐		-
رساله / پایان نامه ☐		۲
		۳۲
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

الف) هدف کلی:

فراگیری شیوه‌های گردآوری داده از منابع دیجیتال و روش ساماندهی و ارائه آنها.

ب) اهداف ویژه:

۱. مهارت‌افزایی در کار با کامپیوتر؛
۲. مهارت‌افزایی در کار با اینترنت، و پایگاه‌های اینترنتی مرتبط با حوزه زبان و ادبیات عربی؛
۳. آشنایی با نرم‌افزارها و اپلیکیشن‌های مربوط به حوزه زبان و ادبیات عربی؛
۴. مهارت‌افزایی در کار با نرم‌افزارهای ارائه داده همچون Word و PowerPoint؛
۵. واژگان کلیدی مباحث این درس به زبان عربی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. معرفی عمومی کامپیوتر و محیط ویندوز (ارائه توضیحات عمومی درباره ابزارهای مهم و کاربردی ویندوز)؛
۲. معرفی سامانه‌های مختلف آموزش مجازی (مانند: Google Meet، Skyroom، Skype)؛
۳. کار با محیط اینترنت و آموزش موارد عمومی چون: معرفی مرورگرهای مختلف و تنظیمات آنها، نرم‌افزارهای دانلود؛
۴. چگونگی استفاده از موتورهای جست و جو (آموزش مهارت جست و جوی داده در محیط اینترنت)؛
۵. معرفی پایگاه‌هایی برای دانلود مقاله، کتاب، و نسخ خطی و آموزش استفاده از هر یک (آموزش شیوه ثبت نام و پرداخت هزینه در پایگاه‌های پولی، و نیز روش استفاده از پایگاه‌های واسطه)؛
۶. آشنایی با پایگاه‌های مجلات تخصصی در حوزه زبان و ادبیات عربی؛
۷. معرفی پایگاه‌های کاربردی (پایگاه‌هایی که نرم‌افزارهای تحت وب ارائه می‌کنند)، پایگاه‌های آموزشی (آموزش کامپیوتر و نرم‌افزار و ...)، و کانال‌ها یا صفحات مفید در اپلیکیشن‌های موجود؛
۸. آموزش نرم‌افزار Word و تقویت مهارت‌های مورد نیاز برای نگارش مقاله، پایان‌نامه، یا تحقیق‌های کلاسی؛

۹. آموزش نرم افزار PowerPoint و تقویت مهارت های مورد نیاز برای ارائه گزارش یا سخنرانی توسط این نرم افزار؛
۱۰. آموزش نرم افزار OneNote و تقویت مهارت های ساماندهی داده و یادداشت برداری توسط این نرم افزار؛
۱۱. آشنایی با نرم افزارهای تخصصی در حوزه زبان و ادبیات عربی (اعم از نرم افزارهای کامپیوتری یا اپلیکیشن های موبایل)، و آموزش چگونگی نصب و استفاده از هر یک (نرم افزارهایی چون: المكتبة الشاملة؛ نرم افزارهای نور: قاموس النور، التراث، جامع التفاسیر، قواعد ادبیات عرب؛ الموسوعة الشعرية؛ اپلیکیشن هایی چون: معجم المعانی؛ إعراب القرآن، المنهاج؛ السراج المنیر)؛
۱۲. آموزش چند نرم افزار کاربردی برای ضبط صدا و تصویر و ساخت فایل های آموزشی و آموزش چند نرم افزار مبدل صدا و تصویر (Converters).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. پیش از برگزاری کلاس، با استفاده از آزمونی کوتاه، میزان اطلاعات دانشجو و مهارت های او در زمینه کامپیوتر و اینترنت سنجیده شود تا سطح آموزش ها بر اساس آن تنظیم شود؛
۲. کلاس در سایت کامپیوتر برگزار شود تا امکان تمرین دانشجو فراهم باشد. در صورت برگزاری کلاس به صورت مجازی، از سامانه هایی استفاده شود که امکان اشتراک گذاری دسکتاپ دانشجو نیز در آن وجود داشته باشد؛ مانند Google Meet؛
۳. کلاس به صورت «آموزش - تمرین» برگزار شود و از دانشجو خواسته شود تا آموزش های داده شده را در همان ساعت کلاس تمرین کند. استاد بخشی از ساعت کلاس را به سنجش مهارت های دانشجو و اطمینان از فراگیری مطالب درسی توسط او اختصاص دهد؛
۴. حتی المقدور، مشکلات کامپیوتری دانشجو که خارج از سرفصل است، بررسی و توضیح داده شود؛
۵. در صورت امکان، نمره درس به جای آزمون نهایی، از روی انجام پروژه و تحقیق پایانی، یا به شیوه ارزشیابی مستمر تعیین شود؛
۶. در صورت امکان، با تشکیل گروه درسی در یکی از سامانه های ارتباط مجازی (Eitaa, WatsApp, Telegram)، مطالب آموزشی مفید در اختیار دانشجو قرار گیرد و استاد، پاسخگوی پرسش های دانشجو در خارج از زمان کلاس باشد؛
۷. تلاش شود تا نسخه های بروز نرم افزارها آموزش داده شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال: ۷۰ درصد
- آزمون پایان نیم سال: ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

سایت کامپیوتر

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. مارمل، ا (۱۳۹۵). آموزش گام به گام ۲۰۱۶ Microsoft Office. تهران: آتی نگر و آیلاز.
۲. شنایدر، گ؛ اونز، ج (۱۳۹۳). راهنمای جامع اینترنت. مترجم: رضا غلام‌نژاد. تهران: آترا.
۳. سحری، ب (۱۳۹۱). راهنمای اینترنتی دانشگاه‌های ایران و جهان. تهران: ابجد.
۴. هافکه مایر، ک (۱۳۹۹). اینترنت از آ تا یا: کتابی جامع برای کاربران اینترنت. مترجم: عباس لقمانی. تهران: قدیانی.
۵. میرزائیان، و (۱۳۹۰). کامپیوتر برای رشته‌های علوم انسانی. اراک: آی سانا.

